

PENYATA RASMI PARLIMEN
PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT
House of Representatives

PARLIMEN KELIMA
Fifth Parliament

PENGGAL PERTAMA
First Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 10855]

USUL-USUL:

Waktu Mesyuarat dan Urusan yang dibebaskan daripada Peraturan Mesyuarat [Ruangan 10885]

Anggaran Pembangunan, 1980—

Jawatankuasa (Hari Kesebelas):

Maksud P. 31, P. 34 dan P. 67 [Ruangan 10886]

Maksud P. 36 [Ruangan 10917]

Maksud P. 39, P. 40, P. 43 dan P. 44 [Ruangan 10948]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan, 1980—

Jawatankuasa (Hari Kesebelas):

Jadual—

Maksud B. 31 hingga B. 35 [Ruangan 10886]

Maksud B. 36 [Ruangan 10917]

Maksud B. 38 hingga B. 44 [Ruangan 10948]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KELIMA

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG PERTAMA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' (DR) SYED NASIR BIN ISMAIL, P.M.N., S.P.M.J., S.S.I.J., D.P.M.P., P.I.S., B.S.I.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Wilayah Persekutuan, DATO HUSSEIN ONN, D.K. (Johor) (Sri Gading).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' SERI DR MAHATHIR BIN MOHAMAD, S.S.D.K., S.P.M.S., S.S.A.P. (Kubang Pasu).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO LEE SAN CHOON, S.P.M.J., S.S.I.J., K.M.N. (Segamat).

„ Menteri Undang-undang, DATO' SERI HAJI HAMZAH BIN HAJI ABU SAMAH, S.S.A.P., S.I.M.P., S.M.K., S.P.D.K. (Temerloh).

„ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TAN SRI ONG KEE HUI, P.M.N., P.N.B.S., P.G.D.K. (Bandar Kuching).

„ Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI BIN SHAFIE, P.M.N., S.S.A.P., S.I.M.P., S.P.D.K. (Lipis).

„ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TAN SRI DATO HAJI ABDUL KADIR BIN YUSOF, P.M.N., S.P.M.J., S.P.D.K., S.S.I.J. (Tenggaroh).

„ Menteri Kebajikan Am, DATIN PADUKA HAJAH AISHAH BINTI HAJI ABDUL GHANI, D.P.M.S., J.M.N. (Kuala Langat).

„ Menteri Pertahanan, DATUK AMAR HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, D.A., S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).

„ Menteri Luar Negeri, Y.M. TENGKU DATO' AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Pelajaran, DATO' MUSA BIN HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J. (Labis).

„ Menteri Kewangan, Y.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K. (Ulu Kelantan).

„ Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATUK ABDUL SAMAD BIN IDRIS, J.M.N., P.J.K. (Jelebu).

„ Menteri Kesihatan, TAN SRI CHONG HON NYAN, P.S.M., J.M.N. (Batu Berendam).

„ Menteri Pertanian, DATO' SHARIFF AHMAD, D.S.A.P., D.I.M.P., J.M.N. (Jerantut).

„ Menteri Penerangan, DATO MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.S.I.J., D.P.M.J., K.M.N. (Pulau).

„ Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATO' RICHARD HO UNG HUN, D.P.M.P. (Lumut).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO PAUL LEONG KHEE SEONG, D.P.C.M. (Taiping).

„ Menteri Perusahaan Awam, DATO' ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Trengganu).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN LEO MOGGIE ANAK IROK (Kanowit).

- Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO DR NEO YEE PAN, D.P.M.J. (Muar).
- „ Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DATO S. SAMY VELLU, D.P.M.S., A.M.N., S.M.S., P.C.M. (Sungai Siput).
- „ Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua, DATO MANSOR BIN OTHMAN, K.M.N., P.J.K. (Kuala Pilah).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' SRI HAJI KAMARUDDIN BIN MOHD. ISA, S.P.M.P., K.M.N., J.P. (Larut).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO' CHAN SIANG SUN, D.I.M.P., J.S.M., A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO' MOKHTAR BIN HAJI HASHIM, D.S.L.D. (Tampin).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DR SULAIMAN BIN HAJI DAUD, J.B.S. (Santubong).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' HAJI RAMLI BIN OMAR, D.P.M.P., K.M.N., P.M.P. (Bagan Serai).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, TUAN MOHD. ALI BIN M. SHARIFF (Kuantan).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.B.S. (Saratok).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATIN PADUKA RAFIDAH AZIZ, D.P.M.S., A.M.N. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATUK K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO LEW SIP HON, D.P.M.S., J.M.N., K.M.N. (Shah Alam).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DR LING LIONG SIK (Mata Kuching).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, DATUK HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., S.M.T., P.B. (Besut).
- „ Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, TAN SRI DATO' SYED AHMAD SHAHABUDDIN AL-HAJ, P.S.M., S.P.M.K., S.S.D.K., P.N.B.S., P.G.D.K., J.M.N., J.P. (Padang Terap).
- „ Timbalan Menteri Undang-undang, DATO' ABDULLAH BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N. (Ulu Nerus).
- „ Timbalan Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TUAN SANUSI BIN JUNID (Jerlun-Langkawi).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, TUAN MAK HON KAM, J.M.N., A.M.P. (Tanjong Malim).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' MOHAMED NAJIB BIN TUN HAJI ABDUL RAZAK, O.K.I.S., D.S.A.P. (Pekan).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DR NIK HUSSEIN BIN ABDUL RAHMAN, K.M.N. (Kuala Krai).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, TUAN CLARENCE E. MANSUL (Penampang).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN CHIN HON NGIAN (Renggam).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN LUHAT WAN (Baram).

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN JAWAN ANAK EMPALING, K.M.N. (Rajang).

- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertahanan, DATO' ABDUL JALAL BIN HAJI ABU BAKAR, D.P.M.J., S.M.J. A.M.N. (Batu Pahat).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, DATO' HAJI EMBONG BIN YAHYA, D.P.M.J., A.M.N., P.I.S. (Ledang).
- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD (Johor Bahru).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Wilayah Persekutuan, TUAN ABDULLAH BIN HAJI AHMAD, K.M.N. (Kepala Batas).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan dan Perindustrian, TUAN ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.M.T., S.M.S., P.I.S. (Kuala Selangor).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam, TUAN IDRIS BIN ABDUL RAUF, A.M.P., A.M.N. (Parit Buntar).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Utama, TUAN ABDUL RAHIM BIN DATUK THAMBY CHIK, P.J.K. (Alor Gajah).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, TUAN WILLIAM LYE CHEE HIEN (Gaya).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri, TUAN MOHD. KASSIM *alias* YAHYA BIN AHMAD (Machang).
- „ TUAN ABBAH BIN MENGIMBAL *alias* GEORGE ABBAH (Bandau).
- „ TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).
- „ TUAN ABDUL GHANI BIN MISBAH, P.P.N., B.S.K. (Kinabatangan).
- „ TUAN ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR (Kulim-Bandar Bahru).
- „ TUAN ABDUL RAHMAN BIN DAUD (Pasir Mas).
- „ DATUK PATINGGI TAN SRI (DR) HAJI ABDUL-RAHMAN BIN YA'KUB, D.P., P.M.N., S.P.M.J., S.I.M.P., S.P.M.K., S.P.D.K., P.N.B.S. (Paloh).
- „ TUAN ABDUL SHUKUR BIN HAJI SIRAJ (Tanjung Karang).
- „ DATUK HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.K.D., S.D.K. (Kota Setar).
- „ TUAN ALIAS BIN MD. ALI, P.J.K. (Ulu Trengganu).
- „ TUAN A. K. ALIUDDIN BIN PENGIRAN HAJI MOHD. TAHIR (Kimanis).
- „ TUAN HAJI AMPONG BIN PUYON, A.S.D.K., A.D.K., J.P.U., J.P. (Labuk Sugut).
- „ DATUK HAJI ASHKAR HASBOLLAH, P.G.D.K. (Marudu).
- „ TUAN AU HOW CHEONG (Telok Anson).
- „ TUAN AWANG BIN JABAR, P.J.K. (Dungun).
- „ TUAN AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM, A.M.P. (Batang Padang).
- „ TUAN BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ TUAN CHAN TECK CHAN (Kota Melaka).
- „ TUAN CHAN KOK KIT *alias* CHAN KIT (Sungai Besi).
- „ DR CHEN MAN HIN (Seremban).
- „ DATO' MICHAEL CHEN WING SUM, D.P.M.S. (Ulu Selangor).

Yang Berhormat TUAN CHIAN HENG KAI (Batu Gajah).

- " TUAN CHIENG TIONG KAI (Sarikei).
- " PUAN CHOW POH KHENG, S.M.S. (Ulu Langat).
- " TUAN RICHARD DAMPING ANAK LAKI (Serian).
- " TUAN PETER PAUL DASON (Bukit Bendera).
- " TUAN V. DAVID (Damansara).
- " DATUK EDWIN ANAK TANGKUN, P.N.B.S., P.B.S., A.B.S. (Batang Lupar).
- " DATUK STEPHEN ROBERT EVANS, P.G.D.K., J.P. (Keningau).
- " TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- " DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH, S.P.D.K. (Ulu Padas).
- " TUAN HASHIM BIN ENDUT (Ulu Muda).
- " TUAN HASHIM BIN GHAZALI, A.M.N. (Matang).
- " TUAN HAJI HASSAN ADLI BIN HAJI ARSHAD, J.S.M. (Bagan Datok).
- " DR HEE TIEN LAI, A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Ayer Hitam).
- " TUAN HIEW NYUK YING (Tawau).
- " TUAN HISHAMUDDIN BIN HAJI YAHAYA (Maran).
- " TUAN HUSSEIN BIN MAHMOOD (Tanah Merah).
- " TUAN IBRAHIM BIN MUHAMMAD, P.B., P.P.M., P.P.N. (Rantau Panjang).
- " TUAN HAJI IKHWAN BIN NASIR (Pontian).
- " TUAN ISMAIL BIN ARSHAD, A.M.K. (Jerai).
- " TUAN ISMAIL *alias* MANSOR BIN SAID, A.M.N. (Kemaman).
- " TUAN JAMALUDDIN BIN HAJI SUHAIMI, A.M.N., P.J.K. (Sabak Bernam).
- " TUAN KAMALUDDIN BIN MAAMOR (Hilir Perak).
- " TUAN KARPAL SINGH (Jelutong).
- " TUAN MARK KODING (Kinabalu).
- " DATUK LEE BOON PENG, D.S.N.S., A.M.N., P.J.K., J.P. (Mantin).
- " TUAN LEE KAW (Kluang).
- " TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).
- " TUAN LIBEN ANAK KATO (Betong).
- " TUAN LIM CHO HOCK (Ipoh).
- " TUAN LIM KIAM HOON *alias* LIM AH YING, A.M.K. (Padang Serai).
- " TUAN LIM KIT SIANG (Petaling).
- " TUAN LEONARD LINGGI ANAK JUGAH, J.B.S. (Kapit).
- " TUAN MOHAMAD TAJOL ROSLI BIN MOHAMED GHAZALI (Gerik).
- " TUAN HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, K.M.N., A.M.N., P.B. (Nilam Puri).
- " TUAN MOHAMED KHIR JOHARI (Kuala Muda).
- " TAN SRI DATUK HAJI MOHAMED SAID BIN KERUAK, P.M.N., S.P.D.K. (Kota Belud).
- " TUAN HAJI MOHAMMAD TAUFECK BIN O.K.K. HAJI ASNEH, D.S.K., B.K., P.P.M. (Hilir Padas).

Yang Berhormat TUAN MOHD. BAKRI BIN ABDUL RAIS, A.M.P. (Parit).

- „ TUAN HAJI MOHD. IDRIS BIN HAJI IBRAHIM, J.S.M. (Setapak).
- „ TUAN MOHD. NAKHAIE BIN HAJI AHMAD (Baling).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH (Bachok).
- „ TUAN MUHYIDDIN BIN HAJI MOHAMED YASSIN, P.I.S. (Pagoh).
- „ TUAN JONATHAN NARWIN ANAK JINGGONG (Lubok Antu).
- „ TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT, K.M.N., J.P. (Pengkalen Chepa).
- „ DATUK NIK HASSAN BIN ABDUL RAHMAN, S.P.M.T., P.N.B.D., P.S.D., K.M.N. (Kuala Nerus).
- „ DATUK JAMES PETER ONGKILI, D.I.M.P. (Tuaran).
- „ TUAN OO GIN SUN, A.M.K., S.D.K. (Alor Setar).
- „ TUAN PATRICK ANEK UREN (Mas Gading).
- „ TUAN P. PATTO (Menglembu).
- „ TUAN RACHA UMONG, P.B.S. (Bukit Mas).
- „ DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI, S.P.D.K., J.P. (Silam).
- „ DATUK SENU BIN ABDUL RAHMAN (Kuala Kedah).
- „ TUAN SEOW HUN KHIM (Bukit Mertajam).
- „ TUAN SHAARI BIN JUSOH, J.M.N., A.M.P., P.P.N., P.P.M. (Kangar).
- „ TUAN SHAMSURI BIN MD. SALLEH, A.M.N., P.K.T., J.P. (Balik Pulau).
- „ PUAN SHARIFFAH DORAH BINTI MOHAMMED (Semerah).
- „ TUAN SIBAT MIYUT ANAK TAGONG (Ulu Rajang).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN HAJI SUHAIMI BIN DATO' HAJI KAMARUDDIN, A.M.N., S.M.S. (Sepang).
- „ TUAN SYED HASSAN BIN SYED MOHAMED, A.M.P., P.J.K. (Arau).
- „ TUAN RAYMOND SZETU MEI THONG (Lambir).
- „ TUAN TAN KOON SWAN, A.M.P., J.P. (Raub).
- „ DR TAN TIONG HONG (Kepong).
- „ TENGKU NOOR ASIAH BINTI TENGKU AHMAD, A.M.N., P.B. (Tumpat).
- „ TUAN TING CHEK MING (Bruas).
- „ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ TUAN UMAR BIN HAJI ISMAIL, A.M.N., P.P.T. (Padang Rengas).
- „ WAN MOHD. NAJIB BIN WAN MOHAMED (Pasir Puteh).
- „ WAN ZAINAB BINTI M. A. BAKAR, A.M.N., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN WONG HOONG KEAT (Tanjong).
- „ DR WONG SOON KAI, P.B.S. (Sibu).
- „ TUAN YANG CHOONG FU (Kinta).
- „ PUAN YONG FATIMAH BINTI MOHD. RAZALI, A.M.N., P.J.K. (Kuala Kangsar).
- „ DATUK STEPHEN YONG KUET TZE, P.N.B.S. (Padawan).
- „ TUAN YUSOF BIN MALIM KUNING *alias* ABDUL RAHMAN BIN MOHD. JANI, P.I.S., B.S.I. (Panti).
- „ TUAN HAJI ZABIDI BIN HAJI ALI, P.J.K. (Permatang Pauh).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.

Timbalan Setiausaha: Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting: Yahya Manap.

Penolong Penyunting: P.B. Menon.

Penolong Penyunting: Haji Osman bin Sidik.

Pemberita-pemberita:

N. Ramaswamy.

Louis Yeoh Sim Nghoh.

Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhor bin Husin.

Amran bin Ahmad.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Margaret Chye Kim Lian.

Puan Ng Chong Kin

Puan Kong Yooi Thong.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Kalsom binti Ghazali.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Musa bin Alang Ahmad.

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Rabu, 28hb November, 1979

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*)JAWAPAN-JAWAPAN MULUT
BAGI PERTANYAAN-
PERTANYAANKES MAHKAMAH YANG BELUM
DIBICARAKAN 1977

1. Tuan Shamsuri bin Md. Salleh minta Perdana Menteri menyatakan berapa banyakkah kes-kes yang belum dibicarakan (backlog) sejak tahun 1977; apakah faktor utama yang menyebabkan (backlog) itu; dan berapa banyakkah kes-kes yang terpaksa ditangguhkan dari masa ke semasa atas permintaan peguambela.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri (Tuan Shahrir bin Abdul Samad): Tuan Yang di-Pertua, kes-kes Sivil dan Jenayah yang belum dibicarakan sejak tahun 1977 hingga bulan Ogos, 1979 bagi Mahkamah-mahkamah Tinggi, Sesyen dan Mejisteret adalah seperti berikut:

<i>Tahun</i>	<i>Sivil</i>	<i>Jenayah</i>	
1977 ...	46,386	57,650	
1978 ...	53,768	68,146	
1979 (hingga bulan Ogos)	51,737	48,390	
	151,891	174,186	= 326,077 (Jumlah Besar)

Pecahan-pecahan mengikut kedudukan bilangan kes mengikut mahkamah boleh saya berikan kepada Ahli Yang Berhormat.

Faktor yang utama yang menyebabkan backlog ataupun mengapa kes-kes ini tidak lagi dibicarakan adalah seperti berikut:

- (a) Kekurangan Pegawai-pegawai dan "supporting staff" yang menjalankan perbicaraan kes-kes (Tindakan sebarang ini telah diambil bagi menambahkan pegawai dan kakitangan dan tindakan semacam ini akan dijalankan dari semasa ke semasa).
- (b) Setengah kes ditangguhkan kerana pihak Peguambela memohon penangguhan dan kadangkala pihak Pegawai Kerajaan terpaksa menangguhkan perbicaraan kerana keterangan-keterangan bukti tidak lengkap, saksi-saksi tidak dapat diperolehi atau tidak dapat hadir dan Pegawai-pegawai berkenaan tidak dapat hadir.

Bilangan yang sebenar bagi kes-kes yang ditangguhkan atas permintaan peguambela tidaklah dapat diberi kerana rekod-rekod semacam itu tidak dikemaskini. Tetapi bilangan kes-kes tersebut secara kasar adalah lebih kurang 160,000 kes bagi tempoh daripada tahun 1977 hingga bulan Ogos, 1979.

Tuan Shamsuri bin Md. Salleh: Tuan Yang di-Pertua, daripada penjelasan yang dibuat oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi, saya ambil kes jenayah pada tahun 1979 iaitu sebanyak 48,390 kes jenayah yang belum dibicarakan lagi iaitu backlog pada tahun 1979 hingga bulan Ogos. Soalan saya adakah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sedar bahawa kes-kes jenayah ini apabila lambat dibicarakan dan kadangkala mengambil masa hingga 3-4 tahun di mana saksi-saksi penting yang memainkan peranan penting dalam memberi keadilan perbicaraan kes-kes ini ada setengahnya mati dan bila kes-kes ini dibicarakan begitu lama saksi-saksi ini akan terlupa kejadian-kejadian yang berlaku. Ini boleh menjejaskan keadilan dalam perbicaraan yang berkenaan

Tuan Yang di-Pertua: Teruskan kepada soalan tambahan.

Tuan Shamsuri bin Md. Salleh: Jadi, soalan saya apakah tindakan daripada pihak Kementerian untuk mengatasi masalah-masalah yang begini.

Tuan Shahrir bin Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan sedar tentang masalah yang ditimbulkan oleh Ahli Yang Berhormat itu dan sepertimana saya katakan bahawa tindakan setakat ini adalah semata-mata untuk menambahkan pegawai-pegawai dan supporting staff yang diperlukan. Tetapi setakat itu tidak dapat menyelesaikan segala masalah yang timbul yang bersangkutan-paut dengan backlog yang ada di mahkamah-mahkamah dan oleh kerana faktor yang kedua adalah di atas pihak peguambela yang sentiasa ada memohon penangguhan dan sepertimana saya katakan bahawa sebilangan besar daripada kes-kes yang ditangguhkan sebanyak 160,000 daripada jumlah 326,000 iaitu hampir setengah daripada kes-kes yang ditangguhkan adalah daripada permintaan peguambela sendiri. Jadi, terpaksa kita menggalakkan pihak-pihak peguambela untuk jangan mengambil lebih kes daripada kemampuan masing-masing.

Tuan Lim Cho Hock: Tuan Yang di-Pertua, apa yang saya tahu banyak kes yang belum selesai oleh kerana Jurubahasa Mahkamah, bangunan mahkamah dan Hakim atau Mejisteret pun tidak cukup. Bolehkah Kerajaan menambah Jurubahasa Mahkamah, bangunan Mahkamah dan Hakim atau Mejisteret.

Tuan Shahrir bin Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, sepertimana saya katakan usaha ini memang sedang dijalankan dan bukan sahaja dari segi pengambilan pegawai-pegawai dan supporting staff yang berkenaan tetapi juga dari segi menyediakan bangunan-bangunan mahkamah di mana kalau Ahli Yang Berhormat itu sedia maklum dalam Belanjawan tahun inipun ada permintaan untuk mendapatkan tambahan perbelanjaan bagi maksud ini.

Tuan Haji Ikhwan bin Nasir: Tuan Yang di-Pertua, tadi Yang Berhormat Setiausaha Parlimen telah menyebutkan beberapa sebab mengenai kelambatan berlaku tentang per-

bicaraan sejak tahun 1977. Saya ingin bertanya beliau adakah satu daripada sebab-sebab kelambatan itu kerana adanya usaha-usaha penggunaan Bahasa Malaysia dengan secara terus menerus di dalam mahkamah dan kalau sekiranya itu betul, adakah kalau dibuat pelaksanaan sepenuhnya dalam perbicaraan di mahkamah dengan menggunakan Bahasa Malaysia maka jumlah kelambatan perbicaraan itu akan bertambah-tambah lagi?

Tuan Shahrir bin Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, soal kelewatan ini, saya fikir tidaklah bersangkutan-paut dengan penggunaan Bahasa Malaysia oleh kerana Bahasa Malaysia sedang digunakan di Mahkamah Majistret dan Mahkamah Sesyen di mana yang boleh dan tambahan pula tidak ada tujuan pihak Kerajaan sepertimana yang diumumkan dalam Dewan ini pada hari Isnin yang lepas untuk digunakan Bahasa Malaysia selain dengan secara beransur-ansur. Jadi soal sama ada apabila Bahasa Malaysia digunakan kes-kes ke belakangan ini mungkin bertambah, rasa saya minta maaf, Tuan Yang di-Pertua, itu adalah satu soalan "hypothetical" sahaja, iaitu benda yang "kalau".

Tuan Chan Teck Chan: Selain daripada pihak yang berkenaan akan menambah kakitangan dan lain-lainnya, adakah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen akan menimbangkan untuk melaksanakan satu sistem perbicaraan yang lebih berkesan untuk menyelesaikan semua kes-kes yang bertimbun-timbun ini dan juga bolehkah Yang Berhormat memberitahu Dewan ini dengan kes-kes yang bertimbun-timbun ini lebih kurang agaknya pihak yang berkenaan akan mengambil masa untuk menyelesaikan semua kes-kes yang melebihi 100,000 kes sivil dan jenayah itu.

Tuan Shahrir bin Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan Ahli Yang Berhormat itu ialah terbahagi kepada dua bahagian. Yang pertama, samada ada sistem baru yang akan dilaksanakan, itu saya tidaklah dapat memberi jawapan oleh kerana sesuatu sistem baru yang hendak dilaksanakan mestilah mengambil kira tentang keadilan dan faktor-faktor yang saya sebutkan dalam jawapan asal saya dan soal samada bilakah agaknya kesemua kes-kes ini akan diselesaikan, itupun bergantung kepada pelaksanaan

penambahan pegawai, kakitangan dan juga penyediaan tentang bangunan-bangunan mahkamah.

Tuan Mohd. Tajol Rosli bin Mohamed Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen bahawa memandangkan pada hari ini sungguhpun perbicaraan di mahkamah dijalankan dalam bahasa Inggeris, masih banyak kes-kes lagi yang belum selesai. Jadi dengan adanya ura-ura daripada pihak Kerajaan untuk menjalankan perjalanan mahkamah dalam Bahasa Malaysia, apakah persediaan-persediaan ataupun rancangan-rancangan yang telah disediakan oleh pihak Kementerian supaya mahkamah menggunakan dalam Bahasa Malaysia ianya tidak akan timbul kelak masalah-masalah seperti ini.

Tuan Shahrir bin Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, saya percaya perkara seperti ini akan ditimbang dalam kajian Jawatankuasa yang mungkin ditubuhkan oleh pihak Kerajaan untuk menimbang penggunaan Bahasa Malaysia di dalam mahkamah-mahkamah.

Tuan P. Patto: Tuan Speaker, tadi Yang Berhormat Setiausaha Parlimen ada memberi angka-angka tentang bilangan kes-kes sivil dan bilangan kes-kes jenayah yang masih belum dibicarakan. Saya ingin tahu samada pihak Kerajaan bercadang untuk mengadakan mahkamah berasingan iaitu satu mahkamah sivil dan mahkamah jenayah dan ditambah mahkamah-mahkamah iaitu Majistret, Presiden Mahkamah Sesyen dan juga Mahkamah Tinggi untuk menyelesaikan kes-kes sivil dan juga jenayah.

Tuan Yang di-Pertua: Hendak asingkan bangunan mahkamahkah atau bagaimana?

Tuan P. Patto: Bangunan tidak menjadi masalah, Tuan Speaker. Saya ingat penambahan kepada bilangan Majistret dan Sessions Court President dan Hakim Mahkamah Tinggi untuk menumpukan kepada dua bahagian, iaitu sivil dan criminal.

Tuan Yang di-Pertua: Bangunan perlu juga, kalau dua tidak boleh bersidang dalam satu bangunan.

Tuan P. Patto: Mungkin memerlukan juga.

Tuan Shahrir bin Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, soal pokoknya kembali kepada soal penambahan pegawai-pegawai dan juga penambahan kepada bangunan-bangunan untuk mahkamah. Jadi sepertimana saya katakan usaha sedang dijalankan untuk menambahkan bangunan-bangunan dan juga pengambilan tambahan kepada pegawai-pegawai yang berkenaan.

Tuan Shamsuri bin Md. Salleh: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Daripada penjelasan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi menyatakan kes-kes kebelakangan yang disebabkan oleh peguambela-peguambela berjumlah 160,000 kes. Jadi memandangkan kes ini begitu banyak, adakah pihak Kerajaan akan melaksanakan satu peraturan iaitu menghadkan peguambela-peguambela ini menerima kes-kes dalam sesuatu masa kepada beberapa kes yang tertentu sahaja.

Tuan Yang di-Pertua: Soalan itu di luar daripada soalan asal.

ASEAN—KEJAYAAN DI PERSIDANGAN MENTERI-MENTERI LUAR

2. Puan Yong Fatimah binti Mohd. Razali minta Menteri Luar Negeri menyatakan apakah kejayaan yang dicapai di Persidangan Menteri-menteri Luar ASEAN yang ke 12 yang telah diadakan di Denpasar, Bali.

Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri (Tuan Mohd. Kassim bin Ahmad): Tuan Yang di-Pertua, di antara kejayaan yang dicapai di Persidangan Menteri-menteri Luar ASEAN yang ke 12 yang telah diadakan di Bali pada bulan Jun 1979 termasuklah:

- (1) Pertukaran-pertukaran nota di antara ASEAN dengan Amerika Syarikat di dalam bidang-bidang kebudayaan dan pelajaran, kerjasama dalam kawalan narkotik dan dadah serta pemberian biasiswa oleh Amerika Syarikat kepada ASEAN The Asian Institute of Technology dan Institute of South Asian Study di Singapura.
- (2) Memberikan mandat perundingan kepada Jawatankuasa Sementara ASEAN bagi perundingan Perjanjian Kerjasama ASEAN-EEC untuk memulakan rundingan EEC berlandaskan garis panduan yang telah dipersetujui oleh ASEAN dan EEC Commission.

- (3) Persetujuan untuk mencari penyelesaian di peringkat antarabangsa bagi mengatasi masalah pendatang haram Vietnam. Negara-negara ASEAN bersetuju agar Vietnam yang bertanggungjawab di atas pengaliran pendatang haram tersebut memainkan peranan penting dalam menyelesaikan masalah tersebut. Menteri-menteri Luar juga merayu kepada masyarakat antarabangsa agar meminta Vietnam memberhentikan pengaliran pendatang-pendatang haram tersebut.
- (4) Berusaha untuk mengukuhkan lagi semangat negara-negara ASEAN terhadap perlaksanaan konsep Kawasan Aman, Bebas dan Berkecuali di Asia Tenggara.

BANTUAN KEPADA PERTUBUHAN SUKARELA

3. Puan Chow Poh Kheng minta Menteri Kebajikan Am samada beliau sedar banyak pertubuhan sukarela yang aktiviti-aktivitinya di bawah pengelolaan Kementerian tersebut tidak mendapat peruntukan yang cukup. Walaupun ada, peruntukan-peruntukan itu tidak dapat dijelaskan mengikut jangka masa sewajarnya. Bolehkah Kementerian ini mengambil langkah yang berkesan dan cepat dengan meminta pertubuhan-pertubuhan tersebut supaya menghantar anggaran perbelanjaan bagi membiayai aktiviti-aktiviti mereka bagi peringkat kebangsaan dan daerah bagi tahun 1980.

Menteri Kebajikan Am (Datin Paduka Hajjah Aishah binti Haji Abdul Ghani): Tuan Yang di-Pertua, saya sedar bantuan wang yang diberi kepada mana-mana pertubuhan sukarela di bawah Kementerian saya tidak mencukupi untuk menampung segala perbelanjaan dan keperluan pertubuhan-pertubuhan itu. Dasar Kementerian saya memberikan bantuan itu bukanlah bertujuan membiayai seratus peratus perbelanjaan mana-mana pertubuhan sukarela malah bantuan yang diberi adalah sebagai galakan dan sokongan dari Kerajaan terhadap kegiatan kerja sukarela di dalam negara ini.

Mengenai soal bantuan wang yang tidak dapat dijelaskan mengikut jangka masa yang sepatutnya, sukalah saya menyatakan bahawa wang bantuan kepada pertubuhan-pertubuhan

sukarela hanya dapat diberi setelah Kementerian saya menerima penyata kira-kira tahunan dan laporan tahunan mengenai aktiviti-aktiviti yang mereka telah jalankan pada tahun yang lepas. Adalah biasa berlaku beberapa buah pertubuhan sukarela yang lewat menyampaikan penyata kira-kira dan laporan tahunan yang dikehendaki itu. Maka inilah yang kerap kali menjadi punca kelewatan pembayaran dapat dibuat.

Saya cukup sedar kelalaian setengah pertubuhan sukarela ini telah menimbulkan kerumitan dan kesulitan bagi pihak yang lain. Dan Kementerian saya akan mengkaji perkara ini dengan serius supaya dapat diatasi.

Semua Pertubuhan Sukarela sudah pun diberitahu supaya mereka dapat menyampaikan penyata kira-kira dan laporan tahunan yang dikehendaki itu lebih awal lagi untuk masa hadapan.

MAKANAN YANG TERCEMAR (ADULTERATED FOOD)

4. Tuan Seow Hun Khim (*di bawah S.O. 24 (2)*) minta Menteri Kesihatan menyatakan sama ada beliau sedar tentang makanan-makanan yang tercemar atau "adulterated food" yang dijual di pasaran yang kian menjadi-jadi; jika ya, nyatakan langkah-langkah yang diambil untuk memperbaiki keadaan tersebut serta juga demi memelihara kepentingan pengguna-pengguna.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan (Tuan Jawan anak Empaling): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya sedar bahawa ada makanan-makanan yang tercemar atau "adulterated" yang dijual di pasaran pada masa ini. Di antara 9,581 contoh makanan yang diambil pada tahun 1978, 925 contoh atau 9.6% telah didapati melanggar undang-undang Penjualan Makanan dan Dadah, 1952. 256 dari kes-kes tersebut telah didakwa di mahkamah dan berikutnya 236 kes telah didenda sejumlah \$50,918 sementara lain-lain kes telah diberi amaran, nasihat dan tunjuk ajar supaya kesalahan yang sama tidak dilakukan.

Kementerian Kesihatan sedar betapa pengawalan mutu makanan akan bukan sahaja memelihara kepentingan pengguna-pengguna tetapi juga mempunyai "impact" yang positif terhadap ekonomi negara. Oleh itu aktiviti-aktiviti ini sentiasa dijalankan dan

di semua daerah akan dipergiatkan lagi di masa hadapan. Satu kajian telahpun dilakukan dengan bantuan F.A.O. (Food and Agriculture Organisation) pada tahun 1979, mengenai infrastruktur yang diperlukan untuk pengawalan mutu makanan di negara ini termasuk kemudahan-kemudahan penganalisaan dan penguatkuasaan yang diperlukan. Aktiviti-aktiviti mengawal mutu makanan akan dipergiatkan lagi di masa hadapan. Di dalam hal ini satu Rang undang-undang Akta Makanan yang baru serta peraturan-peraturan di bawahnya telah hampir siap untuk memberi perlindungan yang lebih lengkap di dalam mengawal mutu makanan di negara ini.

Tuan Lee Kaw: Saya ingin mendapat tahu daripada Kementerian berkenaan adakah sedar di dalam kampung-kampung baru dan estet-estet ada banyak makanan dalam tin (tinned food), tin ini sangat berkarat (di luar) dan ini menunjukkan sudah sangat lama. Saya ingin mendapat tahu apa langkah boleh diambil oleh Kementerian berkenaan untuk memaksa pengimport-pengimport ini membubuh tarikh pada tin menunjukkan expiry date?

Tuan Yang di-Pertua: Kalau di tepi laut tin berkarat lekas.

Tuan Jawan anak Empaling: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya tidak sedar apa yang dinyatakan oleh Ahli Yang Berhormat itu. Oleh itu Kementerian saya akan mengambil perhatian dan akan menjalankan siasatan.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat boleh menjemput Setiausaha Parlimen satu hari kelak (*Ketawa*).

LESEN TEKSI DAN LORI

5. Tuan Haji Nik Abdul Aziz bin Haji Nik Mat minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan adakah benar semua lesen teksi dan lori akan dirampas daripada pemilik-pemilik yang hanya menyewakan kepada pemandu-pemandu lain untuk diberi terus kepada pemandu-pemandu ini. Jika ya, berapa banyak yang dirampas sejak tahun 1978; jika tidak, mengapa, berapa lesen-lesen seperti itu yang pernah dikeluarkan hingga sekarang.

Menteri Perusahaan Awam (Dato' Abdul Manan bin Othman): Tuan Yang di-Pertua, istilah yang digunakan oleh Yang Berhormat itu ialah "dirampas". Jauhkan Allah, Kerajaan tidak pernah merampas harta-harta orang.

PEMASARAN PELBAGAI BARANGAN

6. Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan bagaimanakah operasi Pemasaran Pelbagai Barangan (Multi-Commodities Exchange) yang akan ditubuhkan itu dapat menyediakan Kuala Lumpur sebagai sebuah Pusat Pemasaran Barangan Antarabangsa, terutamanya dalam kelapa sawit, timah, getah, balak, dan koko. Dan bagaimanakah pula operasi pemasaran tersebut dapat memajukan kegiatan bumiputra dalam pemasaran yang selaras dengan Dasar Ekonomi Baru Kerajaan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Utama (Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik): Tuan Yang di-Pertua, suka saya memberitahu Yang Berhormat bahawa memandangkan yang negara ini ialah pengeluar utama bahan-bahan mentah penting seperti getah, kelapa sawit, timah dan lain-lain maka amatlah wajar jika Kuala Lumpur akan dijadikan sebuah Pusat Barangan yang ulung di rantau ini. Selaras dengan tujuan inilah maka Kerajaan telah menumpukan segala usaha ke arah penubuhan sebuah pasaran pelbagai barangan di Kuala Lumpur untuk menjalankan urusan perniagaan "futures contracts" untuk bahan-bahan di atas tadi.

Untuk makluman Yang Berhormat seterusnya barangan yang pertama yang akan diniagakan di Pasaran Barangan Kuala Lumpur ini ialah kelapa sawit. Ini adalah memandangkan yang kemudahan "hedging" atau lindung-harga sangat diperlukan untuk peniaga-peniaga, pekilang-pekilang dan pengguna-pengguna minyak kelapa sawit di negara kita.

Buat masa ini memang ada kemudahan untuk "hedging" di pasaran minyak kelapa sawit Rotterdam dan London. Tetapi pasaran di Rotterdam begitu terhad penyertaannya sementara pasaran London tidak aktif sama sekali. Ada pula beberapa syarikat minyak kelapa sawit di negara ini yang menggunakan pasaran Chicago untuk tujuan "hedging" dengan cara tidak langsung iaitu melalui operasi jualbeli "soyabean futures contracts".

Cara ini tidaklah begitu memuaskan. Tetapi oleh sebab tiadanya alternatif lain, maka operasi melindungi-harga dan pelaburan dalam "commodity futures" terpaksa di jalankan sama ada di Rotterdam ataupun Chicago. Keadaan ini memperkuat lagi asas keperluan bagi mengadakan sebuah pasaran tempatan yang berupaya memberi kemudahan-kemudahan "hedging" dan pelaburan dalam "palm oil futures" yang lebih luas penyertaannya dan merangkumi semua kegiatan yang berkaitan dengan perusahaan kelapa sawit di negara ini dan dari kalangan antarabangsa.

Saya yakin dengan adanya pasaran barangan di Kuala Lumpur nanti lebih banyak syarikat-syarikat tempatan sama ada besar atau kecil dan juga firma-firma asing akan dapat menyertai pasaran "futures" kepala sawit dengan lebih luas dan berkesan. Tambahan pula pasaran ini mempunyai potensi yang sangat cerah. Kesimpulan ini adalah berasaskan kepada minat yang jelas serta sokongan dan kerjasama yang sangat menggalakkan dari pihak-pihak pengeluar, pengguna dan peniaga dari dalam dan luar negeri. Dengan kedudukan Malaysia sebagai negara pengeluar terulung dan adanya sebuah pasaran yang aktif, maka proses penemuan harga untuk minyak kelapa sawit akan lebih bermakna dan mencerminkan kedudukan bekalan dan permintaan yang lebih tepat lagi. Dalam jangka panjang, Kuala Lumpur pasti akan dapat menempah kedudukan yang penting dan berpengaruh dalam pasaran minyak sayuran antarabangsa dan akan seiring atau "complementary" dengan Rotterdam.

Perkara penubuhan pasaran barangan ini akan dihuraikan dengan lebih lanjut apabila Akta Dagangan Komoditi 1979 dikemukakan untuk bacaan kali kedua dalam Dewan yang mulia ini.

Seterusnya penubuhan Pasaran Barangan yang dirancang itu akan mendekatkan lagi perhubungan pengeluar-pengguna, menarik minat pengguna-pengguna, pedagang-pedagang dan pelabur-pelabur asing supaya mengambil bahagian di dalam perniagaan barangan di Pasaran Kuala Lumpur itu kelak dan seterusnya menjadikan Pasaran tersebut sebagai pusat perniagaan "futures" antarabangsa yang terkemuka. Penyertaan syarikat-syarikat antarabangsa yang terkenal dalam bidang ini seperti Merrill Lynch, Continental Grains, Gill dan Duffus, Acli International

dan lain-lainnya di dalam Pasaran Barangan Kuala Lumpur kelak akan dapat meningkatkan lagi imej pasaran ini dikalangan peniaga-peniaga luar negeri.

Tuan Yang di-Pertua: Panjang sangat. jawapannya.

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Sedikit lagi.

Tuan Yang di-Pertua: Panjang sangat. Lain kali ringkaskan sedikit.

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Selain dari itu Kerajaan akan menggalakkan penyertaan dari negara-negara pengeluar bahan utama yang lain seperti Indonesia, Thailand, negara-negara ahli Association of Natural Rubber Producing Countries dan "Pepper Community".

Mengenai sumbangan operasi Pusat Barangan Kuala Lumpur ini terhadap kemajuan kegiatan pemasaran Bumiputra pula sukacitalah saya menyatakan di sini bahawa memanglah menjadi hasrat Kerajaan supaya penubuhan Pasaran Barangan ini akan dapat memberi faedah yang menyeluruh kepada negara dan khususnya kepada kaum Bumiputra baik dari golongan pengeluar bahan-bahan utama mahupun dari golongan perniagaan. Pekebun kecil akan mendapati kemudahan ini melalui penyertaan agensi-agensi Kerajaan seperti MARDEC, FELDA dan RISDA di dalam perniagaan "futures" di pasaran ini kelak. Di samping itu mereka juga akan dapat menikmati faedah dari kestabilan harga barang-barang mentah keluaran mereka yang diperolehi melalui operasi Pasaran Barangan tersebut.

Selain dari itu Kerajaan akan juga mengambil langkah-langkah yang wajar untuk menggalakkan penyertaan secara langsung dari kepentingan perniagaan Bumiputra di dalam kegiatan perniagaan "futures" melalui penubuhan usahasama antara syarikat-syarikat Bumiputra dan syarikat-syarikat perniagaan barangan asing yang ingin menubuhkan cawangan mereka di negara ini selaras dengan syarat-syarat yang ditetapkan oleh Jawatankuasa Pelaburan Asing.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen bahawa

setakat ini harga kelapa sawit dalam pasaran antarabangsa adalah ditentukan di Rotterdam, Holland. Tetapi memandangkan dengan penubuhan pusat pemasaran antarabangsa ini di Kuala Lumpur bilakah Kuala Lumpur ini akan mengambil alih peranan yang sedang dimainkan oleh Rotterdam itu. Dan bilakah barangan getah dan juga barangan bijih timah yang merupakan dua hasil utama negara ini dimasukkan ke dalam pasaran pelbagai barangan yang akan berpusat di Kuala Lumpur.

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Seperti yang dinyatakan tadi, Tuan Speaker, walaupun Rotterdam pada masa sekarang memainkan peranan dari segi penentuan harga kelapa sawit di peringkat antarabangsa, adalah menjadi harapan kita setelah penubuhan pasaran dagangan ini, maka Kuala Lumpur akan maju sebagai pusat perdagangan kelapa sawit dan seterusnya peranan atau fungsi menentukan harga ini akan dapat dibuat oleh Malaysia sendiri di Kuala Lumpur.

Mengenai soalan kedua iaitu memasukkan bahan lain dalam pasaran barangan Kuala Lumpur ini seperti bijih timah, getah dan sebagainya, adalah menjadi hasrat Kerajaan dari segi jangka panjang apabila pasaran dagangan Kuala Lumpur yang ditubuhkan dengan barangan awalnya iaitu Kelapa Sawit dapat dimajukan dengan pesat, maka kita akan menimbangkan pula bahan-bahan ini supaya menjadikan sebahagian daripada aktiviti pasaran barangan Kuala Lumpur nanti.

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohamed Yassin: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin tahu daripada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sejauh manakah kerjasama dan sambutan telah dapat diperolehi daripada negara-negara pengeluar yang lain, khususnya di dalam kawasan ASEAN dan apakah pandangan negara-negara pembeli bahan-bahan utama kita, umpamanya Amerika dan negara-negara Russia dan China terhadap rancangan mengadakan pemasaran pelbagai barangan sepertimana yang diterangkan tadi.

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Untuk menjawab soalan Ahli Yang Berhormat itu pandangan awal daripada rakan-rakan kita di dalam ASEAN setakat

ini adalah menggalakkan dan memberikan pandangan yang positif ke arah penubuhan pasaran barangan ini kerana pada hakikatnya adalah hak bagi Malaysia menubuhkan pasaran ini kerana kita adalah pengeluar yang terbesar dan kepentingan kita dalam soal kelapa sawit ini adalah sangat vital kepada kepentingan negara.

Mengenai negeri-negeri lain pada setakat ini juga nampaknya tidak ada halangan kepada mereka dan sebahagian daripada masyarakat kewangan ataupun financial institution daripada negara-negara lain seperti di London, Australia ada menyertai bersama-sama dalam set up ataupun dalam penubuhan pasaran barangan Kuala Lumpur ini.

PELAJARAN UGAMA ISLAM— MENYERAPKAN

7. Tuan Awang bin Jabar minta Menteri Pelajaran menyatakan apakah langkah-langkah yang diambil oleh Kementeriannya bagi menerapkan nilai-nilai akhlak Islam ke dalam masyarakat di negara ini dengan cara yang lebih berkesan menerusi dasar pelajaran kebangsaan.

Dato' Abdul Manan bin Othman: Tuan Yang di-Pertua, langkah secara langsung yang diambil oleh Kerajaan bagi menerapkan nilai-nilai akhlak ke dalam masyarakat ialah melalui pendidikan dan pelajaran Ugam Islam yang diajar di Sekolah-sekolah Rendah dan Menengah serta di setengah-setengah Universiti Tempatan. Pelajaran Ugam Islam di Sekolah-sekolah Bantuan Penuh Kerajaan ini adalah merupakan salah satu ciri dalam dasar pelajaran kebangsaan itu sendiri.

Nilai-nilai akhlak Islam yang diserap melalui gerakerja atau aktiviti-aktiviti yang dijalankan oleh guru-guru agama dan Persatuan-persatuan Ugam Islam di sekolah-sekolah. Usaha ini disokong oleh gerakerja yang diusahakan oleh Pegawai Dakwah di Kementerian Pelajaran. Pada awal tahun depan akan dilantik seorang Pegawai Dakwah di setiap Jabatan Pelajaran Negeri bagi mengatur dan menyelaraskan kegiatan dakwah di peringkat negeri. Di samping itu Kementerian saya juga sentiasa mengawasi dan mengarahkan supaya semua kegiatan di sekolah-sekolah bagi murid-murid Islam hendaklah selari dengan ajaran-ajaran Islam.

Semua kegiatan yang bertentangan tidak dibenarkan. Begitu juga dalam usaha menyerapkan nilai-nilai akhlak Islam dalam kehidupan masyarakat negara ini Kementerian Pelajaran telah mengarahkan murid-murid dan guru-guru di sekolah mematuhi peraturan-peraturan berikut:

1. Mendirikan Sembahyang Jumaat di sekolah-sekolah Berasrama Penuh, tertakluk kepada kebenaran Jabatan Ugama Negeri;
2. Melantik guru-guru Ugama atau guru mata pelajaran lain yang beragama Islam sebagai pegawai bagi hal ehwal makanan murid-murid Islam di kantin sekolah;
3. membenarkan murid-murid lelaki dari darjah peralihan hingga tingkatan enam memakai seluar panjang dan murid-murid perempuan memakai kain sarung dan baju kurung serta mini telekung dalam masa persekolahan;
4. Mengarahkan pihak sekolah berikhtiar memperuntukkan satu tempat yang sesuai untuk dijadikan tempat sembahyang serta mengadakan kemudahan-kemudahan berkaitan dengannya;
5. Menentukan yang guru-guru dan guru-guru dalam latihan memakai pakaian yang berpatutan dan bersopan;
6. Mengharamkan semua permainan yang berunsur judi dan loteri di sekolah-sekolah; dan
7. Melarang murid-murid menghisap rokok, penyalahgunaan dadah dan berambut panjang dan sebagainya.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Menteri berkenaan sedar bahawa usaha-usaha penyerapan itu terdapat halangan-halangan, terutamanya dari segi wujudnya pertentangan nilai yang diamal di dalam aktiviti sekolah-sekolah dan setengah-setengahnya nilai-nilai ini dikembangkan oleh guru-guru yang beragama Islam sendiri. Misalnya, seperti yang dikatakan oleh Menteri tadi bahawa di sekolah-sekolah dilarang pelajar-pelajar merokok, tetapi usaha itu gagal kerana banyak pula guru-guru yang merokok. Jadi, guru tidak dapat memberi contoh yang baik untuk penyerapan nilai Islam di sekolah-sekolah.

Tuan Yang di-Pertua: Jadi soalan tambahannya apa?

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Saya tanya tadi adakah beliau sedar, dan kalau sedar, apakah langkah yang akan diambil, dan kalau tidak sedar, adakah beliau mahu sedar tentang hal itu.

Dato' Abdul Manan bin Othman: Tuan Yang di-Pertua, saya percaya jawapan saya tadi telahpun menyeluruh berhubung dengan langkah-langkah yang telah diambil oleh Kementerian.

Tuan Yusof bin Malim Kuning: Soalan tambahan. Nilai-nilai akhlak Islam tidak akan berkesan kecuali melalui pelajaran dan pelajaran Islam boleh diterima oleh orang-orang bukan Islam kecuali pendidikan. Jadi soalan saya adakah Kementerian Pelajaran bercadang hendak mengadakan pelajaran Islam diberi kepada murid-murid yang bukan Islam.

Tuan Yang di-Pertua: Itu di luar daripada soalan asal.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Soalan tambahan. Saya dukacita kerana Menteri berkenaan tadi hendak mengelak daripada menjawab soalan saya. Saya telah menyatakan tadi bahawa masih wujud pertentangan nilai dan saya juga memberi contoh tadi salahnya ialah seperti langkah-langkah hendak melarang pelajar-pelajar merokok tetapi guru-guru merokok. Dan ini boleh menghalang usaha-usaha tersebut dan apakah tindakan yang akan diambil oleh Kementerian mengenai kejadian seperti ini dan sama ada beliau sedar apakah langkah dan kalau tidak sedar, adakah beliau mahu sedar

Tuan Yang di-Pertua: Guru yang merokok ini di mana? Adakah dalam darjah ataupun masa rehat atau di luar sekolah?

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Sebenarnya di dalam kehidupan sekolah itu sama ada guru itu berada di dalam sekolah ataupun di dalam kawasan sekolah semuanya terlibat dalam soal pendidikan.

Dato' Abdul Manan bin Othman: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak berapa faham apakah kehendak Ahli Yang Berhormat itu. Merokok ini adalah pendapat masing-masing: siapa hendak merokok dia merokoklah, siapa

tidak mahu merokok itu hal dia, tetapi ada peraturan-peraturan di mana boleh merokok dan di mana tidak boleh merokok. Jadi yang mustahaknya adakah kita hendak membenarkan murid-murid itu merokok dan saya telahpun huraikan tadi dalam jawapan saya.

Tuan Awang bin Jabar: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Segala rancangan-rancangan yang telah dan sedang dijalankan oleh Kementerian untuk menyerapkan nilai-nilai akhlak Islam kepada murid-murid itu akan lebih berkesan lagi jika sekiranya sekolah-sekolah yang terdiri daripada guru-guru besar ataupun penolong-penolong kanan daripada guru-guru agama. Jadi, apakah Kementerian Pelajaran akan mengambil kira juga di dalam kenaikan pangkat penggredan guru-guru besar dan penolong-penolong kanan ini dengan mengambil guru-guru agama yang cukup syarat.

Tuan Yang di-Pertua: Fasal naik pangkat ini tidak kena-mengena dengan soalan asal.

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohamed Yassin: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Soal agama adalah soal negeri-negeri yang berkenaan dan sehingga ini banyak usaha-usaha telahpun dijalankan oleh Kerajaan Negeri untuk meningkatkan mutu pelajaran agama dengan menubuhkan sekolah-sekolah agama di bawah Kerajaan Negeri. Saya ingin tahu setakat manakah bantuan dan pertolongan yang telahpun diberikan oleh Kementerian Pelajaran ataupun Kerajaan Pusat kepada Kerajaan-kerajaan Negeri untuk menambahkan lebih banyak lagi sekolah-sekolah agama dan juga guru-guru bantuan kepada sekolah-sekolah ini yang akan dikelolakan oleh Kerajaan-kerajaan Negeri.

Tuan Yang di-Pertua: Inipun di luar daripada soalan asal, iaitu berkenaan dengan menyerapkan nilai-nilai akhlak dalam pelajaran sekolah.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, kalau Menteri itu tidak memahami soalan saya tadi, saya pun tidak faham tentang sikap

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Peraturan Mesyuarat tidak membenarkan membuat soal tambahan sebagai helah untuk berbahas.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Bukan, saya hendak sebut yang lain.

Tuan Yang di-Pertua: Itu sudah jadi bahasan. Saya tidak benarkan!

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Bukan. Saya hendak buat soalan yang lain.

Tuan Yang di-Pertua: Soalan yang lain itu apa?

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tetapi beliau juga tadi menyebut perkara yang demikian kepada saya yang menyebabkan timbulnya

Tuan Yang di-Pertua: Ya, sama-samalah.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tetapi oleh kerana Tuan Yang di-Pertua tadi membenarkan jawapan yang seperti itu maka adalah adil kalau saya juga membuat soalan.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat menyoal dahulu, dia menjawab—sama adillah. Satu menyoal, satu menjawab. Hendak adil macam mana lagi? (*Ketawa*).

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, kedatangan di dalam kegiatan-kegiatan sekolah di mana wujudnya pertentangan nilai-nilai bertentangan Islam ini seperti misalnya kegiatan sukan yang diadakan dalam waktu-waktu yang hampir dengan waktu sembahyang yang dilakukan oleh guru-guru sukan, itu sebagai contoh dan ada lagi yang lain-lain.

Tuan Yang di-Pertua: Soal tambahannya apa?

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tadi telah diterangkan oleh Yang Berhormat Menteri yang berkenaan langkah-langkah yang telah diambil untuk menyesuaikan suasana sekolah itu dengan nilai-nilai Islam. Jadi, sekadar manakah kejayaan-kejayaan

yang telah dicapai dalam usaha-usaha Kementerian yang berkenaan untuk menghapuskan pertentangan-pertentangan nilai seperti yang disebutkan?

Tuan Yang di-Pertua: Itu berkehendakkan notis. Fasal itu dia adakan Pegawai Dakwah di tiap-tiap negeri. Tidak payah dijawab.

HERBA/UBAT—PENYAKIT MENGANDUNGI RACUN

8. Dr Hee Tien Lai minta Menteri Kesihatan menyatakan adakah beliau akan mengambil langkah-langkah yang menguji jamu atau ubat-ubat rakyat yang dikeluarkan di dalam negeri ini atau yang diimport bagi menentukan kandungan-kandungannya dan apakah kemudahan-kemudahan yang boleh didapati untuk memastikan keselamatan dan kualiti ubat-ubat.

Tuan Jawan anak Empaling: Tuan Yang di-Pertua, pada masa ini ujian dilaksanakan sekiranya disyaki bahawa sesuatu herba atau ubat-rakyat mengandungi racun yang dikawal di bawah Ordinan Racun atau mengandungi bahan-bahan tertentu yang merbahaya, kerana ini adalah merupakan satu kesalahan di bawah Ordinan Racun atau Ordinan Jualan Makanan dan Dadah. Oleh kerana ubat-ubat ini biasanya mengandungi campuran bahan-bahan yang ujud dalam keadaan semula jadi, misalnya tumbuhan-tumbuhan yang mana ia-nya belum dikaji dengan tepat dan kandungannya yang sebenar belum dipastikan, maka penentuan kandungannya yang sebenar adalah tidak mungkin dilaksanakan pada peringkat ini. Walau bagaimanapun, beberapa kerja permulaan untuk menentukan aksi/kesan farmakologi dan microbiologi beberapa jenis ubat herba sedang dijalankan di Pusat Pengajian Sains Farmasi, Universiti Sains Malaysia.

Kemudahan untuk menguji ubat-ubat ini dari segi keselamatan boleh didapati di Makmal Kawalan Kimia Ubat Kebangsaan.

Dr Hee Tien Lai: Soalan tambahan. Saya ingin tahu daripada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, adakah Yang Berhormat sedar bahawa ubat-ubat biasa seperti ubat batuk dan ubat angin mengandungi arsenic lead yang quantitynya sampai peringkat bahaya. Kalau tidak silap saya beberapa tahun

lepas laporan daripada Singapura dan Malaysia telah menentukan bahawa perkara ini adalah benar. Kalau Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sedar, adakah Kerajaan akan mengambil tindakan yang keras untuk memastikan bahawa kandungan-kandungan semua ubat folk medicine atau ubat biasa atas kotak adakah benar atau betul?

Tuan Jawan anak Empaling: Tuan Yang di-Pertua, seperti saya katakan tadi, kerja permulaan untuk menentukan aksi kesan farmasi itu memang ada dijalankan.

Keduanya, kemudahan untuk menguji ubat dari segi keselamatan boleh didapati di Makmal Kawalan Kimia Kebangsaan. Kementerian saya memang sedar atas satu dua perkara, umpamanya semacam "pohcai-pil" itu pada masa dahulu memang

Tuan Yang di-Pertua: Macam mana bunyi ubat itu.

Tuan Jawan anak Empaling: Pohcai pil—ubat cirit birit—itu popular name—pada masa dahulu ada mengandungi bahan-bahan yang berbahaya tetapi pada masa sekarang tidak ada lagi sebab sudah dibaiki.

ASKAR WATANIAH SEBAGAI PENGUNDI BIASA

9. Tuan Umar bin Haji Ismail minta Perdana Menteri menyatakan apakah langkah-langkah yang telah/akan diambil bagi membolehkan semua anggota angkatan tentera kita termasuk Anggota Angkatan Tentera Wataniah yang dikerah dapat mengundi dalam pilihanraya yang akan datang. Adakah cadangan untuk menerangkan kepada mereka betapa perlunya mengundi.

Tuan Shahrir bin Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, anggota-anggota Angkatan Bersenjata adalah termasuk dalam golongan pengundi yang tidak payah hadir (absent voter) sementara anggota Askar Wataniah pula termasuk dalam golongan pengundi-pengundi biasa. Sepertimana warganegara lain juga sebelum mereka ini dapat mengundi, mereka hendaklah terlebih dahulu mendaftar sebagai pemilih di dalam urusan pendaftaran biasa yang dijalankan oleh Suruhanjaya Pilihanraya.

Untuk berdaftar Anggota-anggota Angkatan Bersenjata, Suruhanjaya Pilihanraya telah mendapat kerjasama dari Kementerian Pertahanan yang menjalankan urusan pendaftaran anggota-anggota Angkatan Bersenjata ini sebagai pemilih. Anggota-anggota yang didaftarkan sebagai pemilih adalah diberitahu mengenai kawasan pilihanraya di mana boleh mengundi. Sekiranya berlaku pilihanraya di dalam kawasan di masa anggota-anggota itu didaftarkan mereka diberi kemudahan membuang undi melalui pos. Kertas-kertas undi mereka akan diambil oleh wakil mereka daripada Penyelia Pilihanraya Negeri yang berkenaan dan disampaikan kepada mereka kira-kira 10 hari sebelum hari mengundi dan sekiranya kertas-kertas itu dikembalikan kepada Pegawai-pegawai Pengurus yang berkenaan, kertas itu adalah dikira sebagai sebahagian daripada undi.

Bagi anggota-anggota Askar Wataniah yang didaftarkan sebagai pemilih, mereka adalah dianggap sebagai pemilih biasa dan boleh menggunakan hak mengundi mereka di kawasan di mana mereka didaftarkan seperti pemilih-pemilih biasa yang lain.

Saya tidak nampak timbulnya sebarang masalah mengenai pendaftaran pemilih dan juga pembuangan undi bagi Anggota-anggota Bersenjata kerana penerangan-penerangan yang lengkap mengenai cara-cara mendaftar sebagai pemilih dan cara-cara mereka membuang undi disalurkan kepada mereka menerusi Kementerian Pertahanan. Galakan yang secukupnya adalah diberikan kepada Anggota-anggota Angkatan Bersenjata di mana sahaja mereka berada untuk menggunakan hak mereka sebagai pemilih dan kemudahan yang disediakan bagi Anggota-anggota Angkatan Bersenjata mendaftar dan membuang undi sepertimana yang dilakukan pada masa ini tidak akan memberi apa-apa kesukaran atau kerumitan kepada Anggota Angkatan Bersenjata untuk menggunakan hak mereka sebagai pemilih.

Tuan P. Patto: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Tadi Yang Berhormat Setiausaha Parlimen ada berkata bahawa kertas-kertas undi diberi kepada anggota-anggota angkatan tentera 10 hari sebelum hari membuang undi dan kertas-kertas undi yang dipulangkan itu dimasukkan kira dalam pengiraan undi. Saya ingin tahu daripada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen adakah terdapat kertas-kertas undi yang tidak dipu-

langkan langsung oleh anggota-anggota dalam angkatan tentera. Sekiranya tidak dipulangkan langsung, apakah tindakan yang diambil oleh pihak Kerajaan untuk mengutip balik selepas pilihan raya ataupun adakah ianya dikutip balik sebelum pilihanraya dan disahkan sebagai kertas undi yang tidak digunakan?

Tuan Shahrir bin Abdul Samad: Saya minta notis kerana terlalu detail sangat. Dalam persidangan ini saya minta notis, kalau masa lain bertanya tentang soal ini boleh.

Tuan Yang di-Pertua: Tidak ada compulsory voting.

Tuan Shamsuri bin Md. Salleh: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen adakah beliau sedar kebanyakan daripada anggota Pasukan Keselamatan kita banyak masanya berada di perbatasan, dalam bertugas. Jadi masa untuk mendaftar sebagai pemilih ini hanya sebulan dan tempat-tempatnya ditentukan di kawasan-kawasan yang tertentu oleh pegawai-pegawai yang berkenaan. Jadi bagaimana caranya pihak Pasukan Keselamatan ini mendaftar menjadi pemilih semasa mereka masih bertugas semasa pendaftaran ini dibuka.

Tuan Shahrir bin Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, sepertimana saya jawabkan tadi kerjasama Kementerian Pertahanan telah diperolehi untuk mendaftar anggota-anggota Angkatan Bersenjata dan dalam keadaan yunit-yunit yang berkenaan terlibat dalam operasi saya fikir tentulah ada masa-masanya di mana yunit-yunit tersebut digunakan, pendaftaran itu dilakukan melalui yunit-yunit masing-masing. Daripada pandangan saya tidaklah sepanjang 42 hari itu bahawa mereka ini terlibat dalam operasi, ada masanya balik berihat, dalam masa itu yunit yang berkenaan boleh mendaftarkan anggota-anggotanya.

Tuan P. Patto: Rasa saya Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tidak berapa faham soalan saya. Memang sayaersetujui bahawa compulsory voting itu tidak ada di dalam negara kita. Saya ingin tahu apakah terjadi kepada kertas-kertas undi yang tidak digunakan langsung oleh anggota-anggota dalam

Angkatan Tentera itu seperti di tempat-tempat membuang undi, setiap kertas undi yang dikeluarkan itu mesti dimasukkan dalam peti, sama ada pengundi itu mengundi atau tidak mengundi, tidak boleh dibawa keluar daripada tempat mengundi. Saya ingin tahu apakah terjadi kepada anggota-anggota Angkatan Tentera yang tidak mengundi, adakah mereka pulangkan balik kertas kosong itu kalau sekiranya mereka tidak mahu mengundi.

Tuan Yang di-Pertua: Tadi Yang Berhormat Setiausaha Parlimen minta notis atas jawapan ini, nanti boleh jawab.

Yang Berhormat Tuan Au How Cheong.

(Soalan No. 10 Y.B. Tuan Au How Cheong tidak hadir)

SISTEM SALURAN NAJIS— PENYENGGAARAAN

11. Tuan Seow Hun Khim minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada beliau sedar tentang keadaan hidup yang buruk di kampung-kampung Jawi, Val Dor, Permatang Tinggi, Juru, Berapit dan Macang Bubuk di mana longkang-longkang tidak dibersihkan, jalanraya tidak diperbaiki dan sistem saluran najis langsung tidak ada; jika ya, apakah langkah-langkah berkesan beliau akan mengambil untuk memperbaiki keadaan hidup di kampung-kampung itu.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato' Haji Ramli bin Omar): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, saya ingin memberitahu bahawa Majlis Perbandaran Seberang Perai pada masa ini sedang memberi perkhidmatan mencuci kawasan, mengangkut tong najis dan pihak Jabatan Kerja Raya sedang menjalankan penyenggaraan jalan-jalan raya di kawasan-kawasan ini.

Saya sedar bahawa kampung-kampung ini tidak ada sistem saluran najis kerana pada masa ini kampung-kampung ini tidak menggunakan jenis tandas tarik. Walau bagaimanapun, Kementerian saya telah mengarah Majlis Perbandaran Seberang Perai menyediakan satu Pelan Induk bagi Sistem Pembentongan dan Pemaritan di kawasan Butterworth/Bukit Mertajam yang mana cadangan perlaksana-

annya ialah di dalam Rancangan Malaysia Ketiga, seterusnya dalam Rancangan Malaysia Keempat.

DASAR PERCUKAIAN NEGARA

12. Tuan Chan Teck Chan minta Menteri Kewangan menyatakan bilakah Kerajaan akan menubuhkan Suruhanjaya-suruhanjaya Di Raja untuk meninjau semula dasar dan sistem percukaian Malaysia supaya pertumbuhan dan pembangunan ekonomi negara dapat dicepatkan dan rancangan indastrialisasi dapat dicapai serta rakyat yang berpendapatan rendah dapat dibebaskan daripada menanggung lebih banyak dan beratnya cukai-cukai yang dikenakan.

Menteri Kewangan (Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah): Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan tidaklah bercadang untuk melantik atau menubuhkan Suruhanjaya Di Raja untuk mengkaji dasar atau sistem percukaian negara. Kerajaan sudahpun mempunyai jenteranya sendiri untuk menyemak sistem percukaian dari masa ke semasa ke arah mencapai matlamat dasar negara untuk memberi sokongan kepada pertumbuhan ekonomi yang sihat. Di mana perlu, Kerajaan tidak keberatan menjemput nasihat mereka yang pakar di dalam bidang percukaian.

Suka saya memaklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa percukaian bukan sahaja bertujuan untuk mengutip hasil tetapi juga untuk membahagi-bahagi atau mengagihkan pendapatan. Hasil daripada percukaian adalah penting bagi Kerajaan melaksanakan rancangan pembangunannya. Perlu juga saya sebutkan bahawa percukaian sahaja tidak akan menjamin pertumbuhan ekonomi yang sihat dan memperbaiki taraf kehidupan golongan rakyat yang miskin. Kedua-dua matlamat ini memerlukan penyatuan berbagai-bagai usaha seperti perbelanjaan, percukaian, kewangan dan langkah-langkah pentadbiran untuk menggalakkan pertumbuhan ekonomi dan dengan itu menambahkan kemakmuran yang boleh dinikmati oleh golongan rakyat yang lebih besar, lebih-lebih lagi kestabilan politik merupakan satu faktor yang terpenting untuk menggalakkan pertumbuhan ekonomi.

Kerajaan sentiasa mengkaji beban cukai terutamanya beban cukai yang ditanggung oleh rakyat yang berpendapatan rendah yang

membayar cukai. Tidak boleh disangkal lagi bahawa kajian yang berterusan ini adalah juga dengan mengambil kira kebajikan golongan yang berpendapatan rendah. Bagi golongan miskin yang tidak membayar cukai pendapatan, langkah-langkah belanjawan dan lain-lain langkah akan dikemukakan dari masa ke semasa untuk membantu mereka.

Tuan Chan Teck Chan: Tuan Yang di-Pertua, adakah Yang Berhormat Menteri sedar bahawa sistem atau structure percukaian Malaysia sudah lama tidak ditinjau semula dan jika Yang Berhormat sedar, bilakah sistem ini akan dikaji semula supaya rakyat Malaysia boleh benar-benar menikmati lebih murah harga barang makanan, pakaian, tempat tinggal dan lain-lainnya kalau kita bandingkan dengan negara jiran barang-barang makanan atau tempat tinggal ataupun pakaian adalah lebih murah, rendah daripada Malaysia.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana telah saya nyatakan tadi kita berpendapat bahawa sistem yang ada pada masa ini memang sesuai untuk Malaysia. Sungguhpun demikian kita mengkaji dari masa ke masa untuk menyesuaikan sistem cukai itu dengan keadaan yang berlaku dalam negeri. Memang terdapat kadangkala harga barang-barang keperluan naik tetapi ini tidak semata-mata kerana percukaian ataupun sistem percukaian, ini barangkali oleh kerana adanya penyelewengan yang dilakukan oleh setengah-setengah pihak yang tidak bertanggungjawab ataupun oleh kerana keadaan dalam negeri ini yang lebih besar daripada negeri jiran yang dimaksudkan oleh Yang Berhormat itu. Tetapi seboleh-bolehnya Kerajaan sentiasa, bukan sahaja menerusi cukai tetapi berbagai-bagai langkah lain lagi untuk hendak mengurangkan beban cukai yang terpaksa ditanggung oleh pembayar cukai yang berpendapatan rendah.

BEKALAN LETRIK DI BALING

13. Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan sama ada beliau dapat memberi jaminan bahawa keutamaan dalam pembahagian kuasa letrik di Kawasan Baling tidak berdasarkan kepada kampung-kampung yang menyokong Barisan Nasional dan jika diskriminasi antara penyokong BN dan bukan

Penyokong Barisan Nasional berlaku dalam pembahagian kuasa letrik di Daerah Baling maka itu merupakan penyelewengan dari dasar Kerajaan.

Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Dato' Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengingatkan Ahli Yang Berhormat bahawa sokongan rakyat terhadap Barisan Nasional bukan bergantung semata-mata sama ada mereka mendapat bekalan elektrik atau tidak, tetapi lebih-lebih lagi adalah berasaskan kepada kepercayaan dan keyakinan mereka bahawa hanya Kerajaan Barisan Nasional sahaja dapat membela masa depan mereka.

Soal diskriminasi antara penyokong Barisan Nasional dengan bukan penyokong Barisan Nasional dalam pembahagian kuasa elektrik di kawasan Baling tidak timbul kerana Kerajaan menganggap setiap kampung dalam kawasan Yang Berhormat adalah menyokong Barisan Nasional ataupun bakal menyokong Barisan Nasional.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, bukanlah beliau tidak menjawab soalan saya tadi. Saya bukan bertanya fasal sokong Barisan Nasional atau tidak sokong Barisan Nasional, yang saya maksudkan

Tuan Yang di-Pertua: Soalan asalnya ada.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Bukan, ini pembahagian elektrik. Yang saya timbulkan di sini ialah sama ada ia dapat memberi jaminan bahawa hal-hal diskriminasi seperti itu tidak timbul. Saya hendak bertanya adakah beliau sedar bahawa walaupun beliau mengatakan tidak timbul bahawa diskriminasi itu sekarang ini timbul, mungkin beliau tidak sedar kerana ini mainan daripada pimpinan Barisan Nasional di bawah. Sama ada beliau sedar apa yang berlaku dan kalau tidak sedar tentang hal itu apakah beliau akan melawat di kawasan tersebut untuk menyedarkan dirinya tentang berlakunya diskriminasi tersebut.

Dato' Mohamed Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, saya telah menjawab tadi soal diskriminasi tidak timbul sama sekali dan saya suka mengingatkan Ahli Yang Berhormat juga bahawa selalunya dalam pilihanraya hujah-hujah yang

dikeluarkan oleh parti Pembangkang ialah mereka tidak mahukan pembangunan dan mereka tidak mahukan bekalan elektrik (*Tepuk*), tetapi setelah selepas pilihanraya, merekalah yang bertempik dengan suara yang lantang untuk mendapat bekalan elektrik (*Tepuk*).

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Soalan tambahan. Tuan Yang di-Pertua, adakah Timbalan Menteri sedar bahawa penyokong PAS tidak membenarkan tanahnya dilalui oleh talian elektrik bagi kepentingan penduduk seluruh kampung itu.

Dato' Mohamed Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Ya, saya sedar.

Tuan Mohamad Tajol Rosli bin Mohamed Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, dalam menyentuh berkenaan dengan kawasan Baling ini, saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri sama ada pembahagian elektrik di Baling juga akan dijalankan sebagaimana di kawasan Gerik iaitu Kerajaan tidak memilih sama ada penduduk-penduduk satu-satu kawasan itu terdiri daripada penyokong PAS, DAP atau UMNO tetapi yang Kerajaan beri adalah kepada semua sekali penduduk-penduduk dalam satu-satu kawasan.

Tuan Yang di-Pertua: Sudah dijawab oleh Timbalan Menteri tadi. Hendak jawab lagi?

Dato' Mohamed Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tidak.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad: Saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri bahawa memanglah benar setengah-setengah penyokong PAS ini tidak mahukan api elektrik kerana mereka mengatakan semenjak datuk-nenek mereka lagi menggunakan pelita ayam. Sekiranya sedar, adakah pihak Kerajaan akan melaksanakan juga projek elektrik ini sekiranya ada di kawasan atau kampung-kampung yang mereka ini tidak mahu kepada api elektrik dan bersifat negatif terhadap projek Kerajaan seperti ini.

Dato' Mohamed Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, kita memang memberi keutamaan kepada mereka yang inginkan bekalan elektrik dan selalu berterima kasih di atas pemberian Kerajaan.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak faham di mana logiknya jawapan Timbalan Menteri yang berkenaan yang memaksakan ataupun Kerajaan memaksakan cukai-cukai kepada semua orang. Barangkali beliau tidak faham tentang konsep negara dan tuduhan yang mengatakan bahawa orang-orang PAS tidak mahu kepada pembangunan itu sedangkan cukai-cukai dikenakan kepada mereka adalah suatu tuduhan yang menunjukkan bahawa mereka tidak faham. Saya hendak bertanya ini untuk mengulangi pertanyaan kerana tidak dijawab soalan saya tadi sama ada beliau sedar tentang perkara itu ataupun mahu sedar tentang perkara diskriminasi ini.

Dato' Mohamed Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa Yang Berhormat itu lebih sedar daripada saya kerana hujah-hujah ini dikeluarkan oleh parti Pembangkang.

PEGAWAI DI PEJABAT KEBUDAYAAN, BELIA DAN SUKAN

14. Tuan Hussein bin Mahmood minta Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan menyatakan sama ada beliau bercadang hendak meletakkan sekurang-kurangnya seorang pegawai kebudayaan, seorang pegawai belia dan seorang pegawai sukan di tiap-tiap daerah supaya ketiga-tiga cabang Kementerian beliau boleh dirasai kesan yang lebih lagi di peringkat bawah. Kalau ya, apakah langkah-langkah yang sudah diambil ke arah tersebut. Kalau tidak, kenapa.

Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan (Tuan Chin Hon Ngian): Tuan Yang di-Pertua, adalah menjadi tujuan Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan untuk menam-bahkan pegawai dan kakitangan di Pejabat-pejabat Kebudayaan, Belia dan Sukan Daerah. Walau bagaimanapun, penempatan mereka adalah dibuat mengikut keperluan di daerah-daerah yang berkenaan. Dalam pada itu semua aktiviti Kebudayaan, Belia dan

Sukan di daerah adalah diawasi oleh sekurang-kurangnya seorang pegawai, sama ada ia berpejabat di daerah itu sendiri atau di daerah yang berhampiran.

UMNO SELANGOR—BAYARAN KEPADA BANK RAKYAT

15. Tuan Lim Cho Hock minta Menteri Pertanian menyatakan sama ada beliau akan mengarahkan UMNO Selangor supaya membayar balik wang sebanyak \$82,500 kepada Bank Rakyat yang berupa faedah ke atas wang simpanan Kerajaan Negeri Selangor; jika tidak, mengapa.

Timbalan Menteri Pertanian (Tuan Edmund Langgu anak Saga): Tuan Yang di-Pertua, tindakan telah dimulakan oleh Bank Rakyat untuk mendapatkan balik wang sejumlah \$82,500 itu dari UMNO Selangor.

Tuan Lim Cho Hock: Soalan tambahan.

Tuan Yang di-Pertua: Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 10 dan 16 adalah diberi di bawah ini).

PEMANDU PELATIH

10. Tuan Au How Cheong minta Menteri Pengangkutan menyatakan sama ada Kerajaan akan memperuntukkan kemudahan tapak di bandar-bandar besar bagi pemandu pelatih untuk menguasai kemahiran memandu kereta, memandangkan mereka buat masa sekarang berlatih di padang-padang awam, jalan-jalan mati bahkan di jalanraya.

Menteri Pengangkutan (Dato Lee San Choon): Kementerian tidak dapat menimbang syor ini kerana tapak-tapak di bandar-bandar besar adalah di bawah Kerajaan Tempatan atau Kerajaan Negeri. Walau bagaimanapun Kementerian ini akan memajukan syor Ahli Yang Berhormat kepada pihak berkenaan untuk pertimbangannya.

TV MALAYSIA—FILEM BERUNSUR KEBANGSAAN

16. Tuan Shaari bin Jusoh meminta Menteri Penerangan menyatakan adakah Kementerian beliau sedar akan kekurangan filem

di TV Malaysia yang menggambarkan unsur-unsur kebangsaan Malaysia. Jika ya, adakah Kementerian bercadang mengurangkan masa tayangan filem-filem Amerika kepada 50% sahaja; memperuntukkan lagi masa tambahan untuk memupuk semangat Malaysia di kalangan orang ramai tiap-tiap hari; menambatkan masa penayangan filem-filem hiburan tempatan; dan rancangan-ancangan dakwah dilipatgandakan tiap-tiap minggu.

Menteri Penerangan (Dato Mohamed bin Rahmat): Saya sedar akan kekurangan filem-filem yang dapat menggambarkan unsur-unsur kebangsaan Malaysia seperti yang ditayangkan oleh TV Malaysia. Namun begitu saya tidak bersetuju dengan pendapat Ahli Yang Berhormat bahawa filem-filem yang ditayangkan oleh TV Malaysia adalah berpunca dari Amerika Syarikat sahaja. Dari segi rancangan-ancangan yang disiarkan oleh TV Malaysia di ketiga-tiga rangkaian TV, suka saya menyatakan di sini bahawa kita telah dapat menyiarkan sebanyak 55% rancangan-ancangan terbitan tempatan daripada keseluruhan rancangan-ancangan yang disiarkan oleh TV Malaysia. Dari segi dasar, RTM mempunyai matlamat untuk menyiarkan 60% rancangan-ancangan tempatan dan hanya 40% rancangan-ancangan daripada luar negeri. Ini bererti bahawa sebahagian besar dari rancangan-ancangan RTM sekarang ini dan pada masa hadapan memang mempunyai unsur-unsur kebangsaan Malaysia seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat itu.

Mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat agar TV Malaysia mengurangkan tayangan filem-filem dari Amerika, suka saya menyatakan di sini bahawa filem-filem dari luar negeri yang ditayangkan oleh TV Malaysia baik yang berbentuk cereka, hiburan, rencana dan sebagainya bukanlah dari Amerika Syarikat sahaja. RTM mendapatkan bekalan filem-filemnya dari negeri-negeri seperti Indonesia, India, Mesir, Jerman Barat, England, Jepun, Australia, Kanada, Hong Kong, Taiwan, Filipina, Thailand dan lain-lain lagi. Ini bererti bahawa pembekalan filem-filem yang ditayangkan oleh TV Malaysia adalah datangnya dari banyak negara asalkan filem-filem itu didapati sesuai dan boleh menyumbang ke arah pembangunan negara dan bangsa dalam semua bidang.

Mengenai cadangan supaya penerbitan rancangan hiburan dan rancangan-rancangan kerohanian tempatan ditambahkan, perkara ini sedang dalam pertimbangan dan tindakan Kementerian ini. Adalah menjadi hasrat Kementerian ini agar RTM dapat meninggikan lagi penerbitan rancangan-rancangan hiburan tempatan sebagai sumbangan ke arah memperkembangkan dan memajukan lagi kesenian tanahair sesuai dengan matlamat RTM untuk membantu dalam pembentukan kebudayaan nasional. Akan tetapi masalah ini seperti saya sebutkan tadi, akan terus bergantung kepada kemudahan dan tenaga yang ada pada RTM dari masa ke semasa.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN YANG DIBEKASKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Chan Siang Sun): Tuan Speaker, saya mohon mencadangkan:

Bahawa menurut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12 Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga pukul 7.30 malam.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato' Haji Ramli bin Omar): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa menurut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12 Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga pukul 7.30 malam.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN, 1980

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN, 1980

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas Rang Undang-undang Perbekalan, 1980 dan Ang-

garan Pembangunan, 1980 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis (Hari Kesebelas).

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*).

Maksud B. 31, B. 32, B. 33, B. 34 dan B. 35 (Jadual)—

Maksud P. 31, P. 34 dan P. 67 (Anggaran Pembangunan, 1980)—

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, sebagaimana yang telah ditarik perhatian Yang Berhormat sekalian ada 13 Kementerian lagi yang kita akan timbangkan di dalam Majlis ini. Oleh sebab itu, saya tidak akan dapat membenarkan Ahli-ahli Yang Berhormat bercakap panjang-panjang sangat dan apabila bercakap kepada Ahli Yang Berhormat ini termasuklah juga kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, Yang Berhormat ini termasuklah juga kepada Yang Berhormat Menteri, Yang Berhormat Timbalan Menteri, Yang Berhormat Setiausaha Parlimen bila mengemukakan Anggaran Perbelanjaannya dan menjawab saya harap kerjasama janganlah panjang-panjang sangat sambil mengambil waktu yang lama. Sekurang-kurangnya dua Kementerian pada satu hari yang saya hendak selesaikan dan hari ini saya akan minta Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab tidak lewat daripada pukul 5.00 petang.

Saya jemput Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar untuk menyambung ucapan-nya.

3.37 ptg.

Tuan Lee Lam Thye (Kuala Lumpur Bandar): Tuan Pengerusi, sebelum Dewan ditangguhkan semalam, saya telah mencadangkan bahawa Kementerian Kewangan patut bertindak untuk menghapuskan cukai pembangunan 5% untuk penjaja-penjaja dan peniaga-peniaga kecil atau sekurang-kurangnya menaikkan kadar pengecualian cukai itu daripada \$3,000 kepada \$6,000.

Di samping itu saya juga ada menyentuh tentang Sekim Wang Pinjaman Membeli Rumah Harga Murah yang diuruskan oleh Syarikat Perumahan Malaysia Berhad (MBSB).

Tuan Pengerusi, semua rakyat menghargai usaha-usaha Syarikat Perumahan Malaysia Berhad untuk membantu golongan berpendapatan rendah untuk memiliki rumah sendiri.

Saya melafazkan harapan saya agar syarikat itu akan mencari cara-cara yang berkesan untuk menggalakkan lagi sekim pinjaman ini dalam usaha untuk membanyakkan rumah-rumah harga murah. Saya berharap khususnya di Wilayah Persekutuan bahawa pemaju-pemaju akan membina lebih banyak lagi rumah harga murah dengan kerjasama Kerajaan dan bersama-sama menyertai sekim pinjaman itu demi golongan berpendapatan rendah, bahawa Kerajaan haruslah menentukan kejayaan sekim pinjaman membeli rumah harga murah yang diuruskan oleh Syarikat Perumahan Malaysia Berhad itu dan juga memastikan bahawa ia dapat memainkan satu peranan yang lebih penting dalam membantu golongan yang miskin. Saya suka mengesyorkan bahawa Tabung Wang Pusingan sebanyak \$400 juta yang ada sekarang dilipatgandakan kepada \$800 juta.

Selain daripada itu, saya ingin mencadangkan bahawa Syarikat Perumahan Malaysia Berhad memberikan pertimbangan supaya kadar bunga pinjaman perumahan dikurangkan daripada 5.5% kepada 5% sahaja agar golongan miskin dapat diuntungkan lagi.

Saya juga mengesyorkan supaya tempoh pembayaran balik pinjaman itu dipanjangkan atau dilanjutkan sebagai satu langkah untuk meringankan beban kewangan yang dihadapi oleh pembeli-pembeli rumah dari golongan berpendapatan rendah.

Atas perkara pinjaman perumahan lagi, suka saya merujuk kepada kadar bunga untuk pinjaman perumahan yang diuruskan oleh institusi-institusi kewangan dan bank-bank perdagangan yang mengenakan kadar bunga yang agak tinggi iaitu 9%. Oleh itu saya meminta Yang Berhormat Menteri Kewangan yang berkenaan mengkaji kemungkinan kadar bunga itu dikurangkan lagi menjadi sekurang-kurangnya 8% supaya dapat melegakan kesusahan pembeli-pembeli rumah.

Pengumuman oleh Gabenor Bank Negara tidak lama dahulu untuk mengurangkan jumlah nilai rumah dari \$200,000 kepada \$100,000 sebelum seseorang individu yang memohon pinjaman perumahan itu berlayak untuk mendapat kadar 9% ke atas pinjaman perumahan, walaupun ini dialu-alukan, tetapi pada pandangan saya penurunan kadar bunga ke atas pinjaman adalah lebih utama lagi.

Satu perkara lagi yang saya hendak sentuh ialah soalan berhubung dengan perkara di bawah Butiran 1100, Maksud B. 31, Aktiviti (2) (a)—Pengurusan Belanjawan.

Saya percaya bahagian ini adalah amat penting dalam Perbendaharaan bagi menentukan kawalan yang lebih rapi dari segi penggunaan wang rakyat. Sebagaimana yang kita sedia maklum, satu sistem telah digunakan oleh Kementerian ini yang dinamakan Sistem Pengurusan Odit yang telah dimaklumkan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan dalam sidang Belanjawan yang lalu. Saya berharap melalui sistem ini satu cara pengurusan ke atas penggunaan wang Kerajaan yang lebih berkesan dapat dilaksanakan. Selain daripada itu, saya juga berharap sistem tersebut dapat dilaksanakan di peringkat negeri-negeri.

Apa yang kita ketahui sekarang ialah negeri-negeri mempunyai jabatan audit masing-masing tetapi saya belum melihat dan mengetahui setakat ini mana-mana negeri yang telahpun menimbal dan mengikuti sistem pengurusan audit sebagaimana yang dijalankan oleh Kementerian Kewangan.

Sekarang saya beralih kepada Kepala B. 35, mukasurat 290, Aktiviti No. 3 Pungutan Cukai-cukai oleh Jabatan Kastam dan Eksais Di Raja Malaysia. Berhubung dengan perkara pungutan cukai, saya suka menyentuh peranan Jabatan Kastam dan Eksais yang membuat pungutan cukai jualan ke atas pembuat-pembuat pakaian kecil. Selama ini peraturan bayaran cukai yang dikenakan oleh Jabatan Kastam dan Eksais telah menyusahkan pembayar-pembayar cukai oleh sebab sistem yang dijalankan adalah sangat complicated.

Oleh itu, saya suka menggesa Jabatan Kastam dan Eksais supaya memudahkan lagi peraturan-peraturan pembayaran Cukai Jualan oleh pembuat-pembuat pakaian kecil.

Saya juga menyeru supaya majlis dialog hendaklah selalu diadakan di antara pegawai-pegawai Kastam dan pembuat-pembuat pakaian supaya apa juga masalah yang berkaitan dengan pungutan cukai jualan 5% dapat dibincangkan bersama dan diatasi.

Saya juga mencadangkan agar Jabatan Kastam akan mengamalkan sikap simpati ke atas pembuat-pembuat pakaian kecil yang

masih berhutang cukai jabatan kerana melibatkan kesusahan-kesusahan dan kesulitan dalam membuat bayaran cukai jualan. Percubaan untuk memaksa mereka menjelaskan hutang-hutang seberapa segera akan mengakibatkan lebih banyak lagi perniagaan ditutup.

Selain dari itu, saya mencadangkan agar Kerajaan dapat menimbang untuk mengecualikan pembuat-pembuat pakaian kecil daripada membayar cukai jualan sebagai satu cara untuk membantu perusahaan.

Akhirnya, Tuan Pengerusi, saya suka menyentuh kepada Jabatan Kastam dan Eksais Di Raja juga mengenai pencegahan dan pelaksanaan.

Saya suka menggesa bahagian pencegahan dan pelaksanaan Jabatan Kastam dan Eksais Di Raja untuk memperhebatkan kegiatan-kegiatannya untuk mencegah penyeludupan dadah dan lain-lain barang yang dilarang masuk dari memasuki negara kita.

Dalam hubungan ini, bahagian ini pada pandangan saya patut diperkuatkan lagi dari segi tenaga kakitangan dan juga teknik-teknik yang moden untuk mencegah penyeludupan dadah.

Dalam konteks ini, saya suka mengesyorkan bahawa Jabatan Kastam dan Eksais Di Raja patut membesarkan lagi rancangan Unit Anjing Jabatan itu dan menempatkan unit-unit itu di tempat-tempat yang perlu untuk mencegah penyeludupan dadah.

Kerajaan mempunyai tanggungjawab yang besar untuk menentukan bahawa masalah penyeludupan dadah hendaklah dihapuskan demi kepentingan rakyat di negara kita.

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Kemaman.

3.35 ptg.

Tuan Ismail bin Said (Kemaman): Tuan Pengerusi, saya ada empat perkara hendak dibincangkan berhubung dengan Kementerian Kewangan ini.

Pertama, muka surat 278, B. 32, Butiran 4100, Aktiviti (2)—Pemberian untuk Jalanraya kepada Perbandaran dan Majlis Perbandaran. Tuan Pengerusi, tahniah saya

ucapkan kepada Kementerian ini kerana telahpun menambahkan peruntukan bagi tahun 1980 daripada \$3,814,950 kepada \$5,805,250 iaitu telah bertambah sebanyak \$2,000 juta lebih.

Tuan Pengerusi, saya rasa peruntukan ini tidak mencukupi bagi tahun 1980 oleh kerana memandangkan dewasa ini negara kita sedang menghadapi banjir yang besar, terutama di negeri-negeri Pantai Timur dan di Johor. Saya rasa sudah barang tentu selepas banjir banyak jalan-jalan dalam kawasan-kawasan Perbandaran dan Majlis Perbandaran akan menjadi rosak dan sudah tentu banyak jalan-jalan akan berlubang dan mungkin akan boleh menimbulkan keadaan yang merbahaya kepada lalu lintas dan mungkin juga akan boleh menyebabkan banyak berlaku kemalangan jalanraya. Jadi, saya cadangkan kepada Kementerian yang berkenaan supaya menambahkan lagi peruntukan ini dengan segera supaya selepas banjir yang berlaku di negara kita ini dapatlah kerja-kerja membaiki jalan-jalan yang rosak dengan segera tanpa menunggu dengan begitu lama. Saya juga mencadangkan supaya pihak Kementerian ini mengadakan satu permintaan peruntukan tambahan yang segera supaya dapat kita membaiki jalan-jalan yang rosak itu akibat daripada banjir, terutama sekali bagi negeri-negeri Pantai Timur dan Johor.

Tuan Pengerusi, perkara yang kedua ialah B. 32 juga Butiran 4200, Aktiviti (1) iaitu Kemalangan mengenai Kereta Kerajaan di mana peruntukan telahpun diberi bagi tahun 1980 itu sebanyak \$600,000. Tuan Pengerusi, adalah didapati bahawa banyak kenderaan Kerajaan yang dipakai pada masa ini banyak yang buruk dan banyak juga yang sering mengalami kerosakan-kerosakan. Saya rasa ini boleh melibatkan kemalangan. Di samping itu juga, kita dapati setengah sikap pemandu kenderaan Kerajaan yang bersikap acuh tak acuh, tidak menjaga pekerjaan mereka dengan sempurna dan tidak bertanggungjawab terhadap kenderaan Kerajaan. Perkara ini mungkin berlaku oleh kerana kenderaan ini adalah kenderaan Kerajaan, maka sikap mereka terhadap kenderaan itu seolah bukan hak mereka sendiri, mereka tidak jaga dengan betul. Oleh yang demikian, saya mencadangkan supaya pihak Kementerian ini mengambil dua langkah perlu.

Pertama, mana-mana kenderaan yang umurnya lebih daripada 10 tahun hendaklah dikondem dengan segera dan digantikan dengan yang baru.

Kedua, langkah yang segera juga boleh diambil untuk mengubah sikap setengah-setengah pemandu yang tidak bertanggungjawab itu, saya mencadangkan satu skim insentif hendaklah diadakan iaitu pemandu-pemandu yang menjaga kenderaan mereka dengan sempurna di sepanjang tahun dan tidak melibatkan kemalangan, Kementerian ini hendaklah mengadakan satu peruntukan untuk memberi ganjaran kewangan kepada pemandu itu ganjaran yang sewajarnya dan juga memberikan pertimbangan yang wajar di dalam kenaikan pangkat dan juga kenaikan gaji.

Tuan Pengerusi, perkara yang ketiga yang ingin saya sentuh ialah muka surat 275, P. 31, Butiran 7—Kumpulanwang Pelaburan Bumiputra di mana pada tahun 1980 telah diperuntukkan sebanyak \$300,000,000.

Tahniah sekali lagi saya ucapkan kepada Kementerian ini kerana telah mengadakan peruntukan yang begitu banyak untuk kumpulanwang pelaburan ini. Saya mengharapkan agar pihak Kementerian mencari jalan untuk memastikan bahawa kumpulanwang ini dapat dibelanjakan dengan sepenuhnya ataupun sekurang-kurangnya dapat dibelanjakan dengan yang paling maksima. Walaupun kalau tidak dibelanjakan dengan habis hendaklah dibelanjakan dengan paling maksima untuk menggalakkan penyertaan bumiputra di dalam berbagai-bagai aspek perniagaan dan juga pelaburan. Dengan hal yang demikian, saya rasa dapatlah kita mempercepatkan lagi penyampaian Dasar Ekonomi Baru.

Tuan Pengerusi, dalam hal ini saya mencadangkan agar perhatian yang lebih khusus hendaklah diberi kepada penyertaan bumiputra dalam industri insurans. Usaha-usaha yang lebih hendaklah diberikan bagi memperluaskan lagi pemegangan ekuiti dan struktur tenaga kerja dalam syarikat-syarikat insurans. Pengambilan eksekutif bumiputra sama ada di peringkat iktisas, pentadbiran mahupun pengurusan hendaklah dipertingkatkan lagi pada tahun 1980 ini.

Tuan Pengerusi, akhir sekali muka surat 287, P. 34 berhubung dengan Jabatan Kastam dan Eksais Di Raja.

Saya ingin menyentuh sedikit berhubung dengan kemudahan-kemudahan stesen Kastam terutama sekali stesen Kastam yang terletak di Tambak Johor. Adalah didapati bahawa kemudahan-kemudahan yang ada sekarang tidaklah mencukupi. Selalu sahaja timbul masalah-masalah kesesakan terutama sekali di musim cuti dan semasa menyambut hari-hari perayaan. Adalah difikirkan bahawa langkah segera perlu diambil oleh pihak Kementerian ini untuk mengadakan kemudahan-kemudahan yang lebih lagi untuk mengatasi masalah kesesakan di Tambak Johor ini.

Dan berhubung dengan Pegawai-pegawai Kastam pula adalah diharapkan agar pihak Kementerian ini menentukan bahawa mereka ini dapat menjaga tata tertib dan juga menentukan supaya mereka ini sentiasa bersopan santun. Saya berkata demikian adalah kerana Pegawai-pegawai yang berada di stesen Kastam Tambak Johor ini adalah merupakan ataupun menggambarkan, dengan izin Tuan Pengerusi, sebagai first impression terhadap masyarakat Malaysia kita ini terutama sekali kepada pelancung-pelancung luar negeri yang datang melawat ke negara kita ini.

Saya rasa itulah sahaja, Tuan Pengerusi, dan saya menyokong peruntukan ini.

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Batang Padang.

3.45 ptg.

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim (Batang Padang): Tuan Pengerusi, saya bangun mengambil bahagian dalam perbincangan Anggaran Belanja Mengurus dan Pembangunan untuk 1980 bagi Kementerian Kewangan.

Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh tentang Maksud P. 31, Butiran 13, muka surat 275 berkenaan dengan Bank Kemajuan Perusahaan Malaysia Bhd. Saya dapati bahawa peruntukan secara pinjaman untuk \$100 juta telah dibuat bagi maksud ini. Terutama sekali saya ingin mengucapkan tahniah kepada Kementerian Kewangan yang telah membuat peruntukan yang sebanyak ini supaya menolong pengusaha-pengusaha kita

mengambil bahagian yang cergas dan berkesan dalam bidang perniagaan di negara ini. Ini adalah satu pertanda bahawa Kerajaan Barisan Nasional adalah jujur dalam usaha untuk menolong pengusaha-pengusaha dalam berbagai-bagai bidang perniagaan di dalam negara kita.

Sambil ucapan tahniah saya ini, saya juga suka mengingatkan Kerajaan tentang pentingnya untuk menyalurkan bantuan-bantuan kewangan ini kepada saluran-saluran yang akan mendatangkan faedah kepada rakyat jelata dan juga kepada jenis perusahaan yang "viable" sahaja.

Tuan Pengerusi, saya membuat teguran ini memandangkan kepada hakikat bahawa baru-baru ini kita telah membaca dalam surat-khabar-suratkhabar tempatan berkenaan dengan kegagalan beberapa syarikat-syarikat anak Lembaga Kemajuan Negeri-negeri. Ini telah mengakibatkan satu kerugian besar bagi pihak Kerajaan. Saya berharap peruntukan yang dibuat di bawah Maksud P. 31, Butiran 13 ini akan digunakan dengan sebijak-bijaknya supaya kerugian yang dialami oleh syarikat-syarikat anak Lembaga Kemajuan Negeri-negeri seperti syarikat Gula Negeri Sembilan dan sebagainya tidak diulangi. Saya juga berharap bahawa sebelum peruntukan ataupun pinjaman diluluskan bagi sesebuah badan perniagaan penyiasatan yang mendalam perlu dijalani bagi mengkaji liability projek-projek yang akan dilaksanakan supaya segala pinjaman yang dibuat akan mendatangkan hasil bukan sahaja untuk syarikat-syarikat pemohon bahkan juga bagi Kerajaan Malaysia.

Tuan Pengerusi, saya juga berharap bahawa peruntukan \$100 juta ini bagi maksud-maksud untuk mencapai matlamat-matlamat Dasar Ekonomi Baru supaya kita dapat mencapai matlamat-matlamat kebangsaan yang kita cita-citakan itu.

Tuan Pengerusi, saya juga ingin menyentuh tentang Maksud P.34, Butiran 32 Mukasurat 289 yang berkaitan dengan Kenderaan-kenderaan Lanci-lanci dan Kelengkapan bagi Jabatan Kastam dan Eksais Di Raja. Saya juga suka mengucapkan tahniah kepada Kementerian Kewangan untuk membuat satu peruntukan sebanyak \$2,529,000 untuk maksud yang tersebut. Ini adalah satu kegiatan yang penting supaya Jabatan Kastam dan Eksais Di Raja dapat mencapai

satu kejayaan yang lebih besar lagi. Saya telahpun dimaklumkan bahawa kebanyakan lanci-lanci dan bot-bot laju terutama sekali yang di punyai oleh Bahagian Pencegah Jabatan Kastam dan Eksais adalah tidak begitu berkesan bagi kegunaan semasa. Ini adalah kerana penyeludup-penyeludup mempunyai bot-bot dan engin-engin yang lebih berkuasa pada yang dipunyai oleh Jabatan Kastam dan Eksais Di Raja. Saya berharap pihak yang berkenaan akan mengambil tindakan untuk melengkapkan stesen-stesen Kastam dengan bot-bot laju yang sesuai supaya Bahagian Pencegah Jabatan Kastam dan Eksais Di Raja dapat mencapai kejayaan yang lebih tinggi lagi.

Sekianlah sahaja, Tuan Pengerusi, saya menyokong Anggaran Mengurus dan Pembangunan bagi tahun 1980 untuk Kementerian Kewangan.

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Telok Anson.

3.57 ptg.

Tuan Au How Cheong (Telok Anson): Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh muka-surat 265, B. 31 Program (1)—Program Pentadbiran Am.

Tuan Pengerusi, izinkan saya menyentuh Laporan Odit ataupun Kertas Perintah 33 tahun 1979. Di muka-surat 1 Penyata Asset dan Tanggungan bagi tahun 1978 telah disediakan tetapi mengikut Kertas Perintah 33 ini adalah dikatakan: "maka menurut kehendak Seksyen 9 Akta Odit Tahun 1957 Juruudit Negara dengan ini menyatakan bahawa beliau belum lagi menerima Penyata Kira-kira Kerajaan Persekutuan untuk tahun kewangan berakhir 31hb Disember, 1978".

Ini bermakna penyata yang disiarkan di muka surat ini adalah satu akaun yang tidak sah dan saya ingin hendak bertanya samada patutkah bagi Kementerian ini mengemukakan satu akaun yang belum diperiksa oleh Juru Odit, dan saya pun tidak tahu apakah penyata yang tidak diperiksa ini akan mengakibatkan perkara-perkara kewangan ataupun belanjawan yang kita sedang bincangkan pada masa sekarang.

Tuan Pengerusi, oleh sebab saya adalah salah seorang daripada ahli Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, saya tidak mahu

hendak menyentuh perkara yang lain sungguhpun boleh juga menyentuh perkara-perkara yang lain. Inilah sahaja ucapan saya.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Balik Pulau.

4.01 ptg.

Tuan Shamsuri bin Md. Salleh (Balik Pulau): Tuan Pengerusi, saya ucapkan terima kasih kerana diberi peluang di dalam membahaskan peruntukan perbelanjaan yang diminta oleh Kementerian Kewangan.

Tuan Pengerusi, saya ingin bercakap mengenai Maksud P. 31, muka surat 275, Butiran 7—Kumpulanwang Pelaburan Bumiputra yang berjumlah \$300,000,000.

Tuan Pengerusi, kesungguhan, ketegasan dan juga keberanian Kerajaan dalam melaksanakan dasar menyusun semula milik modal dalam syarikat-syarikat ini patutlah mendapat sokongan bulat dari masyarakat bumiputra. Dalam hubungan ini, Tuan Pengerusi, saya menyokong penuh cadangan Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan yang telah memberi peruntukan sebanyak \$300,000,000 kepada Yayasan Pelaburan Bumiputra sebagai tambahan kepada modalnya sekarang sebanyak \$200,000,000 itu.

Tuan Pengerusi, penubuhan Yayasan Pelaburan Bumiputra di mana Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri sendiri menjadi Pengerusinya merupakan satu bukti yang jelas bahawa Kerajaan betul-betul serius melaksanakan objektif yang kedua dari Dasar Ekonomi Baru itu. Fungsi utama Yayasan Pelaburan Bumiputra ialah berusaha mendapatkan dan memegang amanah saham-saham yang telah diperuntukkan kepada masyarakat bumiputra di bawah Dasar Ekonomi Baru.

Selain dari itu Jawatankuasa Kerjanya telah menggariskan 6 dasar sebagai panduan untuk diikuti oleh Yayasan tersebut. Salah satu dari dasarnya berbunyi: "Kumpulanwang Yayasan ini tiada mempunyai batasan modal bagi membolehkan pembelian saham yang tidak terhad oleh masyarakat bumiputra."

Mengkaji dan memahami maksud dasarnya itu tadi, maka pada hemat saya Tuan Pengerusi, peruntukan yang telah dicadangkan sebagai modal permulaan itu amatlah kecil.

Ia merupakan 2.08% dari jumlah modal yang seharusnya dimiliki oleh bumiputra pada tahun 1990 nanti. Jadi, Tuan Pengerusi, adakah angka 2.08% itu kita harap untuk berkembang mencapai 30% dalam masa 10 tahun akan datang?

Tuan Pengerusi, berdasarkan perangkaan itu maka suka saya mencadangkan kepada Yang Berhormat Menteri Kewangan supaya peruntukan ini ditambah dari \$300,000,000 menjadi \$500,000,000.

Tuan Pengerusi, untuk melaksanakan objektif-objektif Yayasan Pelaburan Bumiputra itu, Yang Amat Berhormat Dato Perdana Menteri telah merasmikan pelancaran sebuah anak syarikat yang diberi nama Pelaburan Nasional Berhad pada 14hb April, 1978. Pihak kita mengalu-alukan dan mengucapkan tahniah kepada keberanian Kerajaan menubuhkan Yayasan ini. Pelaburan Nasional Berhad ini pula akan menubuhkan sebuah anak syarikat yang diberi tugas khusus untuk menjalankan pengurusan amanah saham atau Unit Trust.

Saya telah mengkaji dan meneliti tugas Amanah Saham Pelaburan Nasional Berhad ini, maka saya dapati ianya mempunyai fungsi yang sama dengan Amanah Saham MARA Berhad yang telah ditubuhkan oleh Kerajaan juga. Tuan Pengerusi, Amanah Saham MARA ditubuhkan pada tahun 1967 hasil resolusi Kongres Ekonomi Bumiputra yang pertama, ditubuhkan sebagai sebuah badan pengurusan bagi memainkan peranan terpenting dalam usaha menyatukan tenaga modal bumiputra untuk dilaburkan di bidang perdagangan dan perindustrian secara Saham Amanah (Unit Trust).

Modal yang dibayar pada mulanya ialah sebanyak \$2 juta sahaja, kini sudah bertambah menjadi \$32 juta. Nilai harta bersih dipunyainya sekarang ialah lebih kurang sebanyak \$54 juta. Sehingga ini sebanyak 13 buah tabung telah dilancarkan termasuk Tabung Perwira. Jumlah modal yang telah dikutip tidak termasuk tabung ke 11 kerana masih dalam pelancaran sekarang ini, masih belum ditutup lagi sebanyak \$85.3 juta berdasarkan nilai masa pelancaran. Jumlah pemegang-pemegang Unit berdasarkan kepada masa pelancaran tabung ialah seramai 65,000 orang.

Tuan Pengerusi, apa yang saya faham dari 65,000 orang pemegang-pemegang Unit Amanah Saham MARA Berhad ini, 90% darinya adalah terdiri dari penduduk-penduduk di luar bandar. Jumlah kadar dividend terkumpul sejak tarikh pelancaran sehingga 30hb September, 1979 ialah sebanyak \$17,031,657. Tuan pengerusi, di segi perkembangan modal Tabung-tabung Kumpulan Bumiputra yang diselenggarakan oleh ASMB (Amanah Saham MARA Berhad) telah berjaya mencapai sebanyak 29.3% iaitu perkembangan bagi tahun 1967. Pukul rata tabung-tabung kumpulan Modal Bumiputra berhasil menikmati perkembangan sebanyak 20% iaitu perkembangan semenjak tahun pertama dilancarkan. Prestasi Amanah Saham MARA Berhad dengan kakitangan yang ada bolehlah dibanggakan jika hendak dibandingkan dengan lain-lain syarikat Unit Trust yang ada di negara ini.

Tuan Pengerusi, memandangkan kepada perkembangan yang dicapai oleh Amanah Saham MARA Berhad, saya ingin mengesyorkan supaya ditambahkan modalnya agar ia terus dapat bergerak mengikut rangka rencana sepertimana yang dimatlamatkan oleh Dasar Ekonomi Baru. Pada hemat saya, Tuan Pengerusi, Amanah Saham MARA Berhad telahpun mendapat kepercayaan dari segenap lapisan masyarakat bumiputra. Mengikut rekod yang tersimpan semasa pelancaran Tabung Kumpulan Bumiputra yang ke 10 dahulu, 90% daripada permohonan adalah datang dari orang perseorangan. Ini adalah merupakan satu perkembangan yang baik dan menggalakkan. Jumlah kutipan yang diperolehi pula adalah melebihi daripada had yang dibenarkan sebanyak kira-kira \$20 juta telah dikutip semasa pelancaran. Had yang dibenarkan ialah sebanyak \$15 juta sahaja. Kutipan sebanyak \$20 juta didapati setelah had maksima pembelian ditetapkan tidak melebihi 500 unit setelah 2 minggu pelancaran. Tuan Pengerusi, kalau tidak jumlahnya sudah tentu akan melebihi daripada itu.

Ketika kaum bumiputra memberi sambutan baik terhadap Amanah Saham Bumiputra ini, apakah perlunya kita menubuhkan sebuah lagi Syarikat Amanah Saham Nasional iaitu anak syarikat Permodalan Nasional Bhd. untuk menjalankan kegiatan yang sama, fungsinya dengan Amanah Saham MARA Bhd. Tidakkah ia merupakan satu kerja yang overlapping.

Saya ingin menarik perhatian Kerajaan terhadap masalah ini ialah kerana takut orang ramai terkeliru ataupun salah anggap dengan penubuhan Amanah Saham Nasional Bhd. ini. Pada hemat saya adalah lebih baik kiranya Amanah Saham MARA ini diperbesarkan modalnya daripada kita menubuhkan sebuah lagi syarikat.

Mungkin Kerajaan menubuhkan Amanah Saham Nasional ini bertujuan untuk memastikan lagi penyertaan kaum bumiputra dalam bidang kesahamaan ini tetapi dengan sambutan yang diberikan terhadap Amanah Saham MARA Bhd. sudah cukup menunjukkan bahawa badan tersebut sudahpun mendapat kepercayaan daripada masyarakat. Apa yang perlu dilakukan sekarang hanyalah membesarkan Modal supaya saham-saham yang akan dibeli itu tidaklah bergantung kepada kutipan sesuatu tabung yang dilancarkan itu sahaja. Lagipun dalam masalah know-how itu juga merupakan satu faktor terpenting bagi pelaburan Nasional Bhd. untuk bergerak cergas. Saya yakin untuk melicinkan perjalanan kerja sesebuah organisasi seperti PNB ini memerlukan kakitangan yang terlatih dan juga cekap. Memandangkan bahawa bilangan kaum bumiputra yang terlatih serta mahir dalam bidang-bidang securities industries ini terlalu terhad maka sudah tentu ianya akan menjadi masalah besar bagi pelaburan Nasional Bhd. kelak. Permodalan Nasional Bhd. ini diberi tanggungjawab yang cukup besar sedangkan pengalamannya dalam bidang tersebut masih belum ada lagi.

Tuan Pengerusi, untuk menyelesaikan masalah yang timbul ini saya ingin mengesyorkan supaya Amanah Saham MARA Bhd. dan Amanah Saham Nasional Bhd. ini disatukan sahaja kerana kedua-dua pertubuhan itu menjalankan aktiviti yang sama, yang satu mempunyai pengalaman yang luas dan yang satu lagi diberi modal yang besar. Kiranya ini dapat dilakukan saya yakin satu bentuk pendekatan dapat dilakukan oleh kedua-dua buah organisasi tersebut bagi memesatkan lagi penyertaan kaum bumiputra dalam bidang kesahamaan ini.

Tuan Pengerusi, jika cadangan saya ini tidak dapat dilaksanakan Amanah Saham MARA Bhd. dengan Amanah Saham Nasional Bhd. ini tidak dapat disatukan saya suka mencadangkan kepada Kerajaan kalau kepada Pelaburan Nasional Bhd. ini dapat Kerajaan memberi satu sumbangan \$300 juta

mengapa kepada Amanah Saham MARA Bhd. yang telah menunjukkan satu prestasi yang baik tidak dapat kita tambahkan modalnya, cuma kita harapkan sumbangan-sumbangan dari pembeli-pembeli yang terdiri kebanyakan daripada orang-orang luar bandar. Jika tidak dapat disatukan saya suka mencadangkan kepada Kerajaan supaya memberi satu grant kepada Amanah Saham MARA Bhd. ini sekurang-kurangnya \$200 juta seperti apa yang telah kita berikan modal permulaan kepada Pelaburan Nasional Bhd. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Petaling.

4.15 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Petaling): Tuan Pengerusi, saya mahu membentangkan satu point sahaja dalam perbahasan Kementerian Kewangan, Maksud Bekalan 31, Kod 1100, Program (3)—Program Perkhidmatan dan Kawalan Kewangan; (a) Pengurusan Kontrek dan Bekalan.

Tuan Pengerusi, di bawah jagaan Perbendaharaan tiap-tiap tahun beribu-ribu juta ringgit dibelanjakan untuk pecahan ini iaitu Kontrek dan Bekalan dan inilah satu pecahan di mana wang rakyat yang sangat besar terlibat. Kita tahu dalam perkara Bekalan dan Kontrek baik dari segi kontrek atau bekalan apa-apa benda ada satu sistem tender untuk menentukan penerimaan bekalan atau kontrek dan apa yang saya hendak bangkitkan di sini ialah mengenai sistem tender.

Saya rasa sangat mustahak bahawa sistem tender kita tidak boleh menimbulkan apa-apa keraguan bahawa ada berlaku penyelewengan atau korupsi dan sudah beberapa tahun kita dengar bahawa sungguhpun ada satu sistem tender untuk mencegah penyelewengan tetapi ada berlaku perkara-perkara yang boleh dikatakan deviation. Di sini saya dapat tahu sungguhpun ada Arahan Perbendaharaan (Treasury Instructions) untuk mengawal perkara ini tetapi ada satu Arahan iaitu Treasury Instruction 199, dengan izin, saya bacakan Arahan ini:

Treasury Instruction 199:

"The results of the consideration of tenders shall be conveyed to all tenderers. In the case of the unsuccessful tenderers they will be informed in writing of the

results of the tenders together with the statements of the range of prices covered by the tenders and the price of the accepted tender but without disclosing the names of the individual tenderers."

Ertinya sesiapa yang ada tender akan dapat dimaklumkan samada tender bid mereka berjaya atau tidak berjaya dan mendapat tahu maklumat yang umum range harga-harga atau tawaran-tawaran tender sungguhpun sesiapa yang dapat tender itu tidak perlu diumumkan. Ini boleh dikatakan di antara satu tindakan untuk mengawal atau check sistem tender ini tidak disalahgunakan dan sesiapa yang menender, tender beliau dapat layanan atau pertimbangan yang sewajarnya. Tetapi daripada 4hb Julai, 1979, Arahan ini dibatalkan. Ertinya sekarang sesiapa yang menender dan bila ada tender beratus juta ringgit terlibat, beribu juta ringgit terlibat, angka yang besar, tidak perlu dimaklumkan samada tender beliau berjaya atau tidak berjaya, samada tender beliau dapat diterima atau tidak diterima, ada ditimbang atau tidak ditimbang dan saya rasa ini satu pembatalan yang sangat tidak sihat.

Apa yang perlu ialah tindakan-tindakan dan langkah-langkah yang lebih ketat untuk mencegah penyelewengan, tetapi nampaknya apa yang berlaku ialah pada sistem yang ada sungguhpun tidak begitu ketat pun dibatalkan. Saya tidak tahu samada perkembangan ini adalah akibat daripada kes-kes Spica-M di mahkamah di mana ada disebut dalam mahkamah bahawa tender-tender untuk pembelian Spica-M, selepas sistem tender, tawaran-tawaran daripada 10 tender untuk Fast Patrol Craft menunjukkan bahawa ada berlaku sistem yang mungkin tidak begitu sihat tetapi saya tidak boleh faham mengapa Arahan Perbendaharaan (Treasury Instruction) 199 mahu dibatalkan sekarang.

Sebenarnya seperti saya ada sebutkan dengan pembatalan Treasury Instructions ini, penyelewengan tender system lebih terbuka dan tidak ada apa-apa jaminan sesiapa yang tender mereka dapat dilayan atau ditimbang. Saya rasa masa sudah sampai untuk mengadakan satu kajian yang menyeluruh mengenai tender system Kerajaan kita di mana penender-penender atau sesiapa ataupun apa-apa badan yang ada pengalaman di dalam tender ada peluang untuk kemukakan pandangan-pandangan dan sungutan-sungutan mereka terhadap tender system ini. Oleh

kerana tender system ini melibatkan integriti Public Service dan wang rakyat yang terlibat, saya harap kita boleh dapat satu penjelasan kenapa Treasury Instruction 199 dibatalkan.

Apakah penggantian dibuat untuk membetulkan perkara ini yang saya dapat tahu bahawa ada satu penjelasan yang diberi mengenai sistem ini iaitu pembatalan Arahan Perbendaharaan bahawa setiap tenderer tidak payahlah ragu-ragu oleh kerana semua tender akan ditaruh dalam peti tender dan Pengerusi Lembaga Tender akan buka tender box itu dan setiap tender akan ditimbang. Tetapi satu soalan yang ada dikemukakan oleh orang-orang tender ialah apakah langkah-langkah untuk memastikan bahawa setiap tender ada dimasukkan dalam tender box oleh kerana bukan semua tender dihantar sendiri ataupun melalui wakil mereka yang datang dan masukkan tender dalam tender box.

Ada tender yang datang dari semua ceruk negara kita seperti Pulau Pinang, Kuching, Kota Kinabalu, Kota Bharu melalui pos dan sangat senanglah kalau ada orang yang mahu salah guna kuasa melakukan penyelewengan di mana tender orang lain boleh ditahan dan tidak masuk tender box. Kalau kita mahu soalkan integriti tender board, apakah yang disebut ialah tender system dan tender system ini sangat tidak puas hati dan saya haraplah bahawa satu keterangan yang memuaskan hati boleh diberi mengenai perkara ini iaitu pembatalan Arahan Perbendaharaan 199.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Kota Melaka.

4.23 ptg.

Tuan Chan Teck Chan (Kota Melaka): Tuan Pengerusi, saya mengambil bahagian di dalam perbincangan ini atas B.31, Butiran 1100, Program (1) (c)—Penyemakan Cukai.

Tuan Pengerusi, tadi kita ada dapat satu jawapan daripada Yang Berhormat Menteri Kewangan dalam soal jawab petang ini. Daripada jawapan ini kita nampak bahawa pihak Kerajaan masih tidak bersedia untuk menubuhkan sebuah Suruhanjaya Di Raja untuk mengkaji semula sistem dan dasar percukaian Malaysia yang selama ini masih belum dikaji.

Tuan Pengerusi, tujuan saya mendesak Kerajaan untuk menubuhkan Suruhanjaya Di Raja ini untuk mengkaji sistem dan dasar cukai Malaysia ialah supaya pendapatan dan

kekayaan Malaysia boleh diagihkan dengan secara adilnya kepada orang-orang yang tidak berada supaya jurang pendapatan di antara orang yang berada dan tidak berada boleh ditutup dalam melaksanakan Dasar Ekonomi Baru iaitu pada tahun 1990.

Dari sistem percukaian yang ada hari ini, saya tidak boleh nampak bagaimana sistem ini boleh menuju kepada matlamat Dasar Ekonomi Baru di mana katanya masalah kemiskinan hendak dikikis dan dihapuskan.

Tuan Pengerusi, dari taraf kehidupan rakyat Malaysia hari ini kalaulah dibandingkan dengan negara-negara jiran kita, umpamanya dari segi harga barang-barang makanan, pakaian, tempat tinggal, sewa, pengangkutan dan lain-lainnya adalah lebih tinggi daripada negara-negara jiran yang ada di ASEAN ini. Ini sudah menunjukkan bahawa sistem percukaian Malaysia ini tidak begitu selaras dengan tempoh-tempoh pembangunan negara kita. Saya tidak berkata bahawa kenaikan ataupun melambung naiknya harga barang-barang ini adalah disebabkan melalui sistem cukai, tetapi apakah langkah-langkah yang akan diambil oleh Kerajaan, khususnya Kementerian Kewangan untuk mengadakan satu sistem cukai di mana rakyat, khususnya orang yang berpendapatan rendah boleh menikmati barang-barang makanan, tempat tinggal dan pakaian dengan harga yang lebih murah.

Malaysia adalah sebuah negara terkaya dan boleh dikatakan terkaya di Asia, tetapi apakah sebabnya banyak barang-barang yang ada di Malaysia hari ini adalah lebih tinggi daripada negara-negara yang tidak mengeluarkan barang-barang itu. Inilah sangat-sangat memeranjatkan sebagai perkara yang sangat ridiculous, Tuan Pengerusi. Di sini saya harap Menteri Kewangan bolehlah menimbang semula cadangan DAP untuk menubuhkan Suruhanjaya Di Raja untuk mengkaji semula sistem percukaian Malaysia. Saya tidak bersetuju bahawa melalui jentera Kementerian Kewangan yang ada membolehkan Kerajaan mengadakan satu dasar ataupun sistem percukaian yang far-sighted atau yang berjangka panjang yang boleh menuju ke matlamat Dasar Ekonomi Baru negara kita.

Tuan Pengerusi, sekarang saya akan sentuh B. 31, muka surat 266, Aktiviti (3) (b)—Pentadbiran Insurans.

Di sini saya perlu menarik perhatian Kementerian Kewangan mengenai aduan yang banyak diterima oleh kita dari segi pembayaran pampasan dari syarikat-syarikat insurans yang ada di Malaysia. Saya tidak menuduh semua syarikat-syarikat insurans adalah bertindak dengan tidak wajar dan tidak adil terhadap orang yang memberi insurans daripada syarikat-syarikat insurans yang berkenaan. Umpamanya, bila berlakunya kemalangan kereta maka syarikat-syarikat insurans selalu mengambil satu taktik atau strategi untuk menunda-nundakan masa menghantar surveyornya datang ke wokshop untuk menilai kerja-kerja yang terlibat dalam kemalangan yang ada di-insuranskan di bawah syarikat-syarikat insurans yang berkenaan, kadang-kadang mengambil masa berbulan-bulan barulah dihantar surveyor. Bila harganya di bargain, ambil masa biasanya dua bulan. Bila kereta siap dibaiki, bayarannya kadang-kadang paling cepat tiga atau enam bulan baru diterima. Ertinya, orang ramai kalau hendak menuntut pampasan daripada kereta yang terlibat dalam kemalangan perlu mengambil masa jarak waktunya ialah satu hingga dua tahun.

Tetapi bila membayar premium kepada syarikat-syarikat insurans ini tidak boleh tunggu, kalau mahu certificate dikeluarkan wang hendaklah dibayar, tetapi apabila bayaran gantirugi, bayaran pampasan dia cuba mengeksploitasikan orang ramai khususnya tuanpunya-tuanpunya kereta yang berkenaan. Saya harap perkara ini boleh disiasat oleh Kementerian Kewangan mengenai kenyataan-kenyataan dan dasar-dasar segelintir syarikat-syarikat insurans yang ada hari ini supaya kepentingan orang ramai Malaysia boleh diperlindungi supaya rakyat Malaysia tidak dieksploitasikan oleh segelintir syarikat-syarikat insurans yang tidak bertanggungjawab itu. Di sini suka saya menyeru dan mendesak Persatuan Syarikat-syarikat Insurans boleh mengambil tindakan yang segera untuk menyiasat aduan-aduan orang ramai. Ini bukan satu dua kes, di mana-mana pun kita akan menerima aduan-aduan serupa ini. Di sini saya hendak tahu, apakah tindakan yang tegas dan segera akan diambil oleh Kementerian Kewangan untuk menyiasat perkara ini supaya sistem dan perkhidmatan insurans ini boleh dibaiki.

Tuan Pengerusi, saya akan beralih kepada Maksud P.34, muka surat 288, Butiran 3—Kompleks Kastam dan Jejambat, Johor Bahru.

Tuan Pengerusi, saya tidak menentang bahawa satu peruntukan \$18 juta akan diperuntukan untuk membina dan membaiki Kompleks Kastam yang ada di Johor Bahru. Apa yang saya perlu menarik perhatian Dewan yang mulia ini khasnya Menteri Kewangan ialah kita tidak boleh khasnya rakyat Malaysia tidak boleh menikmati satu perkhidmatan yang cekap, yang adil dan bersopan santun dengan diadakan satu Kompleks Kastam sahaja. Adakah Kementerian Kewangan sedar banyak aduan dikemukakan oleh orang ramai yang melalui Jabatan Kastam di Johor Bahru itu baik mengenai sikap segelintir pegawai-pegawai ataupun mengenai kenyataan korupsi yang berlaku di stesyen Kastam itu. Saya tidak membuat satu tuduhan yang liar. Ini adalah merupakan satu open secret di seluruh Malaysia. Saya merasa hairan dan terperanjat apakah sebabnya sehingga hari ini B.S.N. tidak menghantar satu pasukan untuk menyamar diri sebagai rakyat Malaysia yang biasa, lihatlah di sana apakah yang telah berlaku.

Tuan Pengerusi, ini bukan sahaja akan membawa satu kerugian kewangan yang besar dan sumber negara kita, juga akan menjejaskan imej Malaysia khasnya tiap-tiap hari beribu-ribu orang ramai baik warga-negara Malaysia ataupun orang asing melalui Kastam, di sana kita boleh lihat apakah yang telah berlaku. Saya tidak berkata semua pegawai, tetapi saya kata ada sebahagian, segelintir. Saya hairan perkara ini sudah dibangkitkan berkali-kali, bertahun-tahun di Dewan yang mulia ini, apakah sebabnya Menteri Kewangan mendiamkan diri tidak boleh mencegah dan menutup perkara yang tidak sihat itu.

Di sini saya suka bertanya, apakah sistem baharu akan dikenakan supaya kenyataan penyelewengan dan korupsi ini boleh dicegah dan juga Perkhidmatan Kastam ini boleh ditinggikan dan dibaiki lagi.

Satu perkara yang selalu berlaku di stesyen Kastam Johor Bahru ialah mengenai tarif cukai. Saya yakin Yang Berhormat Menteri Kewangan akan sedar apa yang telah berlaku, bila berlakunya barang-barang diimport melalui Singapura, kadang-kadang sebahagian

Pegawai Kastam tidak berasaskan kepada tarif cukai yang ditentukan dalam buku itu untuk memungut cukai daripada barang-barang yang diimport hanya mengikut sesuka hati, nafsu seseorang pegawai sahaja. Umpamanya, kalau mengikut invoice harga barang itu \$1,000 tarif atau cukai yang perlu dibayar ialah 25% tetapi kadang-kadang orang ramai terperanjat dan tidak tahu apa yang telah berlaku, harga yang ternyata dalam invoice ini tidak boleh diterima tetapi hanya menurut tafsiran diri sendiri seseorang pegawai itu: katanya barang itu \$2,000 maka ikutilah \$2,000 itu dipungut cukainya. Kadang-kadang juga bukan mengikut 25%, kadang-kadang 30% - 35%. Kerana sistem dan amalan yang dikenakan maka mengakibatkan sebahagian peniaga-peniaga cuba menurunkan lagi harga barang mereka yang ternyata dalam invoice ini tetapi dari segi undang-undang perbuatan mereka ini adalah salah kerana mereka tidak membuat satu declaration yang benar mengikut harga sebenarnya tetapi peniaga-peniaga ini terpaksa berbuat begini kerana menurut pendapat mereka, kalau mereka tidak menurunkan harga yang sebenarnya untuk dicatit dalam invoice itu kadang-kadang Pegawai-pegawai Kastam ini mahu menaikkan harga tidak mengikut harga invoice, maka cukai yang dikenakan pun tidak mengikut cara atau jadual dalam buku tarif itu. Inilah perkara yang perlu disiasat dan diperhatikan oleh Kementerian Kewangan mencari satu jalan bagaimana boleh mengatasi masalah yang dihadapi oleh peniaga-peniaga Malaysia yang mengimport barang daripada Singapura. Saya bukan hendak cuba membela atau melindungi peniaga-peniaga yang berbuat begini tetapi saya hanya memberitahu Dewan yang mulia ini apakah sebabnya berlaku keadaan serupa ini.

Di sini saya perlu mencadangkan bahawa satu yunit atau satu Pusat Penasihat boleh ditubuhkan di Stesyen Kastam Johor Bahru itu yang berkaitan dengan pencukaian. Kalau dalam masa seseorang yang mengimport barang ada berlaku perselisihan faham dengan Pegawai Kastam maka perkara ini boleh diserahkan kepada Pusat Penasihat Tarif itu supaya cukai yang sebenarnya boleh ditetapkan, harga barang itu boleh diputuskan tetapi tidaklah mengikut kesukaan atau nafsu seseorang Pegawai Kastam. Cadangan ini saya harap boleh ditimbang, mungkin ianya akan membawa satu penyelesaian kepada masalah yang selama ini dihadapi oleh peniaga-peniaga Malaysia hari ini.

Yang akhirnya, saya akan menyentuh mengenai B.31, muka surat 275, Butiran 4—Petroleum Nasional Berhad (PETRONAS).

Tuan Pengerusi, tahun depan kita nampak \$10 juta akan diperuntukkan kepada PETRONAS. Di sini Dewan hanya diberitahu berapa jumlah wang akan diperuntukkan kepada PETRONAS tetapi Dewan yang mulia ini langsung tidak tahu apakah sudah berlaku dalam PETRONAS dan apakah kenyataan, program perancangan, program kemajuan, program pembangunan telah diadakan oleh PETRONAS. Saya yakin di Dewan yang mulia ini tidak seorang pun boleh memberitahu saya bahawa hingga hari ini PETRONAS ada mempunyai berapa asset. Tidak seorang pun tahu di mana wang sudah dibelanjakan oleh PETRONAS tetapi Dewan ini hanya dapat tahu \$10 juta lagi akan diperuntukkan untuk tahun 1980.

Tuan Pengerusi, saya tidak bersetuju dengan pendapat Yang Amat Berhormat Perdana Menteri bahawa katanya kerana PETRONAS adalah ditubuhkan di bawah Akta Syarikat, 1965 dan juga di bawah Akta Kemajuan Petroliaam, 1974 dan lain-lainnya, maka pergilah ke pejabat yang berkenaan untuk memperolehi laporan atau maklumat-maklumat yang berkenaan. Ini adalah tidak wajar dan tidak bijaksana dilakukan kerana kalaulah Dewan diminta untuk memperuntukkan satu jumlah yang berbilion-bilion ringgit kepada PETRONAS, maka Dewan yang mulia ini adalah berhak dan bertanggungjawab untuk mendapat tahu apakah program pembangunan, program kegiatan akan dijalankan oleh PETRONAS.

Kita tidak boleh menafikan bahawa PETRONAS adalah sebuah badan yang terbesar yang memegang harta benda rakyat yang terbesar pada masa yang akan datang dan wang berbilion-bilion merupakan emas hitam (black gold). Ini akan membawa satu kesan yang terbesar sekali terhadap pembangunan sosio ekonomi Malaysia tetapi apakah sebabnya satu laporan tahunan tidak boleh dibentangkan di Dewan ini. Biarlah Dewan ini dijadikan sebagai tempat yang lebih sesuai untuk mengawas dan menguruskan segala kenyataan, segala projek pembangunan PETRONAS. Apakah sebabnya Dewan ini diketepikan? Dewan yang mulia ini tidak diberikan peluang untuk mengawas, menguruskan PETRONAS itu, hanya terletak di bawah jagaan dan tanggungjawab seorang Perdana Menteri sahaja. Ini

nampaknya adalah tidak sihat dari segi kepentingan negara kita, dari segi pembangunan sosio ekonomi Malaysia pada masa yang akan datang.

Di sini DAP sekali lagi mahu mendesak Yang Amat Berhormat Perdana Menteri berinisiatif, kalau boleh pada tahun depan membuat satu pindaan undang-undang supaya PETRONAS boleh diletakkan di bawah jagaan Parlimen, bukanlah terletak di bawah jagaan seorang Perdana Menteri sahaja. Saya bukan kata saya tidak percaya Perdana Menteri kerana saya yakin kalau terletak di bawah pengawasan, pengurusan Parlimen ini tentu ianya akan dijalankan dengan lebih giatnya kerana menurut pengumuman Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pada bulan yang lepas katanya, rancangan untuk menghakmilik negarakan perusahaan minyak sedang dalam kajian Malaysia. Kalau sampai masa itu negara Malaysia telah menghakmilik negarakan perusahaan minyak, ini bermakna Malaysia akan mengadakan satu perusahaan yang sangat mustahak untuk membangun dan memajukan negara kita.

Tuan Pengerusi: Masa sudah cukup, Yang Berhormat.

Tuan Chan Teck Chan: Terima kasih, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Pagoh.

4.44 ptg.

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohamed Yassin (Pagoh): Tuan Pengerusi, saya bangun untuk turut serta membahaskan peruntukan Belanjawan bagi Kementerian Kewangan yang sedang kita membicarakan di dalam Dewan yang mulai pada petang ini. Saya ingin menyentuh satu dua perkara.

Tuan Pengerusi, pertamanya di dalam Mak-sud Bekalan 31—Perbendaharaan di bawah Butiran 1100, Aktiviti (1)—Pentadbiran Am,

Tuan Pengerusi: Muka surat berapa, Yang Berhormat?

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohamed Yassin: Muka surat 265. Baru-baru ini Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan telah-pun membuat satu kenyataan yang sungguh

melegakan sebahagian besar rakyat negara ini, iaitu khasnya berkenaan dengan cadangan yang telahpun dikemukakan oleh Menteri Kewangan supaya bank-bank tempatan dan agensi-agensi kewangan di dalam negara ini mengkaji kemungkinan untuk melanjutkan tempoh pembayaran balik bagi pinjaman-pinjaman perumahan yang dikenakan kepada peminjam-peminjam. Cadangan ini adalah cadangan yang amat baik bahkan sebahagian besar masyarakat kita menyambutnya dengan keadaan yang senang. Tetapi apa yang mendukung ialah walaupun cadangan itu merupakan satu cadangan yang amat bijak dan sesuai dengan dasar Kerajaan untuk menyediakan lebih banyak peluang-peluang untuk rakyat mendapat rumah, sikap daripada bank-bank tempatan begitu sepi sekali bahkan kita belum mendengar sehingga ini mana-mana bank yang ada dalam negara ini membuat ulasan ataupun menyahut seruan yang telahpun dibuat oleh Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan itu dan mengadakan rancangan-rancangan yang positif menuju kepada maksud sebagaimana yang telahpun disarankan oleh Yang Berhormat Mulia itu.

Tuan Pengerusi, cadangan yang telahpun dikemukakan ialah supaya tempoh bayaran balik pinjaman projek perumahan dilanjutkan daripada tempoh yang ada sekarang ini daripada 10 ataupun 15 tahun kepada tempoh yang lebih panjang, iaitu kepada 20 ataupun 25 tahun. Sekiranya cadangan ini dapat dilaksanakan saya yakin dan percaya sebahagian besar daripada rakyat negara ini yang mempunyai pendapatan yang kecil dan mempunyai simpanan yang sedikit akan dapat kemudahan ini oleh sebab dengan pendapatan yang kecil itu dan dengan tempoh pembayaran dilanjutkan itu maka kadar pembayaran yang mungkin terpaksa dibuat oleh peminjam-peminjam itu akan dapat dikurangkan daripada kadar yang ada sekarang ini.

Saya percaya mungkin ada sebab-sebab tertentu mengapa bank-bank tempatan tidak dapat menerima cadangan ini secara positif, kemungkinan mungkin dari segi peraturan-peraturan yang ada, kadar-kadar pinjaman faedah-faedah yang terpaksa ditanggung oleh bank-bank sekarang ini dan peraturan-peraturan lain yang tidak memungkinkan pihak bank-bank tempatan menyahut seruan Kerajaan ini.

Saya berpendapat adalah penting dan mustahak sekali Kementerian Kewangan merundingkan sekali lagi dengan cara yang lebih positif, mengadakan perundingan yang lebih rapat dengan bank-bank tempatan bersama dengan pihak Bank Negara dan juga dengan agensi-agensi pinjaman perumahan yang ada di dalam negara ini supaya dapat memikirkan cara yang baik bagaimanakah cadangan untuk melanjutkan tempoh pembayaran ini dapat dilaksanakan.

Saya mencadangkan supaya untuk peringkat pertamanya, agensi-agensi kewangan dan bank-bank yang dimiliki oleh Kerajaan sendiri mengorak langkah dan mengambil tindakan yang pertama mendahului bank-bank lain untuk menawarkan kemudahan-kemudahan sebagaimana yang telah dicadangkan oleh Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan itu.

Saya juga mencadangkan supaya di dalam skim yang akan dirancang itu Kerajaan dan bank-bank yang dimiliki oleh Kerajaan hendaklah memberikan keutamaan kepada peminjam-peminjam, khasnya kepada mereka yang berpendapatan rendah untuk memiliki rumah-rumah dalam rancangan-rancangan rumah-rumah kos rendah ataupun rumah-rumah murah.

Perkara kedua, Tuan Pengerusi, ialah di dalam Maksud Bekalan 31, Program (3), muka surat 266, berhubung dengan Program Perkhidmatan dan Kawalan Kewangan, (a) Pengurusan Kontrak dan Bekalan. Selepas berbagai masalah dikemukakan oleh kontraktor-kontraktor bumiputra tempatan dari segi bayaran-bayaran yang dibuat oleh Kerajaan terhadap kontrak-kontrak ataupun projek-projek Kerajaan, maka Kementerian Kewangan, saya percaya melalui Perbendaharaan, telah mengeluarkan arahan supaya kontraktor-kontraktor bumiputra yang telah ditawarkan projek-projek binaan Kerajaan diberikan kemudahan pendahuluan sebanyak 15% kepada mereka itu untuk menjalankan sesuatu projek.

Bermakna sekiranya mereka ini ditawarkan satu projek bernilai \$1 million maka pihak Kerajaan boleh dengan arahan yang telahpun dikeluarkan oleh Perbendaharaan itu mendahulukan wang sebanyak \$150,000 kepada kontraktor-kontraktor bumiputra untuk memulakan kerja-kerjanya. Arahan ini adalah amat baik dan sesuai dengan maksud yang

telahpun diterangkan tadi iaitu untuk melegakan bebanan yang dihadapi oleh kontraktor-kontraktor bumiputra tempatan lebih-lebih lagi mereka yang menghadapi masalah kekurangan modal dan sebagainya.

Tetapi apa yang menghairankan ialah sebahagian daripada perkara ini tidak dapat dilaksanakan bahkan kemudahan yang telahpun ditawarkan oleh Kerajaan melalui Skim Pendahuluan 15% ini tidak sampai kepada kontraktor-kontraktor bumiputra tempatan. Ini adalah disebabkan sebagaimana yang saya difahamkan bahawa bukan sahaja dibolehkan Pejabat Jurutera ataupun Pejabat Perbendaharaan membuat pembayaran pendahuluan 15% ini tetapi juga kontraktor-kontraktor bumiputra ini dikenakan syarat mengadakan jaminan ataupun collateral sebelum mereka itu dapat diberikan pendahuluan 15% sebagaimana yang dimaksudkan itu. Jadi walaupun rancangan itu baik ini tidak dapat dilaksanakan oleh sebab sebahagian besar daripada kontraktor-kontraktor bumiputra tidak dapat menyediakan kemudahan-kemudahan (collateral) sebagaimana yang dikehendaki oleh pejabat-pejabat yang berkenaan.

Umpamanya, sebahagaimana yang saya terangkan tadi kalau dimaksudkan \$150,000 pendahuluan yang diperlukan maka kemungkinannya adalah seseorang kontraktor bumiputra itu mesti mendapatkan jaminan bank collateral, Letter of Credit atau lain-lain bentuk jaminan yang boleh diserahkan kepada Kerajaan sebelum sesuatu peruntukan itu dikeluarkan sebagai pendahuluan. Masalah ini yang dihadapi oleh kontraktor-kontraktor dan saya berharap pihak Kementerian akan mengkaji cara mana perkara ini dapat dijalankan dan bukan sahaja setakat sebagai dasarnya tetapi akan memberi kesan yang bermenafaat kepada mereka yang kita maksudkan itu.

Yang keduanya, Tuan Pengerusi, perkara ini sebahagian besarnya tidak dapat dilaksanakan oleh sebab terdapat di kalangan beberapa orang pegawai—tidak kesemuanya, merasa muskil ataupun merasa curiga sekiranya pendahuluan 15% ini diberikan kepada kontraktor bumiputra ada kemungkinan sebagaimana yang mereka percaya kontraktor-kontraktor ini tidak menjalankan kerja-kerjanya dan mereka mungkin lari selepas pembayaran ini dibuat.

Saya tidak percaya bahawa sangkaan ini benar sekiranya masalah yang dihadapi oleh kontraktor itu ialah dari segi peruntukan ataupun dari segi modal dan ini telahpun dapat didahulukan oleh Kerajaan dengan Skim Pendahuluan 15% yang disediakan dan kemungkinan adalah kecil sekali kalau ada pun mungkin tidak banyak kontraktor-kontraktor bumiputra yang melakukan sedemikian itu. Jadi sangkaan kurang tepat ini perlulah dikikiskan dan kita mestilah mempunyai semangat untuk menolong dengan cara yang sebaik-baiknya supaya kontraktor-kontraktor yang saya maksudkan itu akan dapat faedah yang sebenarnya.

Perkara yang kedua juga, Tuan Pengerusi, di dalam aktiviti ini ialah berkait dengan kontrak-kontrak ataupun bekalan bahan-bahan bagi projek-projek pembangunan yang mesti dikeluarkan melalui Skim Tender ataupun Kontrak yang diuruskan oleh Perbendaharaan. Apa yang saya dimaklumkan seumpamanya di negeri Johor dan mungkin saya percaya di negeri lain menghadapi masalah ini dalam beberapa bulan yang lalu bahkan di dalam tahun yang lalu pun menghadapi masalah tentang kekurangan bekalan sambungan paip (pipe joint) oleh sebab bekalan ini hanyalah dibekalkan oleh Kontraktor-kontraktor yang dipilih oleh Jawatankuasa Tender yang diletak di bawah Kementerian Kewangan ataupun di dalam Perbendaharaan di Kuala Lumpur.

Oleh sebab sebahagian daripada kontraktor ini tidak dapat memberikan bekalan yang sempurna maka sebahagian besar daripada rancangan-rancangan pembangunan umpamanya rancangan pembangunan bekalan air ke kawasan-kawasan luar bandar tidak dapat disegerakan. Saya berharap Kementerian akan mengkaji akan masalah centralisation dari segi tender ini dan mengkaji kemungkinan supaya sekiranya ada kerja-kerja yang boleh ditawarkan kepada pembekal-pembekal tempatan umpamanya di Johor Bahru ataupun di daerah-daerah maka mereka ini hendaklah diutamakan supaya bekalan bahan-bahan projek ini akan dapat disampaikan secepat yang mungkin.

Di dalam perkara Program (b) Pentadbiran Insurans. Sebagaimana yang kita ketahui Kerajaan di dalam belanjawannya baru-baru ini telahpun mengumumkan pengurangan cukai kepada Syarikat Insurans atas urusan reinsurance dan ini saya percaya banyak di-

jalankan oleh Syarikat-syarikat Insurans tempatan. Tetapi apa yang menjadi masalah ialah berkait dengan kadar-kadar premium yang dikenakan oleh Syarikat-syarikat Insurans kepada Syarikat-syarikat pengangkutan iaitu premium-premium bagi kenderaan-kenderaan seperti lori, bas dan sebagainya yang agak terlalu tinggi yang terpaksa dibayar oleh syarikat-syarikat ini dan ini menghalang dari segi meningkatkan usaha-usaha kita untuk menggalakkan lebih banyak lagi pengusaha-pengusaha di dalam bidang industri perkhidmatan. Di dalam perkara ini saya percaya pihak Kementerian perlulah mengkaji semula dan merundingkan di bawah Skim Insurans yang ada sekarang ini supaya Syarikat-syarikat Insurans dapat mengurangkan kadar yang patut dibayar oleh Syarikat-syarikat pengangkutan perkhidmatan awam terutamanya mereka dapat memiliki lebih banyak lagi kenderaan-kenderaan dan tidaklah dikenakan bayaran yang terlalu tinggi bagi premium-premium yang dikenakan oleh Syarikat-syarikat Insurans tempatan.

Pada akhirnya, Tuan Pengerusi, berhubung dengan Program (c) Perkhidmatan Penilaian. Apa yang saya ketahui sekarang ini Perkhidmatan Penilaian memang tidak dapat dinafikan memainkan peranan-peranan yang penting dari segi urusan-urusan penilaian projek-projek ataupun penilaian harta-harta, rancangan-rancangan dan terutama sekali rancangan-rancangan yang berkait dengan pembangunan perumahan dan sebagainya.

Apa yang berlaku di negeri Johor umpamanya pegawai-pegawai ditempatkan amat berkurangan sekali dan tidak semua daerah-daerah mempunyai Pegawai-pegawai Penilaian dan oleh sebab itu sesuatu kes-kes yang perlukan penilaian daripada Kerajaan dari segi pengambilan balik tanah ataupun dari segi perkara-perkara yang lain yang berhubung dengan Kerajaan perlu dirujuk kepada satu ataupun mungkin dua pejabat sahaja. Umpamanya, kalau di dalam daerah Muar itu perlu dirujuk ke Batu Pahat, apa yang saya maklumkan oleh sebab tidak ada Pegawai Penilaian ditempatkan di daerah Muar. Jadi ini satu daripada perkara yang menimbulkan kesulitan dan saya percaya juga menimbulkan kelambatan dari segi kerja-kerja yang patut dijalankan oleh pihak-pihak yang tertentu. Jadi adalah perlu sekali lagi pihak Kementerian mengkaji untuk menambahkan lebih banyak lagi Pegawai-pegawai Penilaian dan juga untuk membuka lebih banyak lagi pejabat-pejabat Penilaian di

dalam daerah-daerah lebih-lebih lagi di dalam daerah-daerah yang difikirkan mempunyai projek-projek pembangunan yang banyak dan pesat.

Inilah sahaja pandangan saya dan pada akhirnya saya sekali lagi menyokong di atas peruntukan Kementerian Kewangan ini.

Tuan Pengerusi: Sekarang ini saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan menjawab.

4.58 ptg.

Timbalan Menteri Kewangan (Tuan Mak Hon Kam): Tuan Pengerusi, terutama sekali saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menunjukkan minat terhadap perkembangan Kementerian saya dan telah mengambil bahagian dalam perbahasan Anggaran Mengurus dan Anggaran Pembangunan bagi tahun 1980 di dalam peringkat Jawatankuasa.

Saya juga mencatatkan penghargaan saya terdapat mereka yang telah memberi cadangan-cadangan dan teguran-teguran yang membina. Dengan izin, Tuan Pengerusi, saya ingin memberi serba sedikit pengulasan terhadap teguran-teguran mereka.

Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar telah membangkitkan perkara yang berkaitan dengan Cukai Pembangunan. Saya ingin menerangkan serba sedikit latar belakang tentang perkara ini. Sebelum tahun 1977 seseorang individu yang mempunyai pendapatan dari sumber pembangunan tidak dikenakan Cukai Pembangunan sekiranya pendapatannya kurang dari \$3,000 setahun tetapi sekiranya pendapatannya itu berjumlah \$3,000 atau lebih ia akan dikenakan Cukai Pembangunan ke atas seluruh pendapatannya itu tanpa diberi sebarang potongan. Oleh kerana cara percukaian seperti ini membebankan golongan peniaga kecil yang mempunyai pendapatan berjumlah \$3,000 setahun atau lebih, maka dalam Ucapan Belanjawan tahun 1977 Kerajaan telah membenarkan sejumlah \$3,000 sebagai potongan; hanya pendapatan yang melebihi \$3,000 sahaja dikenakan Cukai Pembangunan. Langkah ini didapati menasabah memandangkan selepas asas percukaian ini diubah sebahagian besar daripada peniaga-peniaga kecil tidak lagi membayar Cukai Pembangunan.

Cadangan supaya had pengecualian itu ditambah lagi, Kerajaan akan mengkaji buruk-baiknya terlebih dahulu sebelum membuat apa-apa keputusan.

Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar juga menyentuh tentang rumah-rumah yang didirikan oleh Syarikat Perumahan Kakitangan Kerajaan. Sebagai menjawabnya projek di Ladang Seaport, Petaling Jaya, syarikat ini telah membina rumah berbagai jenis iaitu rumah berangkai, rumah berjalur, rumah berkembar dua tingkat, rumah berangkai dua tingkat, rumah berangkai satu tingkat, rumah kos rendah dan rumah berangkai dua tingkat, keseluruhan rumah ini telahpun disiapkan dan diduduki. Adalah benar bahawa satu peringkat iaitu pembinaan rumah-rumah berangkai dua tingkat jenis pre-fabricated telah lambat diserahkan kepada pembeli-pembelinya oleh kerana beberapa masalah yang tidak dapat diatasi dengan segera seumpama mendapatkan baha-bahan binaan seperti simen dan besi keluli dan juga kerana kenaikan harga bahan-bahan binaan yang lain berikutan dengan kenaikan harga minyak tempoh hari dan sebagainya.

Selain dari itu juga masalah untuk mendapatkan kemudahan-kemudahan asas ada juga kaitannya dengan kelewatan itu. Walau bagaimanapun, segala masalah itu dapat diatasi pada pertengahan tahun 1979 dan rumah-rumah tersebut telahpun disiapkan dan diserahkan kepada pembeli-pembelinya mulai awal bulan November, 1979 yang lalu.

Berkaitan dengan pembatalan Cukai Jualan untuk perusahaan pembuatan kain kecil, saya suka mengulangi apa yang saya sebutkan semasa menjawab soalan Ahli Yang Berhormat semasa soal jawab dalam persidangan yang sama, Kerajaan akan mengkaji buruk baiknya cadangan Ahli Yang Berhormat itu.

Yang Berhormat dari Kemaman telah menyentuh tentang kemudahan-kemudahan Stesen Kastam untuk memudahkan perjalanan kenderaan-kenderaan melalui Stesen-stesen Kastam, terutama sekali di Tambak Johor, saya sedar bahawa masalah kesesakan di Tambak Johor adalah menimbulkan kekhuatiran orang ramai di situ. Saya suka mengambil peluang ini untuk menjamin bahawa dengan tambahan 10 saluran di Kompleks Kastam Johor, kesesakan itu telah dikurangkan tambahan pula Kerajaan sedang

mengkaji kemungkinan untuk menggunakan komputer supaya dapat menjalankan kerja-kerja pemeriksaan kastam di Tambak Johor dengan lebih licin lagi. Saya juga sedar bahawa Pegawai-pegawai Kastam memainkan satu peranan yang penting bagi memberikan gambaran masyarakat Malaysia. Ini adalah kerana merekalah yang akan menjadi duta muhibbah dan persahabatan dengan pelancung-pelancung dan ahli-ahli perniagaan yang datang ke Malaysia. Kementerian saya adalah puas hati dengan tatatertib mereka sehingga sekarang, akan tetapi sebagai satu usaha untuk meninggikan mutu tatatertib mereka, Kementerian saya sedang mengkaji penebuhan satu Bahagian Tatatertib bagi maksud tersebut.

Tentang mutu jalan-jalan seperti yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kemaman dan juga Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, sebagai sebuah negara yang membangun sektor swasta juga memainkan satu peranan yang penting. Oleh yang demikian, negara kita perlu mengadakan kemudahan jalan-jalan yang baik. Ini bukan sahaja memudahkan pengangkutan barang-barang bahkan juga sebagai satu faedah bagi orang ramai bergerak dari satu tempat ke satu tempat yang lain.

Kerajaan sedar tentang kepentingan ini dan telah membuat peruntukan sebagai pemberian jalan kepada negeri-negeri mengikut hitungan batu untuk menyelenggarakan jalan-jalan. Untuk memperbaiki lagi mutu jalan-jalan kita saya berharap pihak-pihak yang berkenaan akan mengambil tindakan yang sewajarnya. Soal untuk menambahkan peruntukan untuk menyelenggarakan jalan tidak boleh dibuat kerana pemberian jalan adalah dikawal mengikut hitungan batu jalan di negeri-negeri.

Berkaitan dengan Yayasan Pelaburan Bumiputra seperti yang dibangkitkan oleh Ahli Berhormat dari kemaman dan juga Ahli Yang Berhormat dari Balik Pulau, Yayasan ini ditubuhkan pada bulan Februari, 1978 adalah bertujuan untuk membangunkan ekonomi bumiputra. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Yayasan ini berfungsi untuk membeli dahulu saham-saham yang dirizabkan untuk bumiputra oleh syarikat-syarikat dan Perbadanan-perbadanan Kerajaan dengan cara yang difikirkan sesuai mengikut kemampuan ekonomi bumiputra dan jenis pelaburannya.

Peruntukan \$300 juta ini adalah tambahan kepada \$200 juta yang diluluskan kepada Yayasan ini. Ini adalah untuk memastikan bahawa pemegangan saham bumiputra adalah sejajar dengan hasrat Dasar Ekonomi Baru. Pihak Kerajaan akan sentiasa mengkaji dari masa ke semasa untuk menambahkan lagi peruntukan kepada Yayasan Pelaburan Bumiputra jika difikirkan perlu.

Yang Berhormat dari Batang Padang telah menyentuh tentang Bank Kemajuan Malaysia Berhad. Sebagai makluman Bank Kemajuan Perusahaan Malaysia (The Industrial Development Bank of Malaysia Berhad) yang dibentangkan pada bulan Ogos, tahun 1979 adalah dimiliki sepenuhnya oleh Kerajaan Malaysia. Objektif utama Bank Kemajuan ialah untuk memberi pinjaman jangka panjang kepada pengusaha-pengusaha di semua sektor ekonomi negara khususnya kepada industri pembinaan dan memperbaiki kapal. Panduan kewangan puka (financial packages) yang diberi adalah bermaksud untuk membolehkan Limbungan-limbungan Kapal Malaysia memperbesarkan dan menyaingi dengan berkesan dalam pasaran pembinaan kapal antarabangsa.

Untuk makluman Yang Berhormat \$10 juta antara \$100 juta ini adalah untuk membiayai semula pembaikan kapal-kapal yang diuruskan oleh Limbungan-limbungan Kapal Malaysia kepada kadar bunga 4.5% setahun. Bank Kemajuan akan memberi kemudahan tersebut dengan secara langsung kepada industri-industri memperbaiki kapal-kapal. Dan \$90 juta adalah untuk membolehkan Bank Kemajuan memberi pinjaman jangka panjang mengikut keperluannya. Jumlah ini akan digunakan dalam membiayai kemudahan-kemudahan infrastruktur bagi Limbungan-limbungan Kapal dan industri-industri lain. Pembiayaan eksport dan bridging loans pinjaman ini akan mengambil masa antara 7 tahun sehingga 12 tahun.

Berkaitan dengan bot-bot laju yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Batang Padang juga, suka saya menegaskan bahawa Kementerian saya akan sentiasa membuat peruntukan untuk melengkapkan Jabatan Kastam dengan kelengkap-kelengkapan moden supaya dapat menjalankan tugas dengan lebih berkesan. Pada masa ini pun Jabatan Kastam mempunyai bot-bot

laju yang dilengkapkan dengan enjin-enjin yang sesuai bagi menjalankan tugas-tugas pencegahan penyeludupan.

Yang Berhormat dari Kota Melaka telah menyentuh tentang kelewatan menuntut tuntutan-tuntutan dari syarikat-syarikat insurans. Saya sedar tentang masa yang diambil oleh syarikat-syarikat insurans bagi menyelesaikan tuntutan-tuntutan. Ini adalah bagi menentukan bahawa hanya tuntutan yang sewajarnya dapat dilayan. Walau bagaimanapun Kementerian saya akan mengambil tindakan yang sewajarnya jika didapati bahawa syarikat-syarikat dengan cara sengaja melambatkan tuntutan. Mengenai perkara sistem pencukaian seperti yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Bharu penerangan yang mencukupi telah pun diberi oleh Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan sewaktu soal jawab, saya tidak bercadang membuat membuang masa Dewan ini.

Tuan Pengerusi, sekali lagi saya mengucapkan terima kasih atas pandangan-pandangan Ahli-ahli Yang Berhormat dan untuk teguran-teguran yang tidak sempat saya mengulas. Kementerian saya akan mengambil perhatian terhadapnya. Suka juga saya menegaskan bahawa Kementerian saya akan terus berikhtiar untuk merumuskan dan merancang dan melaksanakan dasar-dasar kewangan dan belanjawan bagi mencapai pertumbuhan ekonomi yang pesat dan pembahagian pendapatan yang lebih seimbang selaras dengan dasar-dasar Kerajaan terutama sekali Dasar Ekonomi Baru.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$34,161,900 untuk Maksud B.31, \$431,411,900 untuk Maksud B.32, \$1,613,000,000 untuk Maksud B.33, \$60,574,500 untuk Maksud B.34 dan \$46,396,400 untuk Maksud B.35 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual dan wang sebanyak \$816,900,030 untuk Maksud P.31, \$35,471,633 untuk Maksud P.34 dan \$400,000,000 untuk Maksud P.67 disetujukan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan, 1980.

Maksud B.36 (Jadual).

Maksud P.36 (Anggaran Pembangunan, 1980).

5.17 ptg.

Menteri Perusahaan Awam (Dato' Abdul Manan bin Othman): Tuan Pengerusi, saya bangun mengemukakan supaya peruntukan belanjawan Kementerian Perusahaan Awam bagi tahun 1980 berjumlah \$645,308,686 yang mana \$107,601,200 adalah anggaran belanja mengurus di bawah maksud Bekalan B. 36 dan \$537,707,486 adalah anggaran belanja pembangunan di bawah maksud Pembangunan P.36 diluluskan dan dijadikan sebahagian daripada jadual.

Jumlah yang diperlukan sebanyak \$107,601,200 bagi tahun 1980 di bawah Maksud Bekalan B.36, merupakan pertambahan sebanyak 85.8% dari jumlah peruntukan tahun 1979.

Di antara pertambahan-pertambahan tersebut adalah untuk Lembaga Pelesenan Pengangkutan Jalan yang memerlukan peruntukan berjumlah \$738,100 iaitu pertambahan sebanyak 37.4% untuk menampung kos pengurusan yang telah bertambah disebabkan langkah-langkah Lembaga untuk memperkemas dan memperbaiki lagi sistem pengurusan Lembaga di dalam memproses dan mengeluarkan permit-permit pengangkutan jalan.

MARA memerlukan peruntukan sebanyak \$52,811,200 iaitu pertambahan sebanyak 11.6%. Peruntukan yang besar sekali ialah berhubung dengan Pembangunan usahawan yang meningkat kepada \$8.3 juta daripada \$3.28 juta pada tahun 1979. Pertambahan ini disebabkan tambahan jawatan-jawatan baru dan langkah-langkah memperkemas dan memperbaiki pelaksanaan program-program pembangunan usahawan.

LPN pula memerlukan peruntukan sejumlah \$9.401 juta. Selain daripada itu, LPN juga memerlukan peruntukan sejumlah \$43 juta sebagai modal tambahan untuk membeli padi. Peruntukan-peruntukan di atas adalah perlu bagi membolehkan LPN memainkan peranan secara lebih berkesan untuk menjamin harga padi yang berpatutan kepada petani-petani, harga beras yang berpatutan dan stabil kepada pengguna-pengguna dan memastikan bekalan beras yang cukup untuk negara setiap masa.

Tuan Pengerusi, sekarang saya beralih kepada peruntukan Belanja Pembangunan.

Peruntukan belanja pembangunan di bawah Maksud Bekalan P.36 yang diperlukan oleh Kementerian ini bagi tahun 1980 berjumlah \$537,707,486 iaitu mencatatkan pertambahan sebanyak 17.9% dari peruntukan tahun 1979.

Peruntukan belanja pembangunan yang diperlukan oleh MARA adalah berjumlah \$143,156,600. Peruntukan yang besar sekali ialah untuk program latihan dan pendidikan yang memerlukan peruntukan sebanyak \$76,409 juta. Adalah dijangka 1,125 penuntut-penuntut baru akan diberi biasiswa dan 450 penuntut lagi akan di beri bantuan pinjaman. Pembinaan Maktab Rendah Sains MARA di Muar Johor, di Jasin Melaka, di Balik Pulau, Pulau Pinang, Taiping, Perak dan di Banting, Selangor dijangka siap menjelang akhir tahun 1980.

Usaha-usaha memaju dan membangun usahawan melalui pinjaman, bimbingan, susulan, khidmat nasihat dan ruang niaga akan diteruskan dengan lebih giat lagi. Sebanyak 725 unit ruang niaga baru dan 63 bengkel kecil akan dibina di dalam tahun 1980.

Syarikat-syarikat induk yang ditubuhkan untuk merangkumkan syarikat-syarikat di bawah seksi perdagangan dan perniagaan dan juga pengangkutan akan digunakan sepenuhnya sebagai apa yang dinamakan konsep syarikat 'payung' untuk menjadi talian kepada pembangunan usahawan.

UDA pula memerlukan peruntukan sejumlah \$125,190,152 bagi belanjawan tahun 1980. \$14,344,142 adalah untuk perbelanjaan mengurus dan \$110,856,010 untuk perbelanjaan pembangunan. Dicapada jumlah itu \$60.5 juta dipohon dari Kerajaan dalam bentuk pinjaman sementara, bakinya adalah diperolehi dari sumber-sumber UDA sendiri termasuk pinjaman daripada institusi-institusi kewangan yang lain. Di antara usaha-usaha yang besar yang akan diteruskan pelaksanaannya dalam tahun 1980 adalah projek lanjutan seperti Projek Daya Bumi Kuala Lumpur yang telah diubahsuai, Tanjong Tokong, Bandar Baru Tampoi, serta 56 projek-projek di seluruh Malaysia bagi pembinaan rumah-rumah kedai. Peruntukan ini juga termasuk persediaan-persediaan permulaan bagi projek-projek baru seperti bandar Baru Kuala Kangsar.

LPN pula memerlukan peruntukan pembangunan sebanyak \$34,995,000. Tiga buah kompleks mengering dan mengilang

padi iaitu di Sungai Manik Perak, di Sang Pang Kedah, dan di Butterworth Pulau Pinang; dan pertambahan kemudahan pengilangan di Kedah dan Perlis akan dibina. Menjelang akhir tahun 1980, 12 buah gudang dijangka akan siap.

Bagi Perbadanan Kemajuan Kraftangan Malaysia pula peruntukan belanja pembangunan yang diperlukan berjumlah \$6,209,086, di mana \$3,335,086 adalah untuk belanja mengurus dan \$2,874,000 adalah untuk belanja pembangunan. Perbadanan ini baru sahaja ditubuh dan adalah di dalam penyusunan. Walau bagaimanapun, dengan peruntukan itu usaha-usaha penyelidikan ke arah meninggi mutu pengeluaran dan pasaran bagi hasil pemahir-pemahir kraftangan akan dijalankan.

Tuan Pengerusi, izinkan saya beralih pula kepada agensi-agensi di bawah Kementerian saya yang ditubuhkan di bawah Akta Syarikat.

Bagi tahun 1980 FIMA memerlukan peruntukan pinjaman dari Kerajaan berjumlah \$25,719,000 dan di antara projek-projek yang akan dilaksanakan ialah projek pengeluaran tin plate, di Johor Bahru, projek pengkalan menyimpan minyak sawit di Pelabuhan Kelang dan beberapa projek-projek lain yang berasaskan pertanian.

Bank Pembangunan Malaysia Berhad pula perlukan peruntukan pinjaman dari Kerajaan berjumlah \$40 juta iaitu mencatatkan pertambahan sebanyak 100% daripada peruntukan tahun 1979 bagi menggiatkan lagi usaha-usaha pinjaman kepada usahawan-usahawan sekali bumiputra untuk menyertai bidang-bidang perusahaan.

Tuan Pengerusi, akhirnya izinkan saya beralih pula kepada Perbadanan-perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri. Peruntukan yang dipohon sebagai pinjaman-pinjaman daripada Kerajaan Pusat bagi tahun 1980 oleh Perbadanan-perbadanan Kemajuan Negeri di Semenanjung dan juga di Sabah dan Sarawak berjumlah \$227,129,800.

Peruntukan ini adalah untuk projek pembangunan infrastruktur—seperti kawasan-kawasan perindustrian dan perusahaan di dalam usaha memberi galakan kepada pengusaha-pengusaha melabur di dalam negeri masing-masing. Pelaburan oleh Perbadanan-perbadanan Kemajuan Negeri di

dalam perindustrian akan terus diusahakan dan tiap-tiap permohonan daripada Perbadanan-perbadanan tersebut akan diteliti dengan sehalusnya terutama sekali dari segi keupayaan mengurus satu-satu perusahaan berkenaan.

Tuan Pengerusi, saya memohon agar peruntukan belanjawan Kementerian Perusahaan Awam bagi tahun 1980 yang berjumlah \$645,308,686 yang mana \$107,601,200 adalah anggaran belanja mengurus di bawah Maksud Bekalan B. 36 dan \$537,707,486 adalah anggaran belanja pembangunan di bawah Maksud Pembangunan P. 36 diluluskan dan dijadikan sebahagian daripada jadual.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, anggaran perbelanjaan di bawah Maksud B. 36 dan P. 36 di bawah Kementerian Perusahaan Awam sekarang terbuka untuk perbincangan.

Sebelum saya menjemput Ahli-ahli Yang Berhormat, saya suka mengingatkan bahawa ucapan perbincangan ini hendaklah ringkas dan saya akan meminta Yang Berhormat Menteri menjawab selewat-lewatnya pada pukul 7.00 malam ini dan sekiranya ada masa setelah itu Majlis ini akan menimbangakan Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri.

Saya telah bersetuju atas permintaan Kementerian Kesihatan supaya anggaran perbelanjaan bagi Kementerian Kesihatan ditangguhkan dan saya telah aturkan supaya Kementerian Kesihatan mengemukakan anggaran perbelanjaannya pada lebih kurang 30 hari sebelum Kementerian Undang-undang. Selepas daripada Kementerian Perusahaan Awam, Majlis akan menimbangakan anggaran perbelanjaan Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri, kemudian Kementerian Penerangan.

Sekarang saya jemput Ahli Yang Berhormat dari Tumpat.

5.28 ptg.

Tengku Noor Asiah binti Tengku Ahmad (Tumpat): Tuan Pengerusi, saya menyentuh Butiran 1100, Aktiviti (1) - Pentadbiran Am, muka surat 301 dan Butiran (1) - Pinjaman kepada Perbadanan Kemajuan Negeri, muka surat 303.

Sejak tertubuhnya Perbadanan-perbadanan Kemajuan Negeri banyak anak-anak syarikat telah ditubuhkan. Berbagai-bagai syarikat joint-venture iaitu usahasama telah diadakan sama ada joint-venture dengan syarikat luar negeri mahupun syarikat swasta dalam negeri. Tetapi semenjak akhir-akhir ini kita dapati bahawa beberapa buah anak syarikat yang di bawah tadbiran Perbadanan Kemajuan Negeri tidak begitu memuaskan. Akhirnya, syarikat-syarikat tersebut terpaksa mengalami kerugian dan terpaksa ditutup. Ini bukan sahaja berlaku kepada anak-anak syarikat Perbadanan Kemajuan Negeri di Negeri Sembilan tetapi juga di negeri Perak.

Tujuan menubuhkan anak-anak syarikat itu adalah baik. Ini kita puji kerana menjalankan satu langkah yang berani tetapi dalam pada itu kita hendaklah berhati-hati sedikit dalam menjalankan public funds kerana ini boleh merosakkan imej Kerajaan sendiri atas beberapa kecuaiannya yang dijalankan oleh syarikat-syarikat tersebut. Pada pendapat saya pegawai-pegawai yang diperbantukan kepada anak-anak syarikat tersebut atau pegawai-pegawai yang dilantik itu kurang mendapat latihan pengurusan yang sempurna, kerana selain daripada kelayakan akademik, pengetahuan di dalam bidang perniagaan dan pengurusan adalah penting sebelum ianya dapat mengendalikan urusan perniagaan tersebut.

Kita harus mempelajari dan mengkaji akan kelemahan-kelemahan yang berlaku kepada anak-anak syarikat Perbadanan Kemajuan Negeri yang berlaku sekarang dan kita tidak mahu ianya berlaku lagi kepada anak-anak syarikat Perbadanan Kemajuan Negeri yang lain.

Saya ingin mengesyorkan supaya pegawai-pegawai yang dilatihkan itu mestilah sekurang-kurangnya mempunyai latar belakang di dalam segi pengurusan selain daripada kelayakan akademik. Kita tidak perlu ada pegawai-pegawai yang mempunyai degree yang berjela-jela sedangkan ia tidak tahu pengurusan pentadbiran atau perniagaan dan kita tidak mahu jika pegawai-pegawai yang tidak cekap mengurus sesebuah anak syarikat itu.

Tuan Pengerusi, saya ingin menekankan juga bahawa di dalam menjalankan pengurusan sesebuah anak syarikat itu beberapa faktor hendaklah ditimbangkan iaitu:

- (a) Pengurusan yang cekap
- (b) Dedikasi
- (c) Konteks perniagaan
- (d) Perhubungan pengurusan di antara majikan dan pekerja.

Saya percaya sekiranya faktor-faktor yang tersebut di atas dapat diambil kira, saya tidak nampak bagaimana urusan sesebuah anak syarikat Perbadanan itu tidak memperoleh keuntungan. Saya juga ingin mengesyorkan bahawa pegawai-pegawai yang dipertanggungjawabkan itu hendaklah diberi latihan yang secukupnya sama ada secara jangka pendek atau jangka panjang. Dalam kursus-kursus latihan ini, saya percaya ada dikendalikan di Pusat Latihan Daya Pengeluaran Negara.

Tuan Pengerusi, sekarang saya ingin menyentuh Butiran 10—Perbadanan Kema-juan Kraftangan Malaysia, muka surat 305.

Satu Rang Undang-undang mengenai perkara tersebut telahpun diluluskan oleh Dewan ini sedikit masa dahulu. Dalam hal ini, saya ingin menyentuh sedikit mengenai pembatik-pembatik kita khususnya di Kelantan dan Trengganu. Kita tahu bahawa pembatik-pembatik kita telah menjalankan usahanya sejak dari zaman dahulu lagi tetapi hingga sekarang ini usaha mereka itu kurang mendapat pasaran yang memuaskan.

Memandangkan adanya perbadanan seumpama ini, saya mengharapkan bahawa perkara-perkara yang seperti ini bolehlah kita nasihatkan pembatik-pembatik kita tentang cara teknik yang moden yang perlu diubahsuaikan dengan keadaan masa dan perubahan. Umpamanya, mutu pengeluaran pembatik-pembatik kita hendaklah mempunyai kualiti yang setanding dengan keluaran luar negeri, seperti Indonesia, Thailand dan sebagainya.

Sekarang ini kita ada pakar-pakar yang mahir di Instituti Teknologi MARA sendiri, pakar-pakar design yang boleh membantu dan memberi bimbingan kepada pembatik-pembatik kita. Sekiranya kualiti dan design itu boleh diatasi, saya yakin dan percaya perusahaan batik kita akan mendapat pasaran yang baik sama ada dari dalam mahu-

pun dari luar negeri. Ini sudah tentu akan meninggikan pendapatan pembatik-pembatik kita.

Tuan Pengerusi, sekianlah sahaja dan saya menyokong peruntukan Kementerian ini.

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dari Kulim-Bandar Bahru.

5.33 ptg.

Tuan Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir (Kulim-Bandar Bahru): Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh dengan ringkasnya Butiran 6—Majlis Amanah Rakyat (i) (a)—Basiswa dan (iv)—Pinjaman, muka surat 304.

Saya ingin mengambil peluang ini untuk mengucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada Bahagian Biasiswa dan Latihan MARA yang mana pada pendapat saya merupakan satu-satunya kegiatan yang telah membawa kejayaan yang paling berkesan sekali iaitu yang dijalankan oleh badan-badan di bawah Kementerian Perusahaan Awam.

Dalam masa yang singkat bahagian ini telahpun dapat memberi latihan kepada beribu-ribu bumiputra dan dengan itu juga telah dapat memberi peluang iaitu peluang yang kedua kepada beribu-ribu anak-anak kita yang telahpun tercicir dari sistem Pelajaran Kebangsaan dan juga dengan adanya bahagian ini ianya telah juga dapat memberi peluang kepada anak-anak kita yang merupakan late developers.

Yang penting sekali kegiatan dan kejayaan ini telahpun dapat dicapai tanpa publisiti yang menonjol ataupun keterlaluan sama ada dari pegawai-pegawainya ataupun dari orang-orang politik yang terlibat dengan kegiatannya. Hasilnya, segala kejayaan ini dan juga kegiatan-kegiatannya telah dapat dicapai tanpa kontravesi ataupun tanpa menyinggung perasaan kaum-kaum yang lain. Oleh sebab itu, saya rasa peruntukan yang dipohon untuk bahagian ini adalah agak kecil sedikit dan patutlah ditambahkan, khasnya kalau kita tinjau dari segi objektif mencapai Dasar Ekonomi Baru. Kita tidaklah perlu menunggu sehingga 1990 untuk mencapai matlamat-matlamat Dasar Ekonomi Baru. Kalau kita dapat mencapainya dalam masa yang lebih singkat, saya rasa perkara ini haruslah dipercepatkan dan satu bidang yang saya rasa kita boleh mempercepatkan proses untuk

memperibadikan adalah dalam proses memperibadikan bumiputra-bumiputra yang dapat diberi pelajaran tinggi.

Kita tahu misalnya dan dari angka-angka yang telah diberikan oleh Menteri Pelajaran dalam Dewan yang mulia ini tiap-tiap tahun beribu-ribu penuntut-penuntut bumiputra yang layak memasuki universiti-universiti dan institusi pelajaran tinggi tidak dapat memasuki institusi ini oleh sebab tempatnya terhad dan saya tidak nampak kenapakah peruntukan misalnya di bawah Butiran 6 (i) (a) iaitu Biasiswa, tidak dapat dilebihkan supaya banyak lagi penuntut-penuntut kita ini dapat dihantar ke luar negeri di mana kita boleh melebihi lagi peluang-peluang atau tempat-tempat di universiti ataupun institusi pelajaran tinggi. Saya rasa lebih-lebih lagi kalau peruntukan ini dapat diberi kepada Tabung Pusingan atau diberi sebagai pinjaman, ianya tidak pula akan merupakan satu kerugian kepada Kerajaan.

Keduanya, saya menyentuh Butiran 7 (i) (c)—Maktab Rendah. Ini adalah satu konsep yang patut kita puji di mana anak-anak kita khususnya di luar bandar dibawa ke maktab-maktab ini dan diberi didikan khas di mana mereka bukan sahaja dapat kejayaan dalam pelajaran-pelajaran mereka tetapi dipupuk pula nilai-nilai yang mana apabila mereka tamat pengajian kelak dapat menghadapi kehidupan dengan lebih berkesan lagi.

Di kawasan saya sendiri iaitu Kulim, saya telahpun dapat melihat kegiatan-kegiatan Maktab Rendah Sains ini dan saya rasa ianya adalah satu konsep yang harus diperluaskan lagi. Saya ucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada Menteri di mana dalam ucapannya beliau telah menyatakan 6 lagi.

Maktab akan disudahkan sebelum akhir 1980. Tetapi saya rasa maktab-maktab ini haruslah dilebihkan lagi malah kalau boleh 10 ataupun 15 lagi.

Dalam permohonan-permohonan yang baru berlalu iaitu permohonan untuk memasuki Maktab Rendah Sains MARA ini, saya difahamkan sejumlah 15,000 penuntut-penuntut telah membuat permohonan untuk memasuki Maktab Rendah Sains tetapi yang diberi tempat hanyalah lebih kurang 1,000 sahaja dan saya difahamkan juga bahawa hampir kesemua dari 15,000 ini mempunyai kelulusan-kelulusan minima yang diperlukan untuk

memasuki Maktab ini. Saya tidak nampak mengapakah kita mesti melambatkan-lambatkan peluang untuk mempercepatkan pencapaian objektif Dasar Ekonomi Baru Kerajaan itu.

Begitu juga, Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh tentang 6 (i) (d)—Institut Kemahiran MARA. Jadi kesemuanya ini, saya rasa adalah hasil dari sikap pandang jauh pemimpin-pemimpin kita yang sudah-sudah di mana Maktab Rendah Sains, Institut Kemahiran MARA semuanya sudah diadakan, saya masih ingat lagi sepuluh tahun dahulu pegawai-pegawai Kerajaan kebanyakan yang kenal rapat dengan saya seperti Encik Wahab Alwi. Yang Mulia Raja Fauziah

Tuan Pengerusi: Tidak payah sebut nama.

Tuan Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Dan banyak lagi, bagaimana mereka ini memerah otak untuk melahirkan konsep-konsep ini dan sekarang ini hasilnya jelas kelihatan di mana-mana.

Cuma saya ingin mencadangkan supaya Instituit Kemahiran ini diadakan di mana sahaja Kerajaan mendirikan kawasan-kawasan perusahaan yang besar, kerana kawasan-kawasan perusahaan merupakan satu peluang keemasan untuk Kerajaan memindahkan atau memperkenalkan belia-belia kita yang sudahpun terperangkap selama ini dalam bidang sektor ekonomi tradisi, memindahkan mereka kepada bidang sektor ekonomi moden iaitu untuk kerja-kerja dalam bidang industri dan perdagangan. Kerana kita tahu kalau di mana-mana sahaja kita adakan satu kawasan perusahaan, berbagai-bagai perniagaan baru dapat diperkenalkan yang merupakan spin off industries dalam perindustrian di satu-satu kawasan.

Begitu juga kita memerlukan apa yang dikatakan sebagai feeder services untuk kawasan-kawasan ataupun untuk industri-industri yang berkenaan. Oleh itu saya rasa kalaulah MARA dapat memainkan peranan untuk mendirikan Instituit Kemahiran di tiap-tiap tempat di mana ada suatu kawasan perindustrian yang besar maka dengan sendirinya kita dapat pula ataupun MARA dapat pula mempercepatkan proses untuk memindahkan belia-belia kita dari luar bandar ataupun dari sektor ekonomi tradisi

tadi kepada sektor ekonomi moden. Begitu juga dapat kita mengurangkan bebanan di kampung-kampung seperti mana kita dapat memperkenalkan belia-belia kita kepada kehidupan cara baru dan cara moden.

Dalam hubungan ini, saya ingin mengambil peluang ini dan juga merayu kepada pihak Menteri yang berkenaan supaya dapat didirikan juga satu Instituti Kemahiran MARA di Kulim iaitu di Kedah Selatan di mana Kerajaan sudahpun memulakan satu kawasan industri yang saya rasa yang terbesar sekali dalam negeri Kedah iaitu peringkat mulanya hampir 600 ekar. Dan kalaulah kita dapat mengambil peluang yang awal sedikit, janganlah sehingga peluang-peluang itu terlepas maka sudah tentulah kita dapat capai segala objektif sosio-ekonomi Kerajaan di Kedah Selatan.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Panti.

5.43 ptg.

Tuan Yusof bin Malim Kuning (Panti): Tuan Pengerusi, pertama benarkan saya menyentuh beberapa perkara yang saya fikir perlu berhubung dengan P. 36, muka surat 303, Butiran (1)—Pinjaman kepada Perbadanan Kemajuan Negeri.

Tuan Pengerusi, saya mengucapkan tahniah kepada Kementerian yang telah mencadangkan supaya wang sebanyak \$212,728,800 dipohon bagi tujuan memberi pinjaman kepada Perbadanan Kemajuan Negeri di seluruh Malaysia.

Tuan Pengerusi, apa yang saya hendak sentuh di sini, baru-baru ini kita mendapat satu tamparan yang hebat apabila kita diberitahu tentang kerugian-kerugian yang dialami oleh setengah-setengah syarikat atau anak-anak syarikat SEDC-SEDC Negeri bagaimana berlakunya di Negeri Sembilan baru-baru ini, iaitu Syarikat Gula Negeri Sembilan.

Tuan Pengerusi, apa yang saya faham bukan sahaja di Negeri Sembilan bahkan banyak anak-anak syarikat yang berkongsi sama dengan SEDC ini banyak mengalami kerugian. Di sini sebagai sebuah Kerajaan tentulah kita merasa malu dengan sebab kerugian-kerugian itu berlaku, kerana kita sebagai Kerajaan yang mengendalikan soal-soal syarikat ini samada usahasama dengan

lain-lain syarikat di luar negeri dan sebagainya tetapi seolah-olah kita membiarkan anak-anak syarikat itu tadi rugi dan ada kalanya ditutup dan menghadapi bankruptcy dan sebagainya.

Tuan Pengerusi, bagi mengelakkan kejadian-kejadian yang seumpama ini, saya mencadangkan kepada pihak Kementerian, terutama sekali anak-anak syarikat Perbadanan-perbadanan Kemajuan Negeri ini janganlah menyerahkan bulat-bulat atau memberi kepercayaan bulat-bulat kepada kongsi-kongsi kita di luar negeri atau syarikat-syarikat kita yang ada di luar negeri lebih-lebih lagi kalau sesebuah anak syarikat itu sahamnya yang terbesar dimiliki oleh Perbadanan Kemajuan Negeri. Kerana dalam lapangan perniagaan ini kadangkala kita tidak boleh lari daripada keadaan yang berlaku samada dalam negeri kita, lebih-lebih lagi di luar negeri, terdapat syarikat-syarikat yang menjalankan perniagaannya ada yang secara jujur dan ada yang secara tidak jujur.

Besar kemungkinan, Tuan Pengerusi, pihak anak-anak syarikat ini, yang secara usaha sama dengan syarikat-syarikat daripada luar negeri umpamanya untuk menubuhkan satu syarikat gula dan sebagainya. Barangkali mereka akan rugi apabila syarikat gula itu menerima kerugian dan sebagainya mereka akan kehilangan sahamnya di situ. Tetapi kita jangan lupa kadang-kadang anak-anak syarikat ini mencadangkan kepada syarikat supaya machinery dan sebagainya dibeli daripada satu syarikat lain di luar negeri dan mereka mendapat komisyen serta keuntungan. Jadi mereka akan rugi pada anak-anak syarikat ini tetapi mereka akan mendapat keuntungan atas pembelian machinery daripada luar negeri ini.

Tuan Pengerusi, oleh itu sukaiah saya mencadangkan, kalau sekiranya sudah ada dalam cadangan pihak Kementerian Perusahaan Awam ini, saya ucapkan tahniah dan sekiranya belum supaya hendaklah ditubuhkan satu "Yunit Penilaian Projek" oleh Kementerian sendiri. Saya memandang perlu diadakan Yunit Penilaian Projek ini, oleh kerana selama ini saya difahamkan apabila pihak Kementerian Perusahaan Awam ini memberikan pinjaman kepada Perbadanan-perbadanan Kemajuan Negeri dengan penuh kepercayaan supaya pihak perbadanan itu sendiri melalui usaha samanya dengan syarikat-syarikat lain mencari jalan dan berikhtiar mengusahakan satu-satu syarikat

atau projek yang dibuat tanpa dikawal oleh pihak Kementerian. Saya harap ditubuhkan Yunit Penilaian Projek ini dan kalau boleh, janganlah satu-satu projek yang dibuat oleh Perbadanan Kemajuan Negeri itu, hanya menunggu laporan dan saya harap pihak Kerajaan sendiri mesti duduk di dalam yunit ini untuk menentukan bahawa sesuatu projek itu dikaji dengan sebaik-baiknya, barulah sesebuah projek itu dijalankan.

Saya yakin dan percaya masa-masa yang lampau terdapat banyak anak-anak syarikat perbadanan ini mengalami kerugian ialah dengan sebab kurangnya pengajian, kurangnya penelitian dan menunggu laporan sehingga tiga atau empat tahun baharu dinilai maka didapati sesuatu anak syarikat itu rugi. Sebagai lapangan perniagaan kita tidak boleh menunggu sampai tiga, empat tahun, kalau boleh kita minta laporan itu sebulan sekali, kita minta laporan kemajuan sesuatu projek itu bulanan untuk memastikan bahawa wang yang diberikan itu tidak disia-siakan dan tidak disalahgunakan.

Tuan Pengerusi, seperkara lagi saya hendak sentuh berkenaan P. 36 ini, Butiran 4—Perbadanan Pembangunan Bandar yang mana salah satu daripada tujuannya ialah melaksanakan dan menjalankan di bawah Dasar Ekonomi Baru, matlamatnya ialah untuk pencapaian bahawa ekonomi negara berada di tangan bumiputra sekurang-kurangnya 30% sehingga jangka tahun 1990 yang akan datang.

Tuan Pengerusi, buat masa ini kita selalu mendengar, terutama sekali peniaga-peniaga bumiputra yang mana kita kenali sebagai perniagaan-kecil bumiputra, terutama sekali dalam bandar-bandar besar macam Kuala Lumpur ini. Walaupun perkara ini telah lama disuarakan dan saya percaya di dalam Dewan yang mulia ini pun berkali-kali disuarakan supaya matlamat itu benar-benar tercapai pada tahun 1990. Oleh itu, saya harap pihak Kementerian ini berusaha bersungguh-sungguh melalui MARA dan melalui Perbadanan Pembangunan Bandar ini berusaha benar-benar bagi memberi tempat kepada bumiputra, tidak lagi seperti mana yang selalu dapat kita saksikan di bandar-bandar besar yang mana bumiputra berniaga adalah kadang-kadang macam mencuri-mencuri hendak berniaga, menumpang di sana, menumpang di sini kadang-

kadang di satu daerah pihak MARA menjanjikan umpamanya hendak mendirikan sebuah gerai.

Dalam kawasan saya di Kota Tinggi janji ini telah dijanjikan oleh pihak MARA tahun 1973 lagi, mula-mula saya menjadi Ahli Dewan Undangan Negeri Johor, tetapi selama ini janji-janji sehingga peniaga-peniaga bumiputra hampir-hampir tidak percaya lagi dengan janji. Tetapi alhamdulillah saya bersyukur kepada Tuhan dan mengucapkan terima kasih kepada pihak Kementerian ini yang mana baharu-baharu ini bila saya lihat sudah dimulakan kerja-kerja bagi membangunkan gerai MARA dalam bandar Kota Tinggi, ini saya ucapkan syabas dan dengan harapan supaya bangunan seumpama ini yang telah ditunggu begitu lama tidak mengambil masa yang lama pula untuk membinanya. Sebagaimana projek-projek yang lainnya yang pernah kita dengar apabila kita tanya pihak yang berkenaan, mereka menjawab dengan seribu satu macam dalih: kekurangan simen, kekurangan besi, kekurangan itu dan kekurangan ini sehingga sesuatu projek itu berjalan memakan masa bertahun-tahun. Saya harap di mana sahaja bangunan MARA, gerai MARA yang di-khaskan untuk bumiputra ini supaya diawasi dan diteliti dengan mendalamnya supaya dapat dibangunkan dengan seberapa segera yang mungkin kerana masa adalah satu faktor yang terpenting dalam soal pembangunan pembinaan perumahan ini kerana harga yang tidak begitu tetap, kadang-kadang masa yang lalu kita dengar sekampit simen hanya \$6 tetapi hari ini sudah melebihi daripada \$8.00 dan kemungkinan tahun-tahun akan datang akan naik lagi harganya. Jadi, dengan naiknya harga bahan-bahan binaan ini akan naik harga sewa dan sebagainya dan tidak akan melicinkan perjalanan pembinaan sesebuah bangunan itu.

Jadi, oleh kerana masa tidak mengizinkan, saya dengan ini mengucapkan sekali lagi terima kasih dan menyokong peruntukan yang dipohonkan.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar. Selepas itu Yang Berhormat dari Kangar, kemudian Yang Berhormat Menteri akan menjawab tidak payah tunggu pukul 7.00.

5.56 ptg.

Tuan Lee Lam Thye (Kuala Lumpur Bandar): Tuan Pengerusi, saya ingin mengambil kesempatan ini untuk membuat sedikit pandangan terhadap beberapa perkara yang saya anggap penting.

Pertamanya, saya ingin menyentuh Maksud P. 36 muka surat 303, Butiran 1—Pinjaman kepada Perbadanan Kemajuan Negeri, dan saya dapati bahawa jumlah \$212.7 juta telah diminta untuk diluluskan sebagai Anggaran Pembangunan untuk tahun depan.

Tuan Pengerusi, oleh kerana Kementerian ini dipertanggungjawabkan dan ditugaskan untuk mengawasi dan menyelaras perjalanan perbadanan awam dari semua segi seperti Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri. Saya berpendapat bahawa bahagian Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri dalam Kementerian yang berkenaan akan lebih berhati-hati dan waspada dalam menjalankan tugasnya supaya semua projek-projek yang sedang dalam pelaksanaan sekarang dan juga yang akan datang akan benar-benar mencapai kejayaan. Tadi Yang Berhormat dari Panti ada menyentuh satu perkara yang boleh dianggap satu perkara yang penting.

Sebagaimana kita sedia maklum bahawa kegagalan besar dua buah projek gula Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri iaitu Gula Perak dan Gula Negeri Sembilan dan juga projek-projek usahasama yang lain di Negeri Sembilan telah mengalami kerugian yang besar. Semua ini boleh menjadi satu contoh dan satu tauladan kepada kita dan hendaklah pihak Kementerian memastikan ianya ataupun kelemahan ini tidak merebak dan menjangkit ke projek-projek yang lain. Kilang gula Negeri Sembilan yang membebankan sebanyak \$110 juta telah mengalami kerugian sebanyak \$30 juta yang ditutup perjalanannya sekarang adalah kerana kurangnya kaji selidik maklumat (fact-finding) yang mendalam sebelum projek itu dimulakan. Saya tidak tahu sama ada projek-projek yang lain yang menjadi tanggungjawab Kementerian yang berkenaan pun sama melakukan hal ini.

Saya tidak nafikan kurangnya pengetahuan dan pengalaman teknik dan ikhtisas para ahli pengurusan syarikat tentang satu-satu projek, tetapi yang mendukacitakan ianya kurang sikap suka bertanya (questioning attitude)

para ahli pengurusan itu. Sebaliknya mereka lebih suka menghitungkan akan kemungkinan dan andaian sahaja. Oleh itu, saya suka mencadangkan beberapa syor dan beberapa perkara yang berikut untuk perhatian pihak Kementerian yang berkenaan khususnya, Yang Berhormat Menteri yang berkenaan sebelum langkah-langkah kawalan, langkah-langkah pengesanan yang lebih ketat ke atas projek-projek Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri dan lain-lain perusahaan awam supaya wang rakyat yang dibelanjakan itu tidak menjadi sia-sia.

Yang pertama, saya berpendapat bahawa kajian kemungkinan projek (feasibility study) mestilah dilakukan terlebih dahulu oleh pakar-pakar yang benar-benar layak dan berpengalaman dalam bidang itu. Ini termasuklah kajian selidik maklumat yang lengkap sebelum memutuskan samada projek itu boleh dilaksanakan atau tidak. Kalau perlu, dua atau tiga pakar perunding yang berlainan harus diminta mengkaji bagi memastikan sebelum sesuatu keputusan dibuat. Lebih baik yang sedikit dihabiskan untuk tujuan kajian/penyelidikan daripada dihabiskan atau hangus sekiranya projek itu gagal.

Yang kedua, melantik ahli-ahli perunding yang benar-benar cekap, berpengalaman dan terlatih dan yang lebih utama lagi ialah bahawa mereka mempunyai mutu diri (personal quality) yang tinggi.

Yang ketiga, Kementerian mestilah sentiasa mengikuti dan mengawasi perjalanan dan perkembangan sesuatu projek dan memberikan komen-komen tertentu yang difikirkan perlu.

Yang keempat, satu pengurusan dan kawalan kewangan yang cekap adalah dikehendaki untuk kejayaan sesuatu projek itu. Untuk ini saya mengesyorkan supaya akaun kewangan sesuatu projek sentiasa diperiksa dari masa ke semasa oleh para pengodit yang dilantik bagi memastikan perjalanan kewangan dan cara perbelanjaan dilakukan dengan memuaskan.

Yang kelima, suasana pekerjaan dan perhubungan di antara kakitangan atasan dan bawahan hendaklah sentiasa dilaksanakan supaya segala perutusan (message) pihak atasan atau sebaliknya akan difahami dan dilaksanakan bersama.

Satu perkara yang saya ingin sentuh ialah berkenaan dengan Maksud B.36, muka surat 301, Butiran 1100, Aktiviti (2) Lembaga Pelesenan Pengangkutan Jalan. Berkenaan dengan perkara ini saya suka memberitahu Yang Berhormat Menteri yang berkenaan bahawa sebagai seorang Wakil Rakyat, saya telah dan masih menerima banyak pengaduan tentang permohonan-permohonan untuk mendapatkan permit teksi oleh pemandu-pemandu yang berkelayakan lagi berpengalaman yang telah ditolak oleh pihak Lembaga yang berkenaan. Kebanyakan mereka ini bekerja sepenuh masa sebagai pemandu teksi untuk mencari nafkah yang bertahun-tahun mereka mempunyai pengalaman dan bertahun-tahun juga ada memohon untuk mendapat lesen teksi tetapi pada akhirnya permohonan mereka sering ditolak. Pada masa lepas saya pernah menyatakan dalam Dewan ini bahawa pembahagian permit teksi ini mestilah lebih diutamakan kepada pemohon-pemohon yang benar-benar memerlukan yang semuanya boleh dikatakan terdiri daripada golongan yang berpendapatan rendah. Saya berharap bahawa Yang Berhormat Menteri dapat mengambil perhatian atas perkara ini dan dapat meluluskan lebih banyak lagi lesen permit teksi untuk teksi yang bergerak di bandar-bandar besar kerana sistem pengangkutan bandar yang cekap boleh membaiki dan membantu pembangunan ekonomi negara kita.

Tuan Pengerusi, baru-baru ini Yang Berhormat Menteri yang berkenaan telah mengumumkan bahawa satu sistem baru pengeluaran permit teksi telah dijalankan bagi memastikan supaya adanya pembahagian lesen teksi atau permit teksi yang lebih adil tetapi tadi saya menyatakan bahawa saya belum berpuas bahawa sistem ini telah dilaksanakan dengan secara adil. Di sini saya suka mendapat tahu daripada Yang Berhormat Menteri tentang kedudukan pembahagian lesen teksi sejak sistem baru ini dijalankan dan sejauh mana sistem itu telah mencapai tujuannya.

Atas perkara yang sama saya juga menyatakan di sini bahawa baru-baru ini ramai pemandu-pemandu teksi telah dipanggil untuk ditemuduga oleh Yunit Rayuan Perlesenan Pengangkutan Jalan atas rayuan yang dibuat oleh pemandu-pemandu teksi ke atas penolakan permohonan mereka. Di sini saya ingin mendapat tahu daripada Yang Berhormat Menteri bagaimanakah kedudukan

temuduga rayuan itu pada masa ini dan saya berharap bahawa Yang Berhormat Menteri dapat memberi sedikit penjelasan atas hal ini.

Sekarang saya ingin menyentuh satu perkara lagi dan ini ialah berkaitan dengan Maksud P.36, muka surat 304, Butiran 6—Majlis Amanah Rakyat (MARA). Saya ingin bertanya atas perkara ini mengenai Bangunan Ibu Pejabat MARA di Jalan Tuanku Abdul Rahman yang telah diperbaiki semula. Bangunan ini telah ditutup pada 4hb Oktober, 1978 yang lalu kerana keretakan dan kerosakan saya mendapat tahu bahawa dua juru perunding telah menyiasat bangunan 8 tingkat itu dan sebuah laporan yang lengkap telah siap dan telah diserahkan kepada Kementerian itu pada awal tahun ini, tetapi nampaknya sehingga hari ini saya ingin mendapat tahu mengapakah kerja-kerja membaiki semula bangunan tersebut masih belum dijalankan. Saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri bagaimana kedudukan perkara ini pada masa sekarang dan apakah belum dipilih atau dilantik kontraktor-kontraktor yang berkelayakan untuk mengendalikan kerja selama ini.

(Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua *mempergunakan Jawatankuasa*).

Tuan Pengerusi, berhubung dengan pembangunan usahawan yang di bawah bidangkuasa MARA, saya mendapat tahu bahawa pada tahun 1980 sebanyak 359 rancangan kursus seminar dan dialog akan diadakan oleh pihak MARA dan juga dengan kerjasama Pusat Daya Pengeluaran Negara yang akan melibatkan 12,160 peserta. Saya mengalu-alukan usaha yang baik ini tetapi apa yang ingin saya tekankan di sini ialah bahawa kegagalan usahawan-usahawan yang lepas dan juga hutang MARA yang berlapok yang banyak tak dibayar oleh usahawan-usahawan adalah menunjukkan kepada kita bahawa sikap pemikiran yang positif masih belum ada lagi. MARA masih gagal untuk menyediakan usahawan-usahawan yang telah berubah cara pemikiran sepenuhnya. Saya mendapati bahawa pada kursus-kursus usahawan yang lepas yang dianjurkan oleh pihak MARA dan PKEN, aspek motivasi atau prasangsang untuk bergerak dan teknik-teknik kejayaan tidak begitu ditekankan dalam kursus-kursus itu, kalau adapun hanyalah secara am dan tidak mendalam. Akibatnya, peserta-peserta yang keluar daripada kursus itu hanya mengetahui aspek

teknik perniagaan dan perusahaan tetapi aspek dalam diri peserta itu sendiri tidak diketahui oleh mereka.

Oleh itu, saya mencadangkan supaya diadakan kursus motivasi kejayaan (successful achievement) sebagai satu projek pekerja dan serapkan mereka dengan pengetahuan selok-belok teknik kejayaan. Dalam hubungan ini saya mencadangkan instruktur-instruktur yang terlatih dan berpengalaman dalam bidang ini haruslah diambil untuk bertugas. Pihak Kementerian yang berkenaan juga mestilah menentukan bahawa konsep kejayaan ini dibawa atau dijiwai seterusnya dalam urusan harian peserta usahawan-usahawan.

Atas bahagian Perdagangan dan Perusahaan MARA, saya ingin menyentuh sedikit mengenai penjaja ataupun peniaga-peniaga kecil di bandar Kuala Lumpur. Walaupun masalah penjaja-penjaja dan peniaga kecil saling kait-mengait dengan pihak Dewan Bandaraya Kuala Lumpur akan tetapi saya suka mencadangkan pihak MARA dapat bersama-sama mengambil peranan yang aktif menyediakan lebih banyak tempat perniagaan dan gerai untuk berniaga supaya beban yang ditanggung oleh pihak Dewan Bandaraya dapat dibahagi-bahagikan bersama. Dengan ini kita dapat sama-sama menyelesaikan masalah penjaja-penjaja dan peniaga-peniaga kecil di Bandaraya Kuala Lumpur ini.

Yang akhirnya, Tuan Pengerusi, saya ingin merujuk kepada Maksud P. 36, muka surat 303, Butiran 4—Perbadanan Pembangunan Bandar (UDA). Atas perkara ini saya ingin menyentuh pula peranan UDA yang di antara lain ialah mempunyai program pembangunan bandar secara menyeluruh di dalam konteks menyusun semula masyarakat yang meliputi rancangan seperti berikut:

- (i) Pembaharuan semula bandar.
- (ii) Pembangunan bandar baru (community).
- (iii) Penempatan semula.

Atas hal ini saya suka memberitahu Dewan ini baru-baru ini ada dilaporkan dalam suratkhbar bahawa Pengerusi UDA pernah menyatakan bahawa pihak UDA akan mengkaji semula semua projek-projek UDA. Mengenai hal ini saya suka mendapat tahu sama ada kajian semula itu telah siap dan sekiranya kajian ini telah siap saya suka

mendapat tahu juga tentang keputusannya. Saya berpendapat bahawa kajian semula ini adalah sangat mustahak supaya ini ialah satu cara untuk menentukan, untuk memastikan bahawa hanya projek-projek yang viable akan dilaksanakan oleh pihak UDA. Atas perkara UDA juga saya suka menyentuh satu perkara dan itu ialah mengenai aspek pembangunan bandar.

Tuan Pengerusi, sebagaimana yang kita semua sedia maklum bahawa Pembangunan Bandar tidak dapat dipisahkan daripada masalah setinggan. Di mana sahaja kita pergi ke bandar-bandar, tiap-tiap bandar, kita akan mendapati kawasan setinggan yang dihuni oleh orang-orang miskin dan golongan yang berpendapatan rendah. Walaupun usaha mengatasi dan menempatkan semula setinggan-setinggan di Kuala Lumpur dan di sekelilingnya adalah tanggungjawab pihak Kementerian Wilayah Persekutuan akan tetapi saya berpendapat bahawa pihak UDA patut mengambil satu peranan yang aktif dalam hal ini seperti yang disebutkan dalam ketiga-tiga rancangannya yang saya katakan tadi. Pihak UDA saya berharap akan sama-sama mengatasi masalah setinggan dengan cara membina bandar baru, dengan cara membina community yang baru dan mencari satu tempat ataupun tempat-tempat yang sesuai bagi penempatan semula setinggan-setinggan di Kuala Lumpur ataupun di bandar-bandar yang lain. Saya berharap bahawa Yang Berhormat Timbalan Menteri yang berkenaan akan mengambil perhatian tentang hal ini dan dapat memberikan sedikit penjelasan atas komen-komen yang telah saya berikan tadi.

Tuan Pengerusi: Saya jemput Yang Berhormat dari Kangar.

6.14 ptg.

Tuan Shaari bin Jusoh (Kangar): Tuan Pengerusi, di samping saya menyokong peruntukan yang telah diminta oleh Kementerian Perusahaan Awam, di sini saya suka mengesyorkan beberapa perkara yang pada pendapat saya amatlah baik kalau dapat dilaksanakan.

Satu, Tuan Pengerusi, muka surat 301, Butiran 1100, Aktiviti (1)—Pentadbiran Am. Saya dapati badan-badan yang ada dalam Kementerian, ini boleh dikatakan berjalan dengan baik tetapi yang malangnya pada

pendapat saya kerana tidak diketahui secara umum apakah yang telah dijalankan oleh badan-badan ini.

Misalnya saya kata tadi seperti UDA, MARA, MIDF, Lembaga Pelesenan dan sebagainya. Sebab saya kata begitu, Tuan Pengerusi, saya bukanlah hendak memuji Kementerian ini, saya dapati banyak rancangan-rancangan kerja-kerja yang lama yang telah dipindah di bawah pembaharuan yang mana pembaharuan itu membawa kepada kebaikan, tetapi malangnya sebagaimana saya kata tadi penerangan yang umum. Misalnya, saya sendiri dua tiga tahun yang lepas biasa bertentangan dengan MIDF misalnya, kerana saya tidak tahu selok-belok MIDF secara langsung. Selepas diterang dengan teliti barulah saya dapat tahu. Maksud saya di sini hendaklah pegawai-pegawai kalau boleh adakan bahagian khas secara seranta untuk penerangan segenap bidang MIDF baik, MARA baik, UDA baik dan sebagainya barulah Kementerian ini dapat diketahui umum dan dapat sambutan. Macam yang saya katakan UDA tadi setengah rakyat kita tidak tahu untuk apa UDA itu dijalankan. Memang betul UDA itu untuk membangunkan bandar tetapi sepatutnya dapat diketahui oleh umum.

Di sini suka saya mengesyorkan juga, Tuan Pengerusi, selain daripada yang saya minta macam saya katakan tadi pegawai khas kalau boleh beberapa orang pegawai untuk memberi penerangan atas apa yang dibuat. Misalnya saya memberi contoh di sini tentang Butiran 1200, Aktiviti (2)—Lembaga Pelesenan Pengangkutan Jalan.

Saya dapati sejak akhir-akhir ini boleh dikatakan di bawah Kementerian yang berkenaan—berbalik kepada apa yang dikatakan oleh wakil dari Kuala Lumpur Bandar tadi—bukanlah saya hendak menjawab bagi pihak Menteri, ini saya tahu dengan terang. Sejak akhir-akhir ini saya dapat tahu Kementerian yang berkenaan telah bertindak tegas, teksi ataupun lesen teksi mesti diberi kepada orang yang betul-betul memandu dan hendak membawa teksi. Pendek kata kalau dia sendiri tidak mahu bawa harus diambil tindakan. Ini satu daripada cara yang amat baik tetapi malangnya kadang-kadang tidak diketahui oleh pihak teksi itu sendiri, kadang-kadang cara lengkap tidak diketahui oleh pihak Kementerian. Dengan sebab itulah saya

berharap patutlah ada satu badan khas memberi secara umum apa yang dijalankan oleh Kementerian yang berkenaan.

Di sini, Tuan Pengerusi, sebagai pak tani, walaupun bila saya bercakap kadang-kadang saya sendiri terasa malu, tetapi apa boleh buat terpaksa juga saya merayu—ini bukan kalimah mendesak, sebagai seorang daripada rakyat kepada Menteri dan kepada Kerajaan buat kata pepatah: Hendak merajuk kepada yang kasih, hendak meminta pada yang ada. Jadi saya meminta—bukan mendesak, bukan apa, tetapi sebagai meminta ataupun merayu, kalaulah pada 18-10-1979, hari Khamis pukul 4.00 petang Menteri Kewangan telah mengumumkan satu berita yang paling baik untuk rakyat umum khususnya yang makan gaji dengan kenaikan had yang dikenakan cukai \$2,000 sehingga kepada \$5,000, jadi untuk keseronokan pak tani kalau boleh

Tuan Pengerusi: Tolong cakap kuat sedikit Yang Berhormat.

Tuan Shaari bin Jusoh: Kuat sudah itu, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Tidak berapa dengar.

Tuan Shaari bin Jusoh: Tuan Pengerusi, kalaulah pada 18-10-1979 di antara ucapan-ucapan yang banyak yang telah diucapkan oleh Menteri Kewangan pada hari itu satu daripada ayat yang menggembirakan rakyat khususnya yang makan gaji iaitu penaikan had cukai yang dikenakan dari \$2,000 kepada \$5,000 menyukakan ahli makan gaji, maka saya merayulah kepada Menteri untuk menyeronokkan pak tani pula naikanlah harga padi ini sedikit. Sudah berkali-kali saya merayu

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, pak tani ini

Tuan Shaari bin Jusoh: Lembaga Padi dan Beras Negara.

Tuan Pengerusi: Dalam muka surat mana?

Tuan Shaari bin Jusoh: Dalam muka surat yang sama 303. Saya tidak beritahu, minta maaf Tuan Pengerusi. Ceraian 4100—Lembaga Padi dan Beras Negara.

Tuan Pengerusi: Muka surat berapa Yang Berhormat?

Tuan Shaari bin Jusoh: Muka surat 303, Butiran 4100, Aktiviti (3)—Lembaga Padi dan Beras Negara.

Tuan Pengerusi: Muka surat 303.

Tuan Shaari bin Jusoh: Kod 4100 muka surat 303, maafkan saya, yang bersambung dengan P. di bawah.

Tuan Pengerusi: P atau B?

Tuan Shaari bin Jusoh: Masih B lagi tetapi.

Tuan Pengerusi: Kalau B

Tuan Shaari bin Jusoh: Tuan Pengerusi, masih B lagi tetapi perenggan lain.

Tuan Pengerusi: Yalah, jika B muka surat 303, Butiran 4100—Bayaran Pindaan.

Tuan Shaari bin Jusoh: Tuan Pengerusi, maafkan saya, boleh saya teruskan?

Tuan Pengerusi: Yang mana hendak bercakap?

Tuan Shaari bin Jusoh: Masih B lagi lepas itu P 36 itu di bawah, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Butiran berapa, muka surat berapa?

Tuan Shaari bin Jusoh: Tuan Pengerusi, muka surat 303, Butiran 4100 atas daripada P. 36.

Tuan Pengerusi: Lembaga Padi dan Beras Negara?

Tuan Shaari bin Jusoh: Ya, Tuan Pengerusi.

Saya tahu Menteri harus tak boleh timbang kerana masalah rakyat yang banyak hendak menggunakan padi dan biasa juga telah dikatakan oleh Timbalan Perdana Menteri akan diberi subsidi secara lain. Tetapi sebagai menunaikan kehendak, dengan izin, Tuan Pengerusi, saya bercakap dalam Dewan yang

mulia ini secara terus terang sebagai seorang Wakil Rakyat walaupun Perlis tak dinamakan negeri jelapang padi tetapi masih dekat dengan Kedah yang adik kepada jelapang padi. Bila saya pergi di mana-mana inilah rayuan yang diseru dan yang didesak oleh petani. Jadi, saya harap sangat-sangatlah harga padi ini patut dikaji semula. Sebolehnya dinaikkan daripada had yang ada pada hari ini, kalau boleh dinaikkan kepada had \$40.00.

Tuan Pengerusi, saya percaya pihak LPN termasuk pegawai-pegawainya memikirkan dengan semasak-masaknya untuk menaikkan taraf petani, khasnya hasil pertanian dengan kedudukan harga padi dan harga beras, tetapi yang menyedihkan selalu saya sebut dalam Dewan yang mulia ini, bagi pihak swasta mereka itu amatlah, pada pendapat saya kalau saya hendak katakan kejam tentulah tak patut, tetapi boleh saya katakan menangguk di air yang keruh atau mengambil kesempatan di masa rakyat susah. Sebab saya kata begitu, kerana harga padi ini biasanya naik melambung tinggi selepas padi tinggal tak lebih dari 10% yang ada pada petani, tetapi masa padi terlampau banyak harganya sangat murah. Inilah yang selalu dibuat oleh pihak swasta. Saya mengakui, sejak adanya LPN boleh dikatakan kedudukan harga padi itu baik di masa yang lepas. Jadi dengan sebab itulah saya merayu kepada pihak Kementerian berkenaan supaya menimbangkan semula permintaan petani yang saya selalu rayukan sebagai menjadi orang perantaraan.

Tuan Pengerusi, bersabit dengan itu juga, saya pergi kepada P. 36 muka surat 304, Butiran 5—Lembaga Padi dan Beras Negara.

Tuan Pengerusi, sejak ada kompleks-kompleks LPN, di Arau termasuk yang lama sekarang ini ada 3 iaitu di Arau, di Hutan Aji dan Simpang Empat yang boleh dikatakan harga padi walaupun kehendak manusia itu tak pernah puas tetapi kalau hendak dibandingkan dengan masa dahulu amatlah baik. Oleh itu, saya berpendapat kompleks LPN jangan ada setakat 3 sahaja di Perlis tetapi tambah lagi di mana-mana yang sesuai di Kayang misalnya dan kalau boleh mem-banyakkan ataupun membesarkan lagi tempat mengering padi dan kalau boleh menaikkan sedikit tempat hendak isi padi macam orang tua-tua buat jelapang di kampung. Jadi ia tak buat sama paras, sebab macam sekarang ini musim banjir, biasa berlaku tahun yang lepas di Perlis bila banjir lebih daripada

1,000 guni padi LPN ditenggelami air, tambahan pula musim banjir. Jadi, saya berpendapat kita buat tempat yang tinggi sedikit dan dibesarkan lagi tempat itu dan kalau boleh perbanyakkan lagi kerana musim padi ini tak datang sekali. Dalam musim menuai itu ada dua bulan kita terpaksa hendak ambil padi seberapa cepat yang boleh dan hendak keringkan seberapa cepat yang boleh dan hendak simpan seberapa cepat yang boleh. Kita tak boleh taruh di padang apabila kena basah ditenggelami air padi itu akan jahanam terus. Dengan sebab itu, saya mencadangkan di sini banyakkkan lagi kompleks dan tempat yang ada itu dibesarkan dan saya berharap melantik banyak lagi pegawai LPN untuk membeli padi dan sebagainya. Cara ini akan dapat menolong petani, sekarang inipun mereka sudah menolong.

Tuan Pengerusi, jadi saya harap apa yang saya rayu ini bukan desakan tetapi merayu dengan baik dan meminta dapat perhatian dengan sewajarnya daripada Menteri yang berkenaan.

Tuan Pengerusi, beralih saya kepada muka 303, Butiran 4 - Perbadanan Pembangunan Bandar. Tak bolehkah kalau kita buat selain daripada pembangunan bandar, kita memperbandarkan tempat yang tidak bandar? Saya masih ingat kata Allahyarham Tun Abdul Razak dahulu untuk membandaraiskan jadi tempat yang bandar itu memang bandar, kalau boleh bandar-bandar kecil di Perlis hari ini selain daripada Kangar, bandar yang kedua ialah bandar Arau tetapi hari ini sudah terpenoil. Jadi pendek kata hari ini tempat yang besar diperbesarkan. Tidak bolehkah dibuat sama, bandar kecil itu tumpang dibangunkan sama? Jangan bangunkan tempat besar sahaja.

Tuan Pengerusi, kalau tak silap saya, ini pelik sudah diberi makan dikata pula, tetapi benda ini bukan mengata, tetapi hendak khabarkan benda yang betul iaitu saya masih ingat Menteri yang baik budi dan Setiausaha Parlimen serta pegawai-pegawai panggil taklimat pada hari Selasa 23hb. Oktober, 1979 dan saya tengok dalam senarai yang paling banyak sekali mendapat peruntukan secara langsung dan tak langsung ialah Wilayah Persekutuan, berlipat kali ganda, peratusnya cukup tinggi, sedangkan Kuala Lumpur adalah bandar besar, UDA dan pihak swasta perbesarkan lagi. Itu baguslah kerana kita pun datang ke Kuala Lumpur

juga. Jikalau boleh, Tuan Pengerusi, saya merayu bandar-bandar kecil diberi keistimewaan yang lebih apabila kalau diminta oleh Perbadanan Negeri dan sebagainya. Kepada Perbadanan Negeri saya harap kalau boleh Menteri tolong nasihatkan jangan buat satu bangunan yang besar sangat macam hendak buat dengan Peruda dan sebagainya, tetapi buat yang agak dapat digunakan oleh orang-orang yang berpendapatan rendah atau pun peniaga-peniaga yang berpendapatan rendah. tetapi kalau sewanya sampai \$300-\$400 satu bilik tentulah pengusaha-pengusaha kecil tak dapat tumpang menapak.

Jadi, saya harap sangat benda ini di samping beri pinjaman kepada Perbadanan Kemajuan Negeri yang bekerjasama dengan Peruda dinasihatkan oleh Menteri supaya rancangan membandaraiskan tempat yang kecil dan memberi peluang kepada orang lain juga.

Agak saya ini yang akhir, Tuan Pengerusi, muka surat 304 butiran 7 (d) Institut Kemahiran.

Tuan Pengerusi, walaupun dipandang orang lekeh kerja-kerja enjin, mekanik, fomen dan sebagainya, tetapi pendapatannya lumayan. Saya dapat tahu ada setengah daripada fomen kita tengok dia bekerja cukup lekeh, penuh dengan minyak dan sebagainya, tetapi rupanya dia mempunyai banyak rumah batu, tanah dan sebagainya. Ini menunjukkan pendapatannya lebih, kadang-kadang sedikit diperbaiki dia ambil upah sampai \$10-\$15 maka kita yang tak tahu berapa pun kena bayar. Jadi dengan adanya institut kemahiran ini saya yakin inilah satu jalan untuk menambahkan sedikit pendapatan ataupun keahlian yang masih kurang dalam segi ini terutama bumiputra.

Hari ini, Tuan Pengerusi, saya hendak bercakap dua perkara dari segi ini. Yang pertama, di Perlis kalau tak silap saya belum ada institut ini, saya tidak tahu kalau Kerajaan hendak mengadakannya. Jadi kalau tak ada langsung tolonglah dirikan di Perlis. Yang Berhormat dari Kulim Bandar Bahru tadi minta institut ini diadakan di Kulim setahu saya Sungai Petani sudah ada. Betullah kalau hendak dibandingkan Sungai Petani ke Kulim tidak jauh. Luas Negeri Perlis itu saya tak mahu menafikan, itu kenyataan kena mengaku kenyataan.

Kalau hendak bandingkan antara Kangar dengan Padang Besar, 22 batu. Harus Kulim dengan Sungai Petani, saya ingat lebih jauh lagi. Saya tidak nafikan perkara itu tetapi sebagai satu negeri, saya harap sangat-sangatlah kepada Menteri yang berkenaan kalau boleh tolonglah adakan juga IKM ini di Perlis. Dan biarlah guru-guru tadi kita cari, pada pendapat saya cara enjin ini jangan nanti ada kebolehan cara ijazah, diploma tinggi-tinggi. Biarlah yang berkebolehan cara enjin. Misalnya saya minta maaf fomen yang bukan bumiputra kadang-kadang mereka ini saya tidak mahu kata mereka tidak tahu, tetapi dari segi enjin mereka cukup pakar. Apabila kita bawa motokar kepadanya dia tengok dan dengar bunyi enjin dia sudah tahu tentang mana jahanam. Jadi kita harap carilah cikgu-cikgu ataupun guru-guru yang macam itu kalau bolehlah saya berharap jangan kira bangsa, kalau ada bukan bumiputra pun yang betul-betul pakar, bersamalah kita hendak buat perpaduan minta tolong meninggikan taraf ekonomi Melayu, bumiputra kita minta daripada bangsa lain. Kalau dia pakar dari segi itu harap dia tolong ajar betul-betul, jangan tengok kepada syahadah seperti kata Arab, tengok kepada cara perbuatan dia.

Pada pendapat saya, Tuan Pengerusi, saya bukanlah tidak mahu orang yang ada syahadah ataupun ada certificate dan sebagainya, tetapi mengikut kata Hamka kejayaan seseorang itu bukan bergantung semata-mata syahadah ataupun kelulusan tetapi bergantung kepada amalan orang itu. Kalau kita tengok satu orang cikgu mana pun yang dia boleh mengajar betul-betul sehingga budak-budak itu boleh faham itulah diambil. Dan saya berpendapat biarlah beri masa yang betul-betul cukup supaya tiap-tiap yang masuk ke sekolah kemahiran itu biar selepas itu dia boleh buka bengkel dia sendiri dan sebagainya. Janganlah dia buka kadang-kadang biasa terkena kepada saya sendiri, dia tidak cukup mahir. Kita ingat hendak tolong bumiputra, pergi bawa motokar untuk diperbaiki esoknya jahanam terus. Jadi biarlah kemahiran itu betul-betul mahir. Ini saya katakan Tuan Pengerusi, apa yang telah berlaku kerana niat saya hendak menolong.

Tuan Pengerusi, sekadar itulah sahaja dan saya harapkan apa yang saya rayu daripada Menteri yang saya percaya Pegawai-pegawainya semuanya saya menyanjung baik budi mereka, tolonglah tunaikan permintaan saya

tadi mengenai harga padi dan IKM yang saya katakan. Dengan ini saya sokong dengan sepenuhnya peruntukan yang diminta oleh Menteri yang berkenaan.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Menteri menjawab.

6.32 ptg.

Dato' Abdul Manan bin Othman: Tuan Pengerusi, terlebih dahulu saya mengucapkan terima kasih di atas sokongan-sokongan yang telah dibuat oleh Ahli-ahli Yang Berhormat di atas sokongan itu sungguh menggalakkan usaha-usaha yang akan dijalankan oleh pegawai-pegawai di dalam agensi-agensi ini.

Ahli Yang Berhormat dari Tumpat telah membangkitkan perkara-perkara berhubung dengan kraftangan, batik, soal pasaran dan sebagainya. Seperti yang saya kata tadi Kraftangan memang sedang menguruskan program-program terhadap perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu; program-program berhubung dengan pembaharuan yang diperlukan di kalangan perusahaan batik dan tumpuan-tumpuan akan diberi terhadap mengatasi masalah-masalah yang dihadapi dari segi teknik pengeluaran dan menyukat keperluan pasaran dari segi corak, jenis dan kualitinya sekali. Jadi bersama-samalah kita berharap yang perkara ini akan dapat diatasi setelah Lembaga ini dapat menyusun semua usaha-usaha itu.

Ahli Yang Berhormat dari Panti telah juga membangkitkan perkara berhubung dengan Bangunan MARA di tempatnya dan bangunan ini telahpun diserahkan kepada kontrektor pada 1hb Julai baharu-baharu ini dan kita berharap akan siap tidak berapa lama lagi. Jangkanya ialah pada pertengahan tahun 1980.

Saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Kangar berhubung dengan penerangan-penerangan di atas usaha-usaha yang dijalankan oleh Agensi-agensi itu yang barangkali tidak menyeluruh dan kita memang ada Cawangan-cawangan khusus, Bahagian-bahagian khusus berhubung dengan penerangan dan barangkali tidaklah begitu bergiat dan saya terimalah segala pandangan-pandangan itu supaya dapat kita sama-sama memberi faham kepada orang-orang yang seharusnya diberi pertolongan oleh Agensi-agensi berkenaan.

Berhubung dengan LPN yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kangar, kita telahpun baharu-baharu ini menaikkan harga padi itu dan perkara ini memanglah dikaji dari satu masa ke satu masa dan oleh kerana ini baharu sahaja dibuat tidaklah dapat dinaikkan seperti yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat itu tadi, oleh kerana ini tentu sekali akan juga menggugat keadaan-keadaan kestabilan harga beras dan juga kestabilan stokpile beras kita untuk keperluan negara.

Dan berhubung dengan Kompleks Penge-
ringan, apa yang dicadangkan ialah tiga Kompleks baharu dan berhubung dengan Kompleks-kompleks yang ada memang kita ada rancangan-rancangan seperti yang disebutkan di dalam ucapan saya semasa membentangkan Belanjawan tadi bahawa kita akan menambahkan lagi keupayaan-keupayaan pengilang-pengilang yang ada di Kedah dan di Perlis. Saya mengucapkan banyak terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Kulim-Bandar Baharu yang telah memberi satu semangat pada pendapat saya semangat kepada usaha-usaha kepada pegawai-pegawai di dalam MARA yang telah begitu berusaha untuk membanyakkan lagi biasiswa dan latihan dan telah bekerja dengan begitu erat sekali. Dan begitu juga berhubung dengan wujudnya MRSM yang mana kita berharap akan dapat dipertambahkan lagi dari semasa ke semasa dan di sini saya sukalah menyatakan bahawa sambutan yang diterima oleh MARA daripada ibubapa untuk memasuki anaknya ke dalam MRSM sangatlah menggalakkan tetapi oleh kerana tidak ada tempat yang cukup tidaklah dapat kita memenuhi semua kehendak-kehendak itu.

Berhubung dengan Instituti Kemahiran MARA (IKM) pula, kita sekarang memang ada usaha-usaha untuk memperkembangkan lagi cara-cara kita mengajar di IKM supaya dapat betul-betul mengeluarkan penuntut-penuntut yang mahir dan juga penuntut-penuntut yang akan menjadi sumber kepada pembangunan usahawan kita pada masa hadapan dalam mana pengajaran-pengajaran berhubung dengan perniagaan akan juga diadakan di pusat-pusat IKM. Dan juga IKM-IKM akan datang akan dibina di tempat-tempat yang kita fikir bersesuaian dengan kehendak tempat itu sama ada kita akan dapat mendirikan di Kulim seperti yang dipohon oleh Ahli Yang Berhormat dari

Kulim—Bandar Bahru dan juga di Kangar seperti yang dikehendaki oleh Ahli Yang Berhormat dari Kangar tidaklah dapat saya buat masa sekarang ini memastikannya.

Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar telah membuat persoalan berhubung dengan Bangunan MARA sekarang, memang kita ada menerima dua laporan daripada dan perunding yang kita memohon untuk membuat kajian apakah yang patut kita buat terhadap Bangunan itu. Dan kedua-dua perunding ini telahpun membuat cadangan-cadangan yang tertentu yang mana pihak MARA telahpun mengambil keputusan untuk memperbaiki Bangunan ini dengan harga yang lebih tinggi daripada apa yang dijangka pada awal lagi. Dan kita telahpun keluarkan pre-qualification tender dan baharu sahaja ditutup. Pemilihan akan dibuat tidak berapa lama lagi sebelum tender sebenarnya akan dikeluarkan.

Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar juga menyentuh berhubung dengan pembangunan usahawan yang diusahakan oleh MARA. Memang kita banyak mengadakan kursus-kursus yang tertentu dan dari satu masa ke satu masa memang kita menilai atas kursus-kursus itu, sejauh manakah dapat kita memastikan bahawa kursus-kursus itu akan betul melahirkan usahawan-usahawan yang kita kehendaki itu dan saya mengucapkan banyak terima kasih di atas cadangan yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar itu yang mana kita telahpun ada sekarang ini pengajaran-pengajaran untuk memberi motivation kepada mereka untuk berdikari, untuk berusaha dengan lebih dedikasi sebagai usahawan dan itulah salah satu program yang tertentu yang akan dipergiatkan oleh MARA di dalam tahun hadapan dan kita berharap pada tahun-tahun menjelang Rancangan Malaysia Keempat. Sebab itulah juga di dalam ucapan saya semasa membentangkan Belanjawan tadi saya telah menyentuh bahawa peruntukan untuk pembangunan usahawan ini akan dinaikkan.

Berhubung dengan pembangunan bandar juga kita memang ada kerjasama yang rapat, umpamanya di Kuala Lumpur dengan Bandaraya berhubung dengan setinggan-setinggan seperti yang disuarakan oleh Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar tadi.

Dan memang telahpun ada rancangan-rancangan seperti apa yang dibuat di Selatan Salak untuk menempatkan setingan-setingan yang berbangkit daripada pembangunan-pembangunan perbandaran.

Ahli Yang Berhormat dari Kangar juga menyentuh berhubung dengan UDA. Beliau telah memohon kepada saya sama ada bolehkah kita memperbandarkan bandar-bandar yang kecil ataupun tempat yang tidak ada bandar. Istilah bandar ini ada cara masing-masing memberi maknanya; sama ada bandar itu kecil atau besar, itu adalah atas cara kita hendak merancangkan sesuatu bandar itu. Tetapi memang kita ada rancangan-rancangan yang tertentu juga di samping memperbaharui bandar-bandar yang ada, kita juga membaharui bandar-bandar kecil seperti apa yang akan dijalankan di Perak iaitu bandar Kuala Kangsar.

Akhirnya sekali, Tuan Pengerusi, saya sukalah menyentuh perkara Perbadanan Kemajuan Negeri yang telah disentuh atau dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dari Panti, Tumpat dan juga Kuala Lumpur Bandar. Perkara ini mendapat perhatian yang besar baru-baru ini oleh kerana adanya keputusan yang telah dibuat oleh Kerajaan; satu keputusan yang berani sebagai satu Kerajaan yang bertanggungjawab di atas usaha-usaha yang telah dijalankan oleh Perbadanan-perbadanan Kemajuan Negeri khususnya apa yang di suarakan banyak oleh Ahli-ahli Yang Berhormat tadi, khususnya Perbadanan Kemajuan Negeri, Negeri Sembilan.

Tiap-tiap Perbadanan Kemajuan Negeri itu sebelum ia melaburkan di dalam satu-satu perusahaan itu, memanglah diteliti oleh kami di peringkat Kementerian dan oleh kerana satu-satu keputusan itu merupakan satu pelaburan tidak semestinyalah tiap-tiap pelaburan itu akan terus mendapat keuntungan oleh kerana perubahan masa, perubahan keadaan akan juga melibatkan sesuatu perusahaan itu. Boleh jadi satu-satu kajian itu apabila kita buat pada permulaannya adalah satu kajian yang feasible kita dapat keuntungan tetapi keadaan setelah kita melancarkan sesuatu itu, keadaan berubah maka tentu sekali akan terlibat perusahaan itu. Dan kami seperti yang saya katakan tadi sebagai satu Kerajaan yang bertanggungjawab tentu sekali berani mengambil sesuatu

keputusan kalau difikirkan setelah kita melabur kita dapati pelaburan itu tidak akan dapat melahirkan hasil yang dikehendaki itu.

Tetapi walau bagaimanapun, saya sukalah menyakinkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian bahawa perkara ini akan sentiasa diekori dan kita memang ada ke arah usaha-usaha ini kita ada di Kementerian pakar-pakar yang tertentu khusus untuk mengekori usaha-usaha yang dijalankan oleh syarikat-syarikat yang telah ditubuhkan bukan sahaja oleh Perbadanan-perbadanan Kemajuan Negeri tetapi juga badan-badan atau agensi-agensi lain di bawah Kementerian. Kita berharap kita akan dapat satu pengawasan yang akan terus dijalankan untuk meneliti atau monitoring semua prestasi-prestasi ini dari segi dasar, program, strategi, pelaburan, modal, gunatena dan sebagainya dan juga kepada keupayaan pengurusan itu sendiri walaupun sesuatu projek itu di atas kertas boleh feasible, boleh menguntungkan tetapi kita juga akan mengkaji sama ada pengurusan yang akan digunakan untuk mengurus perusahaan-perusahaan itu ada keupayaan untuk mengurusnya dan kita berharap di dalam usaha-usaha ini kita akan dapat kejayaan dan tentu sekali kita tidak akan lupa kepada matlamat Dasar Ekonomi Baru kita di dalam usaha pelaburan yang akan dijalankan oleh agensi-agensi Kerajaan ini.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$107,601,200 untuk Maksud B.36 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual; dan wang sebanyak \$537,707,486 untuk Maksud P.36 disetujui jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan 1980.

Tuan Pengerusi: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri untuk mengemukakan Anggaran Perbelanjaan bagi Kementerianannya.

Maksud B.38, B.39, B.40, B.41, B.42, B.43 dan B.44 (Jadual)—

Maksud P.39, P.40, P.43 dan P.44 (Anggaran Pembangunan, 1980)—

6.48 ptg.

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tan Sri Dato' Syed Ahmad Shahabuddin Al-haj): Tuan Pengerusi, saya

bangun bagi pihak Yang Berhormat Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri bagi mengusulkan supaya anggaran belanja mengurus Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri bagi tahun 1980 di bawah Maksud Bekalan B.38, B.39, B.40, B.41, B.42, B.43 dan B.44 dan juga Maksud Pembangunan P.39, P.40, P.43 dan P.44 diluluskan dan menjadi sebahagian daripada Jadual.

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*)

Anggaran belanja mengurus 1980 yang disebutkan adalah seperti berikut:

Maksud B.38—Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri	\$ 41,713,000
Maksud B.39—Jabatan Polis Di Raja Malaysia	582,429,000
Maksud B.40—Jabatan Imigresen	20,065,500
Maksud B.41—Pendaftaran Pertubuhan	966,100
Maksud B.42—Jabatan Pendaftaran Negara	15,009,200
Maksud B.43 Jabatan Penjara	44,048,800
Maksud B.44—Jabatan Hal Ehwal Orang Asli	15,823,800

Jumlah anggaran belanjawan mengurus bagi semua jabatan di bawah Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri bagi tahun 1980 ialah sebanyak \$720,055,400 berbanding dengan \$669,889,200 yang diluluskan untuk tahun 1979 iaitu bertambah sebanyak \$50,166,800 ataupun 6.97%.

Maksud Bekalan 38 iaitu Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri jumlah peruntukan yang diminta bagi mengurus semua bahagian di Ibu Pejabat Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri adalah sebanyak \$41,713,000 berbanding dengan \$41,371,200 yang telah diluluskan bagi tahun 1979 iaitu tambahan sebanyak \$341,800 ataupun .826%. Tambahan sebanyak .826% ini adalah merupakan kenaikan kecil untuk menampung jawatan-jawatan baru dan kenaikan gaji kakitangan. Tambahan ini juga adalah untuk menampung kenaikan harga barang-barang yang dijangka akan meningkat pada tahun hadapan.

Bagi Maksud Bekalan 39 iaitu Jabatan Polis Di Raja Malaysia, peruntukan yang dipohon bagi anggaran mengurus Polis Di Raja Malaysia bagi tahun 1980 adalah berjumlah sebanyak \$582,429,000 dan ini adalah merupakan tambahan sebanyak \$37,709,000

ataupun 6.92% daripada peruntukan yang telah diluluskan bagi tahun 1979. Di bawah objek am (emolumen) anggaran yang dipohon ialah sebanyak \$412,806,800 dan ini adalah merupakan tambahan sebanyak \$16,094,400 ataupun 4% daripada peruntukan 1979. Tambahan ini adalah untuk menampung kenaikan gaji tahunan, membayar gaji dan elaun-elaun kepada anggota-anggota baru yang akan diambil dalam tahun 1980.

Pecahan Kepala yang bertambah dengan kadar yang tinggi ialah Pecahan Kepala 2100 yakni bayaran elaun-elaun perjalanan yang mana pertambahannya merupakan sebanyak 16.7%. Pecahan Kepala 2500 sewaan adalah bertambah sebanyak 16.6%. Ini adalah disebabkan penyewaan komputer yang baru dan juga untuk membayar rumah-rumah swasta bagi kediaman Inspektor Polis oleh kerana rancangan pembinaan rumah kediaman Kelas E tidak dapat disempurnakan dengan sepenuhnya.

Tambahan sebanyak 33% adalah diperlukan di bawah Pecahan Kepala 2900 iaitu untuk membayar makanan bermasak kepada anggota-anggota yang menjalankan operasi dan juga anggota-anggota yang menjalani kursus.

Di bawah Pecahan Kepala 3300 pula tambahan adalah sebanyak 17.9% dan ini adalah terutamanya untuk membeli alat-alat kelengkapan bagi kegunaan Cawangan Khas untuk memudahkan cawangan ini melaksanakan tugas-tugasnya dengan lebih licin lagi. Tambahan dalam anggaran mengurus ini adalah satu perkara yang tidak dapat dielakkan kerana selain daripada tanggungjawab yang berat yang dijalankan oleh Polis Di Raja Malaysia dalam sektor keselamatan dalam negeri, penambahan anggota, pembelian alat-alat kelengkapan baru serta juga kos yang kian meningkat semua ini adalah merupakan faktor-faktor yang menyebabkan perbelanjaan mengurus dan juga selenggara-an bertambah lebih lagi.

Bagi Maksud Bekalan 40 iaitu Jabatan Imigresen, Jabatan ini adalah memerlukan sebanyak \$20,065,500 untuk belanja mengurus bagi tahun 1980 ini berbanding dengan \$18,889,600 yang telahpun diluluskan dalam tahun 1979. Ini adalah merupakan tambahan sebanyak \$1,175,900 ataupun 6.2%. Tam-

bahan perbelanjaan ini adalah kerana kenaikan gaji dan juga tambahan sebanyak 150 jawatan-jawatan baru. Tambahan jawatan-jawatan baru ini adalah disebabkan oleh pembukaan pejabat baru di Pelabuhan Kuantan dan juga Punam, juga di Tanjung Bruas, Kukup serta juga Observation Tower, Tambak Johor, Wang Kelian di sempadan Malaysia/Thai. Di samping itu kakitangan lanci juga bertambah berikutan dengan siapnya tiga buah speed boat baru pada akhir 1979 ini. Kenaikan perbelanjaan juga adalah disebabkan oleh pembesaran aktiviti penyelidikan dan juga yunit kuatkuasa dan juga yunit pencegah penyeludupan di sempadan yang mana akan melibatkan berbagai aspek seperti pembelian kenderaan, bertambahnya perjalanan dan pengangkutan orang, juga pengangkutan barang-barang serta juga perhubungan.

Penubuhan pejabat-pejabat baru akan melibatkan bertambahnya penggunaan perhubungan dan juga air, elektrik, penyelenggaraan dan pembaikan yang dibeli dan sebagainya. Pertambahan perkhidmatan pencetakan seperti dokumen, passport Malaysia, Passport Malaysia Terhad dan lain-lain surat perjalanan juga tidak dapat dikecualikan.

Bagi Maksud Bekalan 41 iaitu Jabatan Pendaftaran Pertubuhan peruntukan yang dipohon bagi tahun 1980 ialah sebanyak \$966,100 sahaja berbanding dengan \$836,000 bagi tahun 1979 iaitu tambahan peruntukan sebanyak \$130,100 atau 15.5%. Dari kenaikan sebanyak \$130,100 itu sebanyak \$104,307 adalah untuk emolument dan sebanyak \$27,793 adalah untuk perbelanjaan perkhidmatan dan pembekalan.

Dalam tahun 1980 ini sebanyak 17 jawatan baru akan diwujudkan untuk menguatkuasa peruntukan-peruntukan dalam Akta Pertubuhan 1976 dengan lebih berkesan lagi.

Maksud B.42 — Jabatan Pendaftaran Negara

Bagi tahun 1980 ini, Jabatan Pendaftaran Negara memerlukan peruntukan sebanyak \$15,009,200 iaitu tambahan sebanyak \$2,041,100 atau 15.7% daripada peruntukan 1979. Tambahan peruntukan sebanyak 15.7% ini adalah disebabkan di antara lain ialah penyusunan semula stuktur organisasi jabatan ini yang melibatkan penubuhan dua buah bahagian baru dan juga penambahan dan peruntukan pegawai-pegawai dan kakitangan-kakitangan supaya dapat memastikan kelicinan kerja-kerja jabatan ini.

Bahagian-bahagian yang baru ini ialah:

Bahagian Penyelarasan, Perancangan dan juga Latihan;

Bahagian Computer Micro Film dan juga rekod-rekod.

Selain daripada menampung kenaikan gaji, elaun dan lain-lain, tambahan ini timbul ialah oleh kerana pada tahun 1980 ini sebanyak 72 jawatan baru yang akan diwujudkan bagi jabatan ini pada keseluruhannya. Dan sebanyak 54 jawatan baru adalah bagi Semenanjung Malaysia ini dan 14 jawatan baru adalah bagi negeri Sabah dan 4 jawatan baru bagi negeri Sarawak.

Maksud B.43 — Jabatan Penjara

Jumlah anggaran Belanja Mengurus tahun 1980 bagi jabatan ini ialah \$44,048,800 iaitu berbanding dengan sebanyak \$36,796,000 yang diluluskan bagi tahun 1979 dahulu. Ini adalah merupakan tambahan sebanyak \$7,552,800 ataupun 19.7%. Tambahan ini adalah untuk menampung jawatan-jawatan baru dan juga kenaikan gaji dan kenaikan perbelanjaan catuan-catuan makanan, pakaian-pakaian seragam, barang-barang keperluan asas dan juga alat-alat kelengkapan bagi meluaskan lagi perusahaan penjara.

Kenaikan Belanja Mengurus ini tidaklah dapat dielakkan kerana jumlah pesalah-pesalah juga adalah bertambah.

Maksud B.44 — Jabatan Hal Ehwal Orang Asli

Anggaran Belanja Mengurus bagi jabatan ini untuk tahun 1980 ialah sebanyak \$15,823,800, berbanding dengan \$14,307,700 yang diluluskan bagi tahun 1979 dahulu iaitu bertambah sebanyak \$1,516,100 ataupun 10.5%.

Kenaikan Belanja Mengurus ini adalah disebabkan oleh tambahan sebanyak 63 jawatan-jawatan baru bagi tahun 1980 dan juga tambahan peruntukan kerana kenaikan harga-harga kontrek serta juga pemenuhan jawatan-jawatan kosong dan kenaikan gaji kakitangan serta pengwujudkan satu lagi bahagian dalam jabatan ini iaitu Bahagian Titiwangsa.

Tuan Pengerusi, bagi anggaran Pembangunan tahun 1980 untuk Kementerian ini adalah memohon peruntukan seperti berikut:

Maksud P. 39—Jabatan Polis Di Raja Malaysia

Anggaran Pembangunan bagi tahun 1980 adalah berjumlah sebanyak \$343,345,845 berbanding dengan \$153,351,800 yang diluluskan bagi tahun 1979 dan ini merupakan tambahan sebanyak \$189,994,045. Butiran-butiran peruntukan adalah seperti berikut:

Bangunan

(1) Balai-balai Polis dan Rumah-rumah Kediaman ...	\$ 54,560,852
(2) Bangunan-bangunan Penadbiran ...	\$ 20,961,603
(3) Bangunan Unit Pengesan ...	\$ 1,367,020
(4) Pagar Keselamatan Sempadan ...	\$ 513,177
Jumlah Bangunan ...	\$ 77,402,652

Kelengkapan

(11) Lanci-lanci Polis ...	\$ 82,843,875
(12) Alat-alat Perhubungan Radio ...	\$ 22,707,220
(13) Senjatapi dan peluru ...	\$ 1,007,229
(14) Kenderaan ...	\$ 30,384,859
(15) Kapal-kapal Terbang ...	\$ 10
Jumlah Kelengkapan ...	\$265,943,193
JUMLAH PEMBANGUNAN ...	\$343,345,845

Peruntukan yang dipohon bagi semua pecahan-kepala di atas ialah untuk bayaran kemajuan mengikut peringkat-peringkat tertentu yang mana kerja-kerja semula projek dan bangunan-bangunan seperti Kompleks Pasukan Polis Hutan, Batu 7½ Jalan Cheras; Kompleks Ibu Pejabat Polis Bukit Aman dan bangunan baru Ibu Pejabat Kontijen Negeri Sembilan dan juga pesanan untuk senjata dan peluru serta juga alat-alat kelengkapan telah dibuat pada tahun-tahun yang telah lalu.

Maksud P. 40—Jabatan Imigresen

Bagi Jabatan Imigresen ini sejumlah sebanyak \$8,220,888 adalah diperlukan untuk tahun 1980 berbanding dengan \$4,673,500

yang diluluskan bagi tahun 1979. Sebahagian besar peruntukan yang dipohon ini adalah untuk menampung segala perbelanjaan berhubung dengan pembinaan pejabat-pejabat dan juga rumah-rumah kediaman Imigresen di seluruh Semenanjung, Sabah dan Sarawak.

Sebahagian kecil dari peruntukan ini adalah untuk menjelaskan bayaran kemajuan terakhir (retention fund) bagi pembinaan lanci-lanci dan juga speed boat. Di samping itu peruntukan juga adalah dikehendaki untuk memasang alat-alat perhubungan radio bagi lanci-lanci dan speed boat yang berkenaan.

Maksud P. 43—Jabatan Penjara

Anggaran Pembangunan bagi Jabatan ini adalah dikehendaki bagi tahun 1980 sebanyak \$31,960,131 berbanding dengan \$13,726,330 yang diluluskan bagi tahun 1979 dan ini merupakan tambahan sebanyak \$18,233,801. Anggaran Pembangunan yang dipohon ini adalah untuk menyiapkan kerja-kerja membina bangunan-bangunan penjara dan tempat-tempat tahanan serta juga rumah-rumah rasmi kakitangan yang tidak dapat disiapkan pada tahun-tahun 1979 di Semenanjung Malaysia, Sabah dan juga Sarawak. Ini adalah termasuk kerja-kerja awalan untuk membina sebanyak 6 buah institusi penjara baharu iaitu projek tambahan yang diluluskan di bawah kajian semula Rancangan Malaysia Ketiga iaitu seperti berikut:

- (1) Membina Penjara baru di Keluang, Johor.
- (2) Membina Penjara baru di Pokok Sena, Kedah.
- (3) Membina Penjara baharu di daerah Lipis, Pahang.
- (4) Membina Sekolah Henry Gurney baharu di Pahang.
- (5) Membina Penjara Remand di Taiping.
- (6) Mengubahsuai Tempat Tahanan Perlindungan di Taiping.

Bagi Maksud P.44 iaitu Jabatan Hal Ehwal Orang-orang Asli. Maka bagi Jabatan ini dikehendaki Anggaran Pembangunan untuk tahun 1980 ialah sebanyak \$12,871,000 berbanding dengan sebanyak \$5,080,400 yang telah diluluskan bagi tahun 1979. Sebanyak \$8,300,000 daripada peruntukan yang dipohon ini adalah akan digunakan untuk melaksanakan projek baharu rancangan pengumpulan

semua Orang-orang Asli di Pos Kemar, Sungai Dala, Air Banun, Ulu Perak dan juga Betis, Ulu Kelantan dan Bertau, Kuala Lipis, Pahang. Pelaksanaan projek ini adalah bertujuan bagi meninggikan taraf sosial Orang-orang Asli di Semenanjung Malaysia ini sebagai usaha menyampaikan perkhidmatan Kerajaan kepada mereka itu. Di samping itu, jabatan ini akan memberi perhatian yang berat dan keutamaan kepada aktiviti seperti pelajaran, keselamatan, pembangunan sosial dan ekonomi kepada Orang-orang Asli untuk mengadakan projek-projek yang tertentu keseluruhan. Orang-orang Asli yang tinggal di kampung-kampung dan kawasan-kawasan pedalaman. Ini adalah selaras dengan dasar Kerajaan untuk menyusun semula Masyarakat Malaysia dan membasmi kemiskinan, terutamanya, di kalangan penduduk-penduduk luar bandar. Adalah dirasakan bahawa dengan terlaksananya projek di atas ini Jabatan Orang Asli ini yakin dan percaya bahawa masyarakat Orang-orang Asli akan mengecapkan segala nikmat perkhidmatan Kerajaan yang akan menjamin masa depan mereka itu.

Tuan Pengerusi, demikianlah saya mengesyorkan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Anggaran Perbelanjaan bagi Maksud B.38 hingga B.43 dan Maksud Pembangunan Kepala P.39, P.40, P.43 dan P.44 di bawah Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri, sekarang terbuka untuk perbahasan. Ahli Yang Berhormat dari Petaling.

7.14 mlm.

Tuan Lim Kit Siang (Petaling): Tuan Pengerusi, yang pertama saya hendak sentuh Maksud B.38, Butiran 1100, Aktiviti (3) Keselamatan Negeri-negeri, (4) Tapisan Filem dan Penerbitan dan juga bersangkut-paut dengan B. 43—Penjara.

Tuan Pengerusi, baharu-baharu ini kita ada baca dalam suratkhbar bahawa ada satu demonstrasi oleh pelajar-pelajar Malaysia di New Zealand di mana Persidangan Komenwel Parlimen sedang berjalan, berdemonstrasi terhadap penafian hak-hak di Malaysia. Di sini perkara pertama yang saya hendak bentangkan ialah keputusan atau tindakan pihak Kerajaan mengharamkan Laporan Amnesty International mengenai hak-hak asasi di Malaysia. Dalam masa soal jawab, saya ada menanyakan Yang Berhormat Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri sebab

musabab pihak Kerajaan mengharamkan Laporan Amnesty International, laporan daripada satu badan yang terkemuka di dunia yang telah dapat hadiah Nobel Prize oleh kerana ikhtiar-ikhtiar membebaskan manusia daripada belenggu penindasan, khasnya oppression berpolitik. Dalam soalan saya—saya bertanya: sama ada laporan itu diharamkan oleh kerana apa yang terkandung di dalam laporan itu benar atau tidak benar. Jawapan Yang Berhormat Menteri ialah ini adalah satu perkara berkaitan dengan keselamatan dan tidak perlu dijawab. Saya rasa ini sangat anih dan sangat terperanjat di mana Dewan yang mulia ini—Parlimen satu badan yang tertinggi tidak boleh diberi tahu sebab musabab satu penerbitan diharamkan oleh pihak Kerajaan dan nampaknya kita ini sudah lebih dekat kepada Police State—sebuah Kerajaan polis di mana tindakan-tindakan Kerajaan tidak bertanggungjawab pun kepada Dewan yang mulia ini—kepada Parlimen ini.

Tuan Pengerusi, sungguhpun dalam negara ini rakyat tidak tahu, tidak baca dan tidak dapat baca apa yang terkandung dalam Laporan Amnesty International, tetapi dunia tahu dan mungkin inilah sebab adanya demonstrasi di New Zealand oleh pelajar-pelajar Malaysia yang terpaksa menutup muka mereka oleh kerana takut kalau balik nanti kena prosecute. Di sini saya mahu menanya Yang Berhormat Menteri atau Timbalan Menteri memberi tahu Dewan ini dan memberi tahu rakyat di negara sebab-sebab kenapa AI Report—(Amnesty International Report) itu diharamkan. Kalau Kerajaan tidak mampu—tidak sanggup memberi jawapan inilah sebenarnya satu pengakuan, satu admission bahawa Laporan Amnesty International mengenai penafian hak-hak asasi di Malaysia adalah benar, oleh kerana kalau tidak benar sangat senang sahaja iaitu boleh dikemukakan satu laporan atau White Paper yang menunjukkan butir-butir apa yang salah, apa yang silap dan apa yang tidak betul.

Tuan Pengerusi, dalam Laporan Amnesty International ada satu laporan yang sangat devastating, satu laporan yang sudah merosakkan gambaran Malaysia di dunia sungguhpun Yang Amat Berhormat Perdana Menteri ada berkata bahawa setengah-setengah perakuan-perakuan atau recommendations akan ditimbang oleh pihak Kerajaan dalam satu masa yang sama dalam soal jawab, saya harap boleh dapat tahu apa

recommendations yang akan dapat pertimbangan. Kita tahu bahawa ada Professor-professor daripada New Zealand telah menghantar telegram kepada Kerajaan mengenai layanan perubatan (medical treatment) yang tidak baik. Ini menunjukkan kalau tidak dibetulkan, maka pihak Kerajaan tidak berperikemanusiaan dan ada orang-orang tahanan yang mati atau meninggal dunia semasa dalam tahanan. Saya harap bahawa pihak Kerajaan tidak menganggap perkara ini satu perkara kecil tetapi memandang berat supaya negara kita boleh elak daripada satu keadaan yang mungkin boleh menutup apa yang telah berlaku dan lain-lain negara akibat daripada oppression berpolitik.

Tuan Pengerusi, satu perkara lagi ialah ada dua Ahli Yang Berhormat dalam Dewan ini yang sudah lebih 3 tahun dalam tahanan, iaitu Ahli Yang Berhormat dari Sungai Besi dan Ahli Yang Berhormat dari Batu Gajah sungguhpun tidak sesiapa, termasuk seorang Ahli Parlimen yang berkecuali, yang lebih tinggi daripada undang-undang tetapi saya rasa Dewan ini ada hak dan pihak Kerajaan ada tanggungjawab memberi laporan kepada Dewan ini kerana mereka masih terus dalam tahanan. Saya harap satu jawapan yang memuaskan hati boleh diberikan dan kalau tidak boleh Yang Berhormat Chian Heng Kai dan Yang Berhormat Chan Kok Kit boleh terus dibebaskan tanpa apa-apa syarat oleh kerana pihak DAP tahu bahawa tuduhan-tuduhan yang berasas mereka ditahan tidak benar dan tidak ada pun jentera-jentera di mana mereka boleh dapat balik hak-hak kebebasan mereka.

Tuan Pengerusi, di sini saya mahu sebut Pejabat Imigresen. Sungguhpun Yang Berhormat Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri dalam masa soal jawab ada memberi jaminan bahawa Pejabat Imigresen akan ambil tindakan untuk memberhentikan keadaan di mana si pemohon-si pemohon perlu tunggu 1-2 hari untuk mendapat borang dan dapat permohonan mereka diproseskan tetapi sehingga hari ini tindakan yang berkesan belum diambil oleh Pejabat Imigresen di Kuala Lumpur dan Pejabat Imigresen di Pulau Pinang. Orang-orang yang mahu memohon paspot semacam di Pulau Pinang mahu pergi ke Pejabat Paspot pukul 4.00 pagi tunggu untuk line up supaya boleh dapat borang. Perkara ini sudah berlaku 2-3 bulan. Adakah pihak Jabatan Imigresen atau Kementerian

yang berkenaan begitu insensitive terhadap masalah-masalah rakyat bahawa perkara ini tidak boleh dibetulkan dengan senang.

Yang Berhormat Menteri ada berkata bahawa sekarang akan senang boleh dapat borang, boleh hantar borang melalui pos, masa itu ada disambut oleh beberapa pertubuhan-pertubuhan tetapi apa guna peraturan di mana, saya tak tahu sama ada peraturan ini dilaksanakan sekarang, kalau saya tak silap belum dilaksanakan.

Kedua, tindakan atau cara inipun tidak akan mengatasi masalah oleh kerana masalahnya ialah dapat borang, mahu dapat borang mesti line up 1-2 hari, lepas itu hantar melalui pos. Masalahnya ialah bagaimana orang biasa boleh dapat borang, bolehkah tulis kepada Pejabat Imigresen dapat borang melalui pos dan hantar permohonan selepas diisikan melalui pos, itulah baru mengatasi masalah. Sekarang masalah ini belum diselesaikan.

Saya rasa inilah menunjukkan pihak berkenaan, Jabatan Imigresen dan Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri sudah cuai dalam perkara ini. Saya harap bahawa pihak yang berkenaan, Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh serta-merta membetulkan perkara ini supaya tidak lagi berlaku semacam di Pulau Pinang dan Kuala Lumpur dan lain-lain tempat. Orang yang susah yang datang dari jauh, 100-200 batu kena tunggu 1-2 hari untuk mendapatkan borang sahaja.

Yang ada berkaitan dengan Jabatan Imigresen ialah masalah yang dihadapi oleh rakyat Malaysia yang berkahwin dengan suami yang bukan rakyat Malaysia yang memohon permanent residency ke taraf kedudukan yang permanent. Sungguhpun ada orang yang mahu menggunakan cara ini datang ke Malaysia, saya rasa ini tidak boleh jadi satu alasan di mana beribu-ribu, kalau bukan berpuluh-puluh ribu permohonan-permohonan untuk permanent residence oleh suami yang berkahwin dengan seorang rakyat Malaysia belum dilayani, mahu tunggu 1-2 tahun dan mahu pergi balik ke negara yang mereka datang sungguhpun ada anak-anak kecil. Masalah yang ditimbulkan ialah masalah keperimanasian (human problem). Saya rasa inilah satu dasar yang sangat careless, sangat tidak bersimpati dan bukan selaras dengan reputation Malaysia yang hospitable, yang humane sungguhpun ada segelintir orang yang mahu salahguna peruntukan

ini tetapi tentulah ada cara-cara di mana mereka boleh diasingkan dan pemohon-pemohon yang terbayang yang legitimate permohonan mereka patutlah diproses dengan secepat mungkin dan tidak berbangkit hal-hal kesusahan untuk keluarga-keluarga yang terlibat.

Dalam perkara Jabatan Pendaftaran yang bertanggungjawab mengenai memproseskan kewarganegaraan, sungguhpun citizenship satu privilege, bukan satu hak tetapi tidak sesiapa yang boleh setuju dengan pandangan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri bahawa pihak Kerajaan ada hak untuk mengambil masa 10-20 tahun sewenang-wenangnya oleh kerana ini sudah menunjukkan satu maladministration. Kita mesti faham delay ialah satu jenis salah pentadbiran, maladministration yang sangat biasa. Kalau ada legitimate itu patut tetapi saya rasa tentulah tidak boleh diterima di mana banyak permohonan-permohonan mahu 8-10 tahun belum diselesaikan. Saya harap bahawa ini bukan sebenarnya satu diskriminasi, tutup satu jenis diskriminasi. Apa yang kita mahu ialah efficiency dan kecekapan.

Tuan Pengerusi, di bawah Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri mengenai keselamatan negeri-negeri (states security), saya

mahu bangkitkan hal pengharaman rapat umum, khasnya dalam masa pilihanraya dan pilihanraya kecil. Apabila rapat umum diharamkan dalam pilihanraya besar tahun lalu (1978), sebab-sebab yang diberikan oleh IGP ialah oleh kerana akan berlaku rusuhan oleh Malayan Communist Party (MCP) akan meraikan Ulang Tahun Ke 30, sebab itu pada masa itu tidak diterima. Tetapi sekarang sebab itu tidak boleh jadi lagi, tetapi rapat umum diharamkan. Adakah pihak Kerajaan takut ada rapat umum di mana rakyat boleh dengar penerangan-penerangan, ucapan-ucapan, dasar-dasar parti-parti Pembangkang. Ini termasuk satu penafian hak-hak asasi rakyat Malaysia. Kalau ini diteruskan, saya rasa tentulah negara kita akan lebih oppressive dan langkah-langkah repressive akan bertambah.

Tuan Pengerusi: Masa sudah cukup.

Majlis Mesyuarat bersidang semula

Tuan Yang di-Pertua: Dewan ditangguhkan sehingga pukul 2.30 petang hari esok, 29hb November, 1979.

Dewan ditangguhkan pada pukul 7.30 malam.